

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztári cskek száma: 25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Egy futballista naplójából.

A minap alaposan elporolták a magyar labdarúgók az osztrákokat Budapesten. Sokezer ember örjögött-tombolt a pályán a diadalban, aminek a hullámai eljutottak minden faluba is. Tele voltak az ujságok hasábos tudósításokkal és a nyilatkozatok tömegével úgy, hogy azok is felneszeltek erre a „fegyvertényre“, akik különben csak annyit tudnak a futballról, hogy a játékosok hol a labdát rúgják, hol meg egymást. A nyilatkozattengerből kiemelkedik egy mondat, egyik futballista mondata: — Nagyszerű érzés ennyi magyarnak ekkora örömet szerezni! Mégér ez minden fáradságot és minden áldozatot!

Megérdemli ez a mondat, hogy megálljunk mellette. Nem von le semmit az értékéből, hogy egyszerű labdarúgóember mondotta, aki mellesleg fizetést is kap a gólokért. Sőt, ez még emeli az értékét a mondatnak és annak, aki mondotta. A munkájukért az emberek fizetést, pénzt kapnak. Ez természetes, mert hiszen a pénz nem más, mint az ennivalónak, ruhának, a fizikai létnek a belépőjegye. A pénz csak ezen a határon túl kezd meg homályos pályafutását az öncélúság felé, sokszor egyenesen neki a Markó-utca. De amíg a pénz csak azt a szerepét tölti be, hogy a munkát végző embernek terített asztala, fedele s a gyermeknek cipője legyen, addig nincs „pénzszaga“, hanem a legnemesebb hivatásnak is nélkülözhetetlen segítőtje, velejárója és több, mint eszköze. Több, mert nemcsak a kenyéradagot, hanem az emberi teljesítmény értékét is meghatározza. Így kapcsolódik egybe tisztán, álszemérem nélkül a hivatás és a pénz, aminek adjuk meg most már a szebbik nevét: a kenyér.

És áll ez mindenkire, minden mesterség, minden munka, minden hivatás, minden feladat csinálójára. Valamilyen értelemben mindenki a köznek dolgozik. Elbírhatatlan lenne és minden emberi szépség kórságához vinne bennünket, ha a szabó nem gyönyörködne egy jólsikerült ruhában, ha a cipész szeme nem csillanna fel, mikor egy topánban a maga mesterművét ismeri meg, ha a futballista nem érezné át ezrek örömét, amit verejtékes góljaival szerez s — ha a csendőr nem hordozná meg büszkén a tekintetét az örskörletben: itt biztonságban élnek az emberek s ez az én művem!

Igaza van ennek a futballistának: minden

fáradságot és áldozatot megérdemel, hogy a köznek örömet szerezzünk. Ha eddig valakinek az lett volna az érzése, hogy ezt csak iskolákban, könyvekben, szabályzatokban tanítják és nem más, mint szép elmélet, most már higgye el ennek az angyalföldi „grundon“ nőtt futballistának, akit igazán nem lehet azzal gyanúsítani, hogy a köz szolgálatának, a hivatásnak valami magas eszmei iskoláit végeztették volna vele. Ő csak az ösztönére hallgatott, mikor a gólprémium helyett — vagy mellett: mindegy — a nézőknek szerzett örömben találta örömét. A köznek örömet szerezni, a köznek szolgálni, a köznek használni, a köz ügyét bármiben is előbbrevinni, szebbé tenni azt: ez ösztönös törekvése minden valamirevaló embernek.

Határozottan tanulhatunk a futballistától, hiszen tőle senki sem vette volna zokon, ha azt mondja a mérkőzés után, hogy milyen jó lesz a győzelmi prémium ruhára. Az ő mestersége és a köz szolgálata csak távoli, halvány pontokon találkozik, mégis megérezte a kapcsolatot. Hát akkor nekünk, akik szösz szerint is a köz szolgálói, a köz érdek védelmének hivatottjai vagyunk, akkor nekünk mennyire kell éreznünk szüntelenül és szüntelenül: mi a közért vagyunk és a köznek szolgálni öröm. Emberek sokaságának szerzünk nem is gólokat, hanem békességes munkanapokat, nyugodalmat éjszakákat, megszerezzük és megtartjuk nekik a biztonságos élet minden szépségét és örömét. Ha ez az angyalföldi futballista ennyire tud örülni mások, ezrek, a köz örömének, ha ő ennyire át tudja magát engedni a köz szolgálata varázsának, mennyivel többszörösen kell ezt tenni nekünk! Ha a csendőr maga meg nem rontja, maga meg nem öli magában ezt a született, ösztönös érzést, akkor a szolgálati lap gépiessége és fásult unalma mögött mindig látni fogja az eleven, csakugyan magasztos hivatását, embertömegek megvédett életét, testi épségét, békességét, munkájuk gyümölcsének a védelmét, mindent egybevéve: a köz szolgálatát és annak minden örömét, felemelő szépségét. Igazán jólesik a derék futballistától, hogy a maga egyszerű, de annál erőteljesebb példájával is ilyen szépen rávilágított a köz szolgálatának öröme.

S hogy valamieskével viszonzzuk neki, megkérjük bajtársainkat, hogy sportokkal és sportemberekkel szemben legyenek megértők. Még a sokak által lebecsült futballistákkal is, hiszen most is sokezer olyan emberben viharzott fel góljaik nyomán a magyarság büszkesége, akik máskülönben nem a magyarságuktól, hanem a szesztől rúgnának be minden vasárnap délután.

A közlekedésrendészeti szolgálatról.

Irta: ABAY KÁLMÁN százados.

A közúti balesetek száma az utóbbi években fel-tűnő módon emelkedett. Jóformán nem mulik el nap, hogy ne olvasnánk az újságokban tragikus körülmények között végbement közúti szerencsétlenségekről. Pedig ezek — az újságokban öklömnyi betűkkel nyomott cím alatt megjelenő szerencsétlenségek — csak elenyésző részét képezik a közúti szerencsétlenségeknek. A java — mert nem tartalmaz a nagyközönség szempontjából hátborzongató részleteket — meg sem jelenik az újságokban, vagy pedig a többi hír között húzódik meg szerényen. Már-már szinte megdöbbentő az a közöny, az a nem-törődőmség és felületesség, ahogyan az emberek a közlekedésrendészeti szabályokat és előírásokat kezelik. A napilapokban közölt közúti szerencsétlenségek elvesznek a rideg ólombetűk között, azokból vajmi ritkán hallatszik ki a kerekek elé kerültek velőtrázó sikolya, a járómű alá szorultak szívet facsaró halálhörgése, az örökké rokkanttá és munkaképtelenné váltak sopánkodása. Szinte érthetetlen, hogy éppen a közlekedéssel kapcsolatos életbiztonság kérdése miért marad olyan mostoha gyermek.

Ma már az autó nem luxus, hanem általános közlekedési eszköz. Sajnos, az autózás nálunk még mindig sok bajjal és bosszúsággal jár. A nép rész-

ben nem képes a közlekedési szabályokat betartani, részben nemtörődőmségből nem tartja be, sokszor pedig rosszakaratból vagy virtusból nem is akarja betartani. De szépen fejlődő idegenforgalmunk is nagy kárát vallhatja mindennek. A külföldiek véleménye sem megvetendő idegenforgalmi szempontból. A hozzánk autóval ellátogató külföldi közvetlen érintkezésbe kerül a lakossággal, a hatóságokkal és a csendőrséggel. S ha már utaink nem ütik meg a modern kor kívánta mértéket, legalább a közlekedésrendészeti viszonyokat igyekezzünk annyira fejleszteni, hogy utaink rossz állapotából származó hátrányokat a lehetőséghez képest megszüntessük, vagy legalább is a legkisebb mérvre csökkentjük.

A csendőrség is minden módon törekszik beleilleszkedni a mai kor technikai vívmányainak szé-
dületes fejlődésébe. Ma már ezen a téren is erős előrehaladást tapasztalhatunk és hogy a közlekedésrendészeti szolgálat ellátása még mindig nem tudja a kívánt eredményt felmutatni, abban rajtunk kívül álló okok játszanak közre. Nézzük hát, hol és hogyan lehetne segíteni azon, hogy az állam és a magunk szerény anyagi helyzetéhez képest a közlekedésrendészeti szolgálat ellátása mégis eredményesebb lehessen.

A csendőrség közlekedésrendészeti szolgálata tulajdonképpen három részre oszlik és pedig:

1. a közlekedési szabályok ellenőrzésére,
2. az úgynevezett „rendészeti ellenőrzés“-re és

Magyar csendőr!

Csendőr! Hűn szeresd hazádat!
Ne ember oltsa ezt beléd,
Hanem egy ezredéves mult,
Egy ezredéves büszkeség.

Csak nézd: a megtépett térkép
Mint anya édes gyermekét:
Átölel, csókol, hitre bír
És szent akarást önt beléd.

Érezed, hogy int a Kárpát,
Hörög a Vág, a Maros bög:
Hogy legyen úgy, hogy legyen úgy
Hogy legyen úgy, ahogy előbb.

E maradék csonka földet
Jó munkával csak úgy mented,
Ha hazádat magasztalja
Könnyhullásod, férfi tettet.

A bűnt űzve, a jót védve
A becsület csak így vezet,
Így hagysz késő utódokra
Mocsoktalan „csendőr“ nevet.

Ha az öklöd összeszorul
S űznek, hajtnak gyilkos vágjak
Nyugat, Észak, Kelet, Délen
Álmaink valóra válnak.

Akkor lesz csak feltámadás!
S a példád mint rakétafény
Hajnalt hintesz a vak éjbe
S új époszt zeng a költemény.

Voltál s legyél ezüst abroncs
Hargitától a Lajtáig
A Krivántól Adriáig
Ezüst abroncs, ezüst abroncs
Mindhalálig!

Vitéz Gereöffy Géza
százados.

Roveretói harangok.

Irta: DR. TEGZES ERNŐ főhadnagy.

1917 májusában Dél-Tirol hegyei között gránátok robbantak, géppuskák szórták a halálmagot. A Hét-község fensíkja környékén, az egyik sziklaoldalon, ahonnét Rovereto összelőtt házaira nyílt kilátás, két ellenséges állás nézett egymással farkasszemet. A felsőben, a csúcs alatt magyar honvédek, az alsóban olasz lövészek álltak a mellvéd mögött. Úgy függött ez a két állás a sziklafalon, mint két árva fecskék az eresz alatt.

A sokat próbált katonák — alig század itt is, ott is, — esténként elmélázva hallgatták Rovereto templomának harangjait. Valóságos esoda, hogy a meszszehordó ágyúk szörnyű tusájában épen maradtak. Úgy csengtek-bongtak, mintha béke lenne. Az esze-

3. a közlekedésrendészeti szolgálatból felmerülő nyomozó cselekményekre.

A közlekedési szabályok ellenőrzése abban áll, hogy az utakon megjelenő járőrök figyelik, vajjon az ott közlekedő személyek és járművek a közlekedési szabályokat betartják-e és ott, ahol szükséges, közbelépnek.

A közlekedés ellenőrzése azonban nemcsak ebben merül ki. A csendőrnek ugyanis nemcsak joga, hanem kötelessége is a közúti forgalomban levő járműveket, azok vezetőit, rakományait, esetleg utasait a közrend érdekében ellenőrizni. Ezt azonban nemcsak akkor kell megtennie, ha valakit kihágáson ér tetten, hanem preventív is, ez az úgynevezett „rendészeti ellenőrzés”. Vannak ugyanis olyan közlekedésrendészeti szabályok, amelyeknek be nem tartása külön ellenőrzés, vagyis a jármű megállítása nélkül nem fedhető fel. Ilyenek például: jogosult-e a vezető géperejű járművet egyáltalában vagy a kérdéses járművet vezetni, van-e igazoló lapja, megvannak-e a szükséges kitöltött betétlapjai, fel van-e szerelve a kérdéses gépjármű az első segélynyújtáshoz előírt eszközökkel, stb. stb. Erre az úgynevezett rendészeti ellenőrzésre azért van szükség, mert tudott dolog, hogy a bajt rendszerint olyan egyének vagy járművek okozzák, akiknél, illetve amelyeknél nincs minden rendben. Ennél a rendészeti ellenőrzésnél azonban ügyelni kell arra, hogy az ne lássék a közönség zaklatásá-

nak és a közlekedés zavartalan folyamatossága az ellenőrzés során is a lehetőséghez képest biztosítva legyen. *Ez igen fontos, emiatt sok a panasz!*

A közlekedésrendészeti szolgálat ellátása körébe tartozik még a közlekedési balesetek és bűncselekmények nyomozása. Cikemben ez utóbbival nem foglalkozom, mert az már kiesik a közlekedésrendészeti megelőző szolgálat keretéből.

Lássuk csak, melyek azok a leggyakrabban előforduló kihágások és hibák, általában mivel védekeznek a kihágást elkövetők, miként viselkednek az ellenőrzés alkalmával, hogy így megkapjuk még azt a szükséges kiegészítő alapot, amelynek segítségével ezeket a kihágásokat és hibákat kiküszöbölhetnénk.

Itt talán első helyen kell említeni a kerékpáros közlekedést. A városi ember — különösen a gépkocsivezetők — legnagyobb bosszúságát a kerékpárosok szabálytalan közlekedése okozza, városokban ezek okozzák a szerencsétlenségek javarészét, de nem sokkal maradnak mögöttük a vidék kerékpárosai sem. A vidéki utakon a kerékpárosok a legtöbb kihágást azzal követik el, hogy vagy az út szabálytalan oldalán haladnak, vagy cikk-cakkban kerékpároznak és a mögöttük haladó gépjármű felhívó jelére az utolsó pillanatban vágnak át az út másik oldalára vagy térnek csak ki. A másik és nagyon gyakori kihágás, különösen a munkába menet vagy onnan jövet alkalmával észlelhető. Ilyenkor a kerékpáros munkások néha 20—30-as csoportokban verődve

lős vén harangozó akarta így ezt. Lassanként mindkét állás szokásba vette a csöndes fegyverszünetet s így nem zavarta harcizaj a harangok szavát. Virágzó fák illata szállt a völgyön át.

Az esti béke nem tartott sokáig. Egyik nap repülő suhant végig a tájon, a másik órában pedig valami unatkozó messzehordó ágyú odaküldött egy gránátot. Azóta csöndesek lettek a harangok és a romok között heverve hallgatták a pergőtüzet.

Még aznap este megindult az esőzés. A hegyeken át gomolygó, sötét felhőrajok vágattak, mint János apostol négy szörnyű lovasa. A szétmarcangolt sziklákön zuhogott a víz. Óriási robajjal görgette a szikladarabokat. Villámok pergőtüze cikázott és neki-vadulván üvöltött az orkán. Az emberek harcába belszóltak az elemek.

Hajnalban már térdig vízben álltak a figyelők a mellvéd mögött. A kaverna vasajtaján szívósan nyomult be a víz.

— Akár az asszony esővízes hordója otthon, olyan ez az állás! — morgott bosszúsán az öreg népfölkelő. Szeme a lőrésen át az ellenséget figyelte.

— Ha sokáig tart ez így, kiázunk, mint az ürge! — dünnyögte társa, egy hosszú tizedes.

A kaverna ajtaja nagyot dördült. A századparancsnok jött ellenőrzőbe. Nagyot esobbant a víz, amerre lépett.

— Mi baj? — érdeklődött.

— Hallgatnak odaát is, — jelentette a tizedes, elég bajuk lehet a vízzel. Bár a java nekünk jutott.

— No, itt fönt még istenes. De lent már nyakig ér a víz. A príccsem fönt van a mennyezeten. Várunk kell. Ha mozdulunk — lőnek. Az esőnek is vége lesz majd egyszer, — búcsúzott a parancsnok és visszakészült a kavernába. De ekkor már kint volt az egész század.

— Százados úr! — kiáltotta az őrmester, — megfulladunk, ha lentmaradunk. Álamig ér a víz.

— Robbantsunk! — ajánlkozott a géppuska-irányzó, aki ebben mester volt.

— Robbantsunk! — javasolta a telefonista, akinek most is a fiúlén a kagyló.

A parancsnok a mellvédhez lépett. Odaát felébredt az árokágyú. Csin-bumm! mordult egyet és magja felettünk robbant a falon. Hiába, nincs más menekvés.

— Robbantani! — hangzott a parancs és negyedóra múlva pukkant az ekrazit. A kaverna oldala kidőlt és a nyíláson át dühösen zuhogott lefelé a víz.

Az olasz állás pillanatok alatt megélénkült. A rohanó áradat rázúdult és szörnyű gomolyagban vitt magával embert, tüskésdrótot, géppuskát és árokágyút. Borzalmas volt a segélykiáltozás és a zuhanás robaja.

Mindnyájan odarohantak a mellvédhez, nem tördölvé azzal, hogy géppuska csaphat rájuk. Szívfacsaró látvány döböntette vissza őket. Az olasz állást egyszerűen szétmarta a víz. Mintha egy túlvilági gránát esapott volna belé. Pár ember kapaszkodott csak meg itt-ott a sziklaréseken, kitéve a bizonyos halálnak.

— Ejnye! — hümmögött az öreg népfölkelő. — Mi lesz szegényekkel? segíteni kéne rajtuk!

— Ki mászna oda, ki merne! — húzódott melléje egy hetyke fiatal katona. — Istenkísértés ebben az időben. Lecsúszik az ember ezen a vízes sziklán és kitöri a nyakát.

— Nincs segítség! — intett lemondóan a géppuskás.

— Emberek ők is, segíteni kell! — mozgolódott tovább az öreg.

haladnak és elfoglalják az egész útestet, beszélgetnek, mindennel inkább törődnek, mint a közlekedési szabályok betartásával. Ha a csendőrijárőr eléjük toppan, igyekeznek szabályszerűen haladni, de a járőr elhagyása után, nem sokkal, már ismét csapatokba verődnek. Az estefelé kerékpáron hazatérő munkások rendszerint úgy csoportosulnak, hogy a lámpánélküli kerékpárosok besorolnak a lámpával rendelkező kerékpárosok mögé és közé. A csendőrijárőr megjelenésekor az előlhaladók igyekeznek a járőr szemébe világítani, különösen azok, akiknek a lámpája nem a kerékpárra van szerelve, így a járőr pillanatokig megvakul, miközben a lámpával nem rendelkező kerékpárosok az út másik oldalán gyorsan kerekét oldanak. Községek belterületén napról napra látni a gyalogjárón kerékpározókat, akik felelősségvonnásuk alkalmával rendszerint azzal védekeznek, hogy a kocsúton oly nagy a sár vagy a por, hogy ott kerékpárral haladni nem tudnak. Ilyen gyakori hiba az is, hogy a kerékpárok egyáltalában nem, vagy csak hiányosan felszerelt lámpával rendelkeznek, a lámpák javarésze — különösen vidéken — nem a kerékpárra van szerelve. Sok kerékpár egyébként is hiányosan van felszerelve. Vagy a dörzs- (kézi-) fék hiányzik, vagy a piros prizma, vagy a nevet és lakóhelyt jelző tábla. A lámpa és piros prizma hiányára vonatkozóan rendszerint azt adják elő, hogy a kerékpárt csak nappal használják s így nincs rá szükségük.

A századparancsnok merőn nézte legényeit. Elővette távesővét és az utat méregette.

— Segíteni fogunk rajtuk. Hat ember, ha jelentkezik, lemehet hozzájuk. A többiek tüzelőállásba!

Az öreg népfölkelő tisztelgett és kimászott a mellvéden. A tizedes három bakával kiugrott utána. A hetyke ifjú tűnődött egy szemvillanásnyit, aztán eltűnt ő is a mellvéd felett. Csúszva, négykézláb mászva, néha gurulva érték a széttépett álláshoz. Egyenként gyűjtögettek össze az olaszokat, akik agyonázva hálálkodtak megmentőiknek.

Aztán lement egy szakaszra való honvéd és berendezte az állást. Mellvédet raktak, férőhelyet robbantottak és tüzelőállást épített a géppuskás. Végül kiállott a figyelő is.

Estefelé megcsendesedett az eső. A vizek özöne megszűnt. Hajnalban pedig kisütött a nap. Délelőtt olasz repülő jött, délután már szitált felettünk a srappel és ordítva szállt a gránát. A messzehordó ágyúk túlról tudomásul vették a változást.

Az állás persze nem volt tökéletes. A víz iszonyúan összetépte. Felfelé sem volt összeköttetés. A borzalmas nap után fáradtan heverték az emberek. Hajnalban felhangzott az ismerős kiáltás:

— Avanti Savoia! Avanti Savoia!

Am hiába volt a támadás, még így felfelé is, — a honvédek tüzeiben összeomlott az olasz roham. Halottak és sebesültek nyögtek a pirosló hajnalban. A kis szakasz erősen megfogyatkozott. Az öreg népfölkelőtől nem messze, a mellvéd előtt egy olasz káplár hevert ájultan. Géppuska tépte meg. Óvatosan odakúszott és bekötözte.

Parancs jött aztán és a megmaradtak visszatértek a századhoz. Nem volt értelme az életpocsékolásnak. Az újabb roham így hát az üres állást érte.

A kerékpárosok ellenőrzése amúgy is nehéz kérdés. Különösen áll ez a lopott kerékpárookra vonatkozólag. Egy év alatt a Nyé. kb. ezer kerékpárlopást közöl s ezeknek elenyésző csekély része kerül meg. A nyomozás során alig kap a járőr valami felhasználható adatot, maga a névtábla felszerelése sem valami nagy segítség, hiszen azt a tolvaj a legrövidebb időn belül kicseréli. De az igazoltatás is nagy nehézségbe ütközik, mert a kerékpárosok legnagyobb része nem rendelkezik kellő személyazonossági igazolvánnyal, enélkül pedig az igazoltatás sokszor fölöslegesen hosszú időt vesz igénybe, ha ugyan a részletesebb igazoltatás egyáltalában megtörténik.

Tekintve az igazoltatási nehézségeket, továbbá azt a sok hiábavaló munkát és fáradságot, amely egy ellopott kerékpár nyomozásával jár, talán nem lenne céltalan a kerékpárosok areképes személyazonossági igazolvánnyal való ellátásának a kérdésével végre komolyan foglalkozni. Ez érdeke az egyénnek is, mert talán mégis csak csökkentené a kerékpárlopások számát és sokkal több kilátás lenne az ellopott kerékpár visszaszerzésére, de érdeke lenne az államnak is, mert a kerékpárlopásokból származó eredménytelen nyomozások is csökkennének, ami magával hozná az ilyen nyomozásokból felmerülő költségek csökkentését is. De ha az utóbbit nem is vennénk tekintetbe, a nyomozások folyamán megtakarított időt, más, egyéb fontos szolgálat ellátására lehetne fordítani. Az igazolvány rendszeresíté-

Reggel ismét két ellenséges állás nézett farkasszemet. Úgy, mint tegnapelőtt. A nap kisütött. Mesziről kéklettek a hegyek és a völgyben, mint kis ezüstszalag, csillogott a folyó. A Piave. Megszólaltak a messzehordó ágyúk és egész napon át döngették a sziklafalat. A háború folyt tovább és a roveretói kápolna lezuhant harangjai némán várták a feltámadást...

Az idő kereke fordult egyet és végetért a harc a hegyek között. A sziklákra ráborult a csönd. A kis falu lakói visszatértek és felépítették otthonaikat. Békés szántóvetők felszántották a gránátlyukakat és maggal bevetették. Havasi gyopár, sötétkek ibolya, lila orgona nyílik és gliciniák illatát hordozza a szél.

Az elhagyott kavernák között turisták járnak, mint szent emlékhelyen. A halott hősök pedig örökké virágos sírok alatt alusznak egymás mellett. Hallgatják a feltámadt roveretói harangok lágy zengését. Lélek lélek mellett álmodik és mincs ellentét többé magyar és olasz között. Nincs sem lent a sírban és nincs itt fent a földön sem.

A roveretói harangok pedig zúgnak a hősök felett. Mint egykor abban a viharban. A harangok kötelét együtt húzzák olasz és magyar kezek. Boldog olaszok és hálás magyarok. A harangok messzehangzón hirdetik a feltámadást. A hősök halála sohasem hiábavaló. A hősi vérrrel öntözött humuszon szökken az égig a megértés és a barátság...

Különös és érdekes, hogy a roveretói kápolnát egy káplár adta a hősöknek. Az a káplár, akit az öreg népfölkelő kötözött be azon a véres hajnalon...

A névtelen öreg magyar esténként bizonyára sokat mesél övéinek erről a szörnyű májusról. Talán arról a káplárról is, aki a harangok szavával mesél a világnak. Mert ez a káplár azóta nagy nevet kapott Itália történelmében...

Amit vissza kell szerezniük: Bozók.

sével nagy lépéssel haladhatnánk előre a közlekedésrendészeti szolgálat terén. A kerékpárosokat a közlekedési előjáróságok, illetve rendőrkapitányságok fényképes igazolvánnyal látnák el, amelyen a legszükségesebb személyi adatokon kívül a kerékpár gyártmánya és gyártási száma is fel lenne tüntetve. Az igazolványnak a gépjárművezetőkre előírt 3 betétlapot is tartalmaznia kellene. Természetes, hogy az igazolványok bizonyos idő eltelté után új fényképes igazolványra lennének kicserélendők, mely alkalommal a kerékpár üzemi ellenőrzése is foganatosítható lenne. E kérdésbe részletesebben már nem bocsátkozom bele, csak igyekeztem kimutatni, hogy az ilyen igazolványra nem csak a közbiztonság, hanem a kerékpár tulajdonosa érdekében is szükség van. Rendezést igényelne még a kerékpárlámpáknak a kerékpárra való kötelező felszerelése és a prizma kötelező viselése is.

A fogatolt járműveknél leggyakoribb esetek, hogy éjjel nincsenek kivilágítva, nem az út baloldalán hajtanak, későn térnek ki, útközben alszanak és nem legutolsó sorban az, hogy a kocsis után bandukolnak s a közeledő gépjármű felhívó jelére is csak immel-ámmal mennek a kocsishoz, de akkor is későn. A jármű ki nem világitására vonatkozólag rendszerint arra hivatkoznak, hogy nem volt róla tudomásuk, hogy a járművet ki kell világitani, vagy azt adják elő, hogy nem számítottak rá, hogy munkájuk annyira elhúzódik, hogy hazaérkezésük előtt már

besötétedik. Az út közepén, vagy a szabálytalan oldalon való hajtásnál rendszerint azzal védekeznek, hogy az út annyira rossz, hogy kénytelenek az út közepén, illetve a szabálytalan oldalra átmenni.

Gyakran látni, hogy a nyájnak és esordának reggeli és esti hajtása alkalmával a községen keresztül vezető főútvonalon a közúti forgalom zavartalan lebonyolítása sokszor egy órán át is megakad. Itt talán a község tudna segíteni azzal, hogy az ilyen nagy esordáknak a hajtását a mellékutakra terelné.

A gépjárműveknél a leggyakrabban előforduló kihágás az, hogy az országúti lámpát a szembejövő jármű előtt nem tompítják le. Az viszont, hogy a hátsó rendszám-tábla olvashatatlanul van megvilágítva, a gépjárművek 90%-ánál tapasztalható. Így azután a kihágást elkövető gépjármű rendszámát megállapítani vajmi ritkán sikerül. Talán nem célszerűtlen az erősebb megvilágítás kötelezővé tétele, nemkülönben a rendszám-táblák sárvédő burkolattal való ellátása, ami megakadályozná a rendszám-tábla besározódását.

Tapasztalati tény, hogy a lakosság a közlekedési kódex rendelkezéseivel alig-alig van tisztában s emellett még — rendszerint nem törődömségből — azokat a közlekedési szabályokat sem tartja be, amelyeket egyébként ismer. Ezen a téren a büntetések felemelésétől és a fokozottabb ellenőrzéstől sem várhatunk sok eredményt, mert ez népünkben rejlő sajtósági hiba, melyet szerény véleményem szerint

csak rendszeres oktatással és neveléssel látok eredményesen csökkenthetőnek. Itt elsősorban az elemi iskolai oktatásra és a népnevelési tanfolyamokra gondolok. A *Csendőrségi Lapok* 1935. évi 6. és 7. száma „János gazda utazása a közlekedési kódex körül” című közleménye rendkívül érdekes és tanulságos módon tárgyalja a közlekedési szabályokat. Ugyancsak megkapó elbeszélés keretében vezeti be a *Csendőrségi Lapok* 1931. évi 581. oldalán *Szladek (Rásy) Barna* ny. áll. százados úr a közlekedési csendőrség felállításának szükségességét tárgyaló közleményét. A népnek a közlekedési kódex rendelkezéseire való eredményes kioktatását ily módon látom megoldhatóknak. Ilyen és hasonló rövidebb-hosszabb elbeszélés keretébe beleszótt közlekedési szabályok jobban megmaradnak a nép fejében, emellett megvan az az előnye is, hogy nem száraz szabályokat tartalmaz, hanem éppen formájánál és összeállításánál fogva felkelti a nép érdeklődését. Ha pedig ezeket az elbeszéléseket esetleg filmelőadásokkal is összekapcsolják — mint azt a nyáron Brémában láttam — a nép kioktatása terén szerény véleményem szerint rövidebb idő alatt és alaposabb eredményt érhetnénk el, mint akár a száraz szabályokat tartalmazó és drága közlekedési kódex terjesztésével, akár hirdetések kifüggesztésével vagy a szabályok dobszó útján való kihirdetésével. Az ilyen elbeszéléseknek mese keretébe való bedolgozása az elemi iskolai olvasókönyvekbe már a kisgyermek érdeklődését is felkelti. A középiskolákban hasonló elbeszéléseknek a tankönyvbe való beillesztése sem lenne célszerűtlen. Talán az újságok sem zárkoznának el az elől, hogy ilyen — jótollú írótól származó és központilag irányított — ismeretető közleményeket vasárnapi számaikban elhelyezzenek. Hasonlóan összeállított elbeszéléseknek a népművelődési előadásokba való bekapcsolása is nagyon hasznos lehetne. Az anyagi része is megoldható lenne talán. A közlekedési kihágások büntetéspénzeit esetleg erre a célra lehetne fordítani. Egy ilyen közös alapba elég pénz gyűlné össze, esetleges állami támogatással, vagy hozzájárulással talán az ilyen irányú filmfelvételek kérdése is megoldható lenne. Mindenestre igyekeztem a *Csendőrségi Lapokban* rám oly nagy hatást tett érdekes két elbeszélésre az illetékesek figyelmét ezúton felhívni, egy gondolatot továbbépíteni egy lépéssel. Teszem ezt már csak azért is, mert a csendőröknek a közlekedési kódex rendelkezéseire való megtanítását mind a tanfolyamokon, mind pedig az örsökön az önképzés útján ily módon eredményesebbnek tartom, mint a közlekedési kódex száraz szabályainak egyszerű betanítását.

Talán túlságosan is eltértem közölnivalóim eredeti céljától, de nem tudtam ezt elhagyni. Rá kellett ugyanis mutatnom arra, hogy a közlekedés biztonságosabbá tétele elsősorban magán a nép kioktatásán és az ellenőrzéshez szükséges alap bevezetésén nyugszik és csak másodsorban a csendőrség fokozottabb ellenőrzési munkáján. Ha a nép a szabályokkal tisztában van, ha a közlekedési szabályok betartására már rá van nevelve, a csendőrség ellenőrző tevékenysége is lényegesen csökkenthető és ereje egyébirányú fontosabb tennivalók ellátására lesz felhasználható. Mindaddig azonban, amíg e téren maga a nép tudatlan és nemtörődöm, a fokozottabb ellenőrző szolgálat — még ha az a lakosság szé-

les rétegeiben ellenszenvet vált is ki — elkerülhetetlen.

Nézzük már most, hogy az adott helyzetben, a jelenlegi létszámviszonyok és egyéb, másirányú fokozottabb szolgálatok mellett miként lenne ez a kérdés megnyugtatólag rendezhető.

Elsősorban is az úgynevezett közlekedési razzikkal kell foglalkoznom. E kérdés felvetésénél mindjárt eszembe jut egy úrvezető barátom elbeszélése, aki gépkocsijával hosszabb kirándulást tett. Nem csekély bosszúságára egy ilyen razziába került bele. Budapesttől Keszthelyig több, mint 30 esetben állították meg. Csekély két óra késedelemmel érkezett meg. Volt mit hallgatnom. El tudom képzelni, hogy egy ilyen razziát kifogó külföldi autós az idegenforgalmunknak mily nagy hasznára lehet. De tekintetbe kell még venni azt is, hogy az ilyen razzia alkalmával az útközben helyre nem hozható hiba miatt kihágást elkövetett egyént esetleg 3—4 járőr is feljelent. Hogy a szenvedő hős azután nem valami finom kifejezésekkel magasztalja a csendőrök eljárását, az érthető. Emellett a razziák nem is sok eredményt mutatnak fel. Legalább is az elért eredmény nincs arányban a ráfordított munkával és erőigénybevételével. A nép is lassacskán hozzászokik ezekhez a razziákhoz, a leállított járműveket — melyek bizony sok alkalommal tömegesen sorakoznak az igazoltatás helyén — már messziről látni, a közeledő járművek most már sejtik, hogy miről van szó. Nagyon könnyelmű és nemtörődöm az, aki legalább ilyenkor — hazáig — a közlekedési szabályokat be nem tartja. A razziákat tehát nem tartom célravezetőnek, mert az elérhető eredmény nincs arányban a reá fordított munkával, idővel, erővel s emellett a forgalom zavartalanságát ahelyett, hogy biztosítani tudná, még éppen akadályozza.

A szolgálat célszerű ellátását tehát más irányban találok keresendőnek. E tekintetben vissza kell térnem most már a csendőrség rendes szolgálatához, mert itt kell keresnem azt a módot, amely lehetővé teszi a fokozottabb közlekedésrendészeti szolgálatnak az egyéb szolgálatok hátránya nélkül való ellátását anélkül azonban, hogy ebből folyólag túlterhelés állama elő. Itt elsősorban rá kell mutatnom arra, hogy minden ellenőrzés csak akkor lesz hatásos, ha folytonos. Ezt a folytonosságot tehát biztosítani kell. Ezt a következőképpen látom megoldhatóknak:

a) A rendes őrzőjáratportyázás során a fontosabb útkeresztezéseknél, műtárgyaknál és egyéb más alkalmas helyen minden szolgálat keretében 2—3 ízben 10—20 perces figyelőállást kellene felvenni a közúti forgalom ellenőrzése céljából.

b) A táv. kim. szerint sűrűbben kellene kivezényelni szolgálatot oly módon, hogy a szolgálatban megteendő út nagyrésze a fontosabb útvonalakra essék. A járőrök eme szolgálat keretében is tartsnak több (legalább 4—5) megfelelő helyen 10—20 perces figyelőállást. Az ilyen irányú szolgálatot lehetőleg úgy kellene kivezényelni, hogy a járőr a legfontosabb és legforgalmasabb útvonalon akkor portyázzon éppen, amikor, a tapasztalat szerint, az útvonal általában a legforgalmasabb.

A járőrök a fenti a) és b) pont alatt felsorolt szolgálatokban a rendes portyázó szolgálatot teljesítik (a táv. kim. szerint vezényelt ilyenmű szolgálat

(Lengyel László fhdgy felv.)

sines az örskörlet portyázásának hátrányára, mert tapasztalat szerint a fontosabb tereptárgyak javarésze a forgalmasabb útvonalak mentén fekszik), a 3–5 alkalommal felveendő figyelő állás a járőrök portyázási idejéből is kitélik. A közutak ellenőrzésének folyamatossága — a rendes őrjáratportyázás során a mellékutaké is — így különösebb erő és idő felhasználása nélkül is biztosíthatónak látszik.

c) Minden oly alkalommal, amikor az utak fokozottabb forgalma várható, mint búcsú, vásár, nyáron kiránduló helyek útvonalain szombaton délután és vasárnaponként stb. esetén mindenkor, továbbá a nép munkába menetele és munkából jövetelének szokásos idejében időnkint külön útijárőrök vezénylése

célszerű. Ilyen alkalommal nem is egy, hanem esetleg két járőr vezénylése is szükségesnek mutatkozik, mert ilyen alkalommal számítani kell a fokozottabb igazoltatásra, esetleg őrizetbevételre is.

d) Megengedhető lenne, hogy időnként egyfős járőr a menetrendszerű autobuszokra — amennyiben hely van — felszállhasson és esetleg az autobusz végállomásáig is az autobuszon utazzon a gépkocsivezető mellett. Az autobuszon ülő csendőr a kihágás elkövetését esetleg megállás és leszállás nélkül is megállapíthatja, vagy pár percen belül az igazoltatást elvégezheti és máris utazhatna tovább. Tanu — illetve bizalmi egyén — az autobusz utasai közül kerülne ki. A nép lassacskán hozzászokik, hogy soha-

sem biztos, vajjon utazik-e az autobuszon járőr s így e téren rendezetté válna a közúti forgalom biztonsága. Autobuszon valaha utazott minden ember tapasztalhatta már, mennyi bosszúságot okoznak az autobusz vezetőjének az úton haladó egyéb járművek a közlekedési szabályok be nem tartásával, mindannyiunk által elismerhető, fontos közbiztonsági érdek tehát, hogy az autobuszok forgalmának zavartalanlansága mielőbb teljes mértékig biztosítva legyen. Legyen szabad itt rámutatnom még arra is, hogy egy autobusszal megtörténhető baleset bármikor tömegszerencsétlenséget vonhat maga után.

e) A kerékpárosok kihágása elleni küzdelem okozza tulajdonképpen a legtöbb bosszúságot és gondot. Ezek megrendszabályozása lassacskán elkerülhetetlenül szükségessé teszi az erősebb eszközök igénybevételét. A kerékpár őrizetbevételére akár bűnjelként, akár, hogy a kihágás folytatása megakadályozható legyen (pl. prizma- vagy lánpanélküli kerékpárnál) a jogalap megvan. Természetes, hogy ezzel a jogukkal a járőrök csak ritkán élnek, mert ez a szigorú eljárás a kihágás elkövetőjét munkájának vagy hivatásának ellátásában lényegesen akadályozhatja. Elrettentő például azonban a leghatásosabb eszköz. Évekkel ezelőtt már gyakorlatból megismertem ennek hatását. Egyik őrsállomáson nem lehetett megrendszabályozni a kerékpárosokat. Hiába volt a figyelmeztetés, a feljelentés, a főszolgabíró hiába büntette meg a tetteseket súlyosabban, lényegesebb eredmény elérhető nem volt. Kénytelen voltam kiadni a parancsot, hogy a kihágást elkövetők kerékpárját vegye az őrs őrizetbe. Már a harmadik napon nem sikerült kihágást megállapítani, annyira hatott a kerékpárok őrizetbevétele. Ez alkalommal a későbbi nyomozás során két kerékpárról, jogos tulajdonosuk nagy örömeire, kiderült, hogy lopottak. A cél mindenesetre eléretett, mert az illető őrskörletben hónapok múltán is csak elvétele követek el a kerékpárosok közlekedési kihágást.

Mielőtt közleményemet befejezném, szeretnék még pár szóval rámutatni arra, hogy a járőrök az úgynevezett figyelő állásokat miként vegyék fel. Az újabban már bevezetett fokozottabb ellenőrzés során több alkalommal tettem gépkocsin kirándulást. Sajnos, nem is olyan ritka esetben láttam, hogy az úgynevezett „figyelő állás”-ban lévő csendőröket már 100—150 lépésről fel lehet ismerni. Hát ez bizony nem figyelő állás! A figyelő állást úgy és olyan helyen kell felvenni, hogy a csendőr a lehetőségig láthatatlan maradjon. Ezenkívül ajánlatos, hogy az egyik csendőr az út egyik, a másik tőle 50—100 lépésre az út másik oldalán helyezkedjék el. Így mindkét oldalról jövő járműveket figyelemmel kísérhetik, a csak egyik oldalról látható kihágás elkövetését (pl. jelzőtábla hiánya) felfedhetik, az egyik csendőr figyelmeztető jelére megállani nem akaró, vagy éppen menekülni igyekvő járművet a másik csendőrnek még mindig van ideje megállásra kényszeríteni. Viszont esetleges szükség esetén ez a távolság még nem olyan nagy, hogy egymás támogatására ne lehessenek.

Problémák a Távolkeleten.

Írta: RÁSY BARNA ny. százados.

Háború vagy béke?

Ázsia keleti partvidékén, az Amur, a Hoangho mentén japán-orsz., japán-kínai érdekellentétek szuronyok hegyén néznek egymással farkasszemet. Repülőbombák és diplomáciai jegyzékek sűrűn és rendetlen összeviasszaságban váltogatják egymást. Az állapot: nem háború, de nem is béke. Ami tegnap elkerülhetetlennek látszott, az mára elsimult, csak azért, hogy talán holnapra megint felboruljon minden. Általában ez a háború és béke között ingadozó bizonytalan állapot jellemzi a távolkeleti helyzetet, azaz inkább: jellemzi az egész világhelyzetet. Lassanként hozzá kell szoktatnunk magunkat ahhoz, hogy a régi „béke” és „háború” fogalmak ma már nem teljesen adják azt az értelmezést, amit mi ezekhez a fogalmakhoz régebben hozzászöttünk.

Ezidőszerint Japán bizonyos követelésekkel állott elő, amit a kínai kormány nem hajlandó teljesíteni. Ezeknek a több pontba foglalt követeléseknek lényege és magva az, hogy Japán Északínát el akarja szakítani a nankingi központi kormánytól és a maga uralma alá akarja helyezni. Teljesen mellékes az, hogy milyen lesz a japán uralom külső formája. Minden valószínűség szerint Mandzsukoo fog mintául szolgálni.

Japán ezidőszerinti hódítási akciójának hármass célja van. Először: terjeszkedik, mert politikai és gazdasági okok szinte kényszerítik Japánt, hogy hatalmi-hódító politikát folytasson és az anyaország szűk területét új területekkel gazdagítsa. Másodszor: útját akarja állni annak a kommunista propagandának, amely Szovjetországából Mongolián keresztül az utolsó évtizedben erősen ráfeküdt Mandzsuriára, Koreára, egész Kínára és fenyegeti magát a szigetországot is. Harmadszor: kedvező hadászati helyzetet akar teremteni arra az esetre, ha távolabbi nagyjapán célok megvalósításának ideje elérkezik. E pillanatban még bizonytalan, hogy Kína kitart-e merev, elutasító álláspontja mellett, amely esetben a japán csapatok megkezdik az előnyomulást. Vagy pedig a kínai kormány — mint gyengeségében oly sokszor már — mégis teljesíti Japán követelését, ami hosszabb-rövidebb időre újból a „béke” állapotát biztosítaná.

Utóbbi esetben is azonban az általános helyzet a Távolkeleten továbbra feszült marad. Azok a kérdések, amelyek ott most eldöntésre kerülnek, távolról sem oldják meg a problémákat. Ami ott most lejátszódik, az nem Kína és Japán magánügye. Éppen ezért e cikkemben nem arra helyezem a fősúlyt, hogy az éppen pillanatnyilag előtérbe lépett japán-kínai konfliktus részleteit hosszasan ismertessem, hanem inkább arra, hogy nagy, átfogó vonásokban a Távolkeletről egy olyan általános képet adjak, amely ha nem is tökéletesen, de elfogadhatóan elénk tárja a Távolkelet probléma-komplexumának alapvető kérdéseit.

Mely hatalmak vannak érdekelve a Távolkelet egyes kérdéseiben? Milyen mértékben? Milyen célkitűzésekkel? Milyen esélyekkel? Elsősorban Japánnal kell foglalkoznunk.

Ki tudja?

Kinek köszönhetjük az első használható gőzgépet?

Japán a világháború előtt, alatt és után.

A jelenlegi helyzetet megismerendő és megértendő, 1895-ig kell visszamennünk.

Japán ebben az időben már nyomasztóan kezdte érezni, hogy gyorsan szaporodó lakossága számára az anyaország szűk. Ahhoz, hogy az oroszokkal szembe szálljon, még nem volt elég erős és fojtott dühvel kellett néznie, hogy az oroszok miként rendezkednek be a keleti partvidéken, hogyan rakják le büszke ünnepség keretében a szibériai vasútvonal első vágányait és hogyan keresztelik el a legnagyobb kikötőt „Wladiwosztok” névre, ami magyarra fordítva annyit jelent: *Urald a Keletet!*

A másik vis-à-vis-ja az ázsiai szárazföldön Kína volt. Lakosainak számát s a birodalom területét illetően ötszörte nagyobb, mint Japán, de katonailag sokkal gyengébb. Japán ürügyet keresett a háborúra. Az ürügyet — mint a világ valamennyi háborújában — most is megtalálták, Japán 1895-ben megtámadta és legyőzte Kínát, birtokba vette *Formosa* szigetét s birtokába került a híres tengerparti erőd és kikötő, *Port-Arthur* is. *Formosa* birtokbavételével a japán térhódítás amerikai érdekek közelségébe

jutott, mert ettől délre a Philippini szigetek már az amerikai gyarmatbirodalomhoz tartoztak. Ettől az időtől kezdve Amerika éber figyelemmel kísérte a japán terjeszkedést és minden alkalommal erőteljesen emelte fel tiltakozó szavát, ha Japán megmozdult.

Port-Arthur megszállása nem tetszett az oroszoknak és kivitték, hogy a nagyhatalmak közös diplomáciai nyomást gyakoroljanak Japánra. Japán a nyomás következtében — bár fogcsikorgatva — *Port-Arthur*t visszaadta Kínának. Két évvel később — 1897-ben — az orosz hajóhad meglepetésszerűen befutott a *port-arturi* kikötőbe és nem törődött sem a japánok, sem a kínaiak tiltakozásával, elfoglalta Kelet katonai kulesát.

Japán ettől az időponttól kezdve nemcsak gazdasági szükségszerűségét érezte annak, hogy Ázsia belseje felé terjeszkedjék, de felháborodva Oroszország magatartásán, égett a vágytól, hogy Oroszországon bosszút állhasson. Óriási erőfeszítéssel készült a háborúra és várt az alkalmas időpontra. Ez az alkalmas időpont 1904-ben következett el. Kibört az orosz-japán háború. A háborút kirobbantó közvetlen okok taglalgatásába most nem bocsátkozunk

bele. A japán flotta 1904 elején hadüzenet nélkül, meglepetésszerűen megjelent Port-Artur előtt, bombázni kezdte és a kikötő teljes körülzárásával biztosította a japán csapatok zavartalan kihajózását.

Nemsokára Mukdennél az orosz szárazföldi hadsereg döntő vereséget szenvedett, 1905 egyik májusi napján pedig Miklós cár utolsó reménységét és ütköztetését, a Balti-tengeri flottát semmisítette meg Togo admirális a csuzimai tengeri csatában.

Az oroszok felett aratott győzelem Japánt szárazföldi és tengeri nagyhatalommá léptette elő. Port-Artur végleg az övék lett, egész Korea japán fennhatóság alá került és megkapta Japán az orosz pénzen épült mandzsuri vasútvonal déli részét is.

Következett a világháború. A világháborút ügyesen kihasználta Japán. Nem állhatott a központi hatalmak mellé, mert a nagyrészt le nem kötött angol-francia-orosz, később olasz, majd még később amerikai egyesült flottákkal nem szállhatott volna szembe. Pedig bizonyára esábitó volt Japán számára a gondolat, hogy a német és osztrák-magyar, nemkülönben a kaukázusi frontokon lekötött Oroszországot hátbatámadja és Mandzsuriát, Kelet-Szibériát a japán imperiumba kebelezi be.

Maradt a másik lehetőség. Az ántánthatalmak mellé állni és így szerezni meg, ami megszerezhető. Ez meg is történt. Japán mindjárt 1914 elején hadat üzent Németországnak és birtokába vette a Csendes Óceán egyetlen német gyarmatát — Kiotschaut. Kiotschau megszállásával a háború véget is ért a japánok számára és most arra törekedtek, hogy a háborúadta lehetőségeket a maguk javára kihasználják. Japánban egyik napról a másikra nőttek ki hatalmas füstölő gyárkémények. A lőszergyártásban nagyüzemre rendezkedtek be az élelmes sárgák és hosszú vonatokkal, nagy teherhajókkal szállították azokat az acélköpenybe bujtatott kis ólomgolyókat, amelyekkel a szemben álló európaiak éveken át pusztították egymást. Japán egy év alatt 80 millió értékben szállított lőszert az ántántállamoknak. Ezek a lőszer- és egyéb hadiszállítások igen kedvezően befolyásolták Japán pénzügyi és gazdasági helyzetét.

Ennél is fontosabb volt azonban, hogy a nagy háború Japánt a távolkeleti piacon csaknem teljesen megszabadította az angol, francia és német konkurenciától. Végig Azsia keleti partvidékén könnyűvé és szabaddá vált az út és a piac a japán áru számára. Japán bizonyára nem bánta volna, ha a világháború tovább tart. Megmaradt volna továbbra a háború főhaszonélvezőjének és afelett se igen szomorkodtak volna Nipponban, ha a „bocheok“ Rheims környékén tovább foglalkoztatják a yankee-eket...

Végül azonban, ha nehezen is, ha korösszülöttként is, de megjött a béke.

Azaz mielőtt megjött volna, Oroszországban kitört a forradalom és Kerenszki rövid átmeneti kormányzása után a bolsevikiek ragadták magukhoz az uralmat. Az ántánthatalmak Japánnak új szerepet szántak, — Japán a szerepet szívesen vállalta. Az lett volna a feladata, hogy bevonul Szibériába s az ott megalakult Kolesak-féle ellenforradalmi hadsereget támogatva, annak mintegy hátvédét képezve, segít létrehozni az új németellenes frontot. Az ántánthatalmak ugyanis, éppenúgy, mint Oroszországban csaknem mindenki, meg voltak arról győződve, hogy

a bolsevikiek nem sokáig tarthatják magukat s ezek leverése után a nacionalista Oroszország újra frontba áll a németek ellen.

Amerika nem fogadta nagy lelkesedéssel ezt a tervet, mert a yankeék félték, hogy a japánok tartósan be fognak rendezkedni Szibériában és nem fognak olyan gyorsan és szívesen kivonulni, mint amilyen készséggel a bevonulásra a parancsot adják.

Amerikában mindig feszült figyelemmel, bizalmatlansággal kísérték Japán minden megmozdulását. Amióta ezek a ferdeszemű apró sárga emberek Formozát elfoglalták és Port-Arturnál, Mukdennél, meg Csuzimánál megmutatták, hogy mit tudnak, azóta nagyra nőtt tekintélyük a yankeek szemében. Japán terjeszkedése — bármelyik irányba — első sorban amerikai érdekeket veszélyeztet. Vagy gazdasági, vagy katonapolitikai okok miatt. Azsia keleti partvidékén, de magában Japánban is óriási amerikai tőkéket fektettek be bizonyos ipari vállalkozásokba. És ebben az időben még nem gondolt senki arra, ami most Roosewelt elnök kezdeményezésére bekövetkezett: Amerika visszaadta függetlenségüket a philippinóknak. Erre még visszatérünk. Port-Artur birtokbavételével máris aggasztó hatalom került a japánok kezébe, — tűrhetetlen lenne, hogy esetleg Wladiwostokot s Wladiwostokkal együtt a keletázsiai partvidéket is birtokukba vegyék!...

Végül is beleegyeztek az amerikaiak, hogy Japán bevonulhasson Kelet-Szibériába, de előbb az ántánthatalmak által is garantált szerződést kellett aláírniok, amelyben kötelezik magukat, hogy Oroszország területi épségét érintetlenül hagyják s a háború végeztével Kelet-Szibériából kivonulnak.

Japánt belement ebbe. Vállalta a reá bízott feladatot. Ez a feladat számára nem jelentett tulajdonképpen semmi kockázatot... a háború még javában folyt... a fordulatokat, a végét egyelőre nem lehetett belátni... lehet, hogy ki kell vonulnia Szibériából, de lehet az is, hogy ott maradhat... Végül azután a világháború és az orosz belháború sorsa úgy alakult, hogy 1922-ben az expedíciós hadseregnek el kellett hagynia Wladiwostokot.

A világháború után Japán gazdasági helyzete rosszabbodott. A lőszer- és hadianyagszállítások megszűntek, sok üzemet le kellett állítani, a munkanélküliek száma ijesztően felugrott. Japán újból szűkösségét érezte annak, hogy valamilyen újabb hódítással friss piacokat szerezzen a japán áruknak, másfelől, hogy a háborús állapot bizonyos belső bajokról a figyelmet elterelje. Állandóan és tipikus japán alapossággal, éberséggel követték az európai eseményeket s amikor bizonyos, előfordult eseményekből ítélve, látták, hogy a Népszövetség ingadozó és megfelelő erő hiányában tehetetlen testület, bejelentették: hogy a japán protektorátus alá helyezett csendesóceáni szigetesoportot (Marianen) magukéknak tekintik. Majd birtokukba vették a délkinai, illetve mandzsuri vasútvonalat, hozzáfogtak Mandzsuria teljes megszállásához, mikor pedig ez ellen a népszövetség tiltakozott, otthagyták Genfet.

Az 1927—37. évek alatt Japán bekebelezte Mandzsuriát, elfoglalta Belső-Mongolia egyes részeit és japán befolyás alá került Észak-Kína három leggazdagabb tartománya: *Hopei, Csahar és Jehol*.

Mindazon eseményeket, kisebb-nagyobb összeütkezéseket és bonyodalmakat ismertetni, amelyek eb-

1:30.000.000

ből az új térhódításból egyfelől Japán és Kína, másfelől Japán és Szovjetország, nemkülönben Japán és az érdekelt nagyhatalmak között jelentkezők, — e helyen, ez alkalommal nemcsak lehetetlenség, de az általános áttekintéshez nem is okvetlenül szükséges. Az általános helyzet jellemzésére elegendő, ha tudjuk, hogy például a szovjetország—mandzsu határon 1935-től nem kevesebb, mint 400 fegyveres határincidens történt.

A japán célkitűzés.

Ha a keskeny sávban húzódó szigetországot nézzük, azután katonai, gazdasági, geopolitikai és egyéb szempontokból azt akarjuk kifürkészni, hogy melyek a japán politika útjai és irányai, arra a következtetésre kell jutnunk, (csak *következtetés*, nem — *megállapítás!*) hogy a japán imperialista törekvés és célkitűzések igazi iránya: *dél!*

Szibéria nagy része hó és jégmező, Kína túlnépes. Sem egyik, sem másik helyen nincsenek meg azok az adottságok, amelyek alkalmasak lennének arra, hogy a Japán anyaországot mentesítsék mindama gondtól és bajtól, amit ránézve túlnépesedés, érc és termőföldek hiánya, ipari túltermelés, munkanélküliség stb. jelentenek.

Minden térfoglalás keleti irányban, minden előnyomulás Szibériában vagy Kínában, hozhat ugyan bizonyos előnyöket, de a „nagyjapán“ külpolitika tudja, hogy az igazi világhatalmi pozíció és a japán nemzetnek igazi felvirágozását — ha ugyan egyáltalában ilyesmiről a XX. század fejlődéstechnikai és életlehetőségi adottságai mellett beszélni lehet — az a nyíl mutatja, amelynek éle a Philippineken át Ausztrália felé van irányozva.

A Philippini-szigeteknek éppen most a legutóbbi időkben az U. S. A. visszaadta teljes függetlenségét. Az Amerikai Egyesült Államoknak ezt az elhatározását minden bizonnyal elsősorban katonapolitikai okok szabták meg. Ugyanis ha Japán olyan helyzetbe kerülne, hogy egész tengeri és légi haderejével a Philippi-szigetek ellen fordulhatna, Amerikának óriási áldozatába kerülne a Philippi-szigetek tartása. Az amerikai tengeri és légi flottának olyan helyen kellene megvívnia csatáját, amely hosszú ezer kilométerekre van az amerikai flottabázisoktól.

Az utóbbi időben tehát akként változott a helyzet, hogy a dél felé való terjeszkedésben Japánnak ma már nem annyira Amerika, mint inkább Anglia lenne első ellenfele. A japánok déli irányban történő terjeszkedése a távolabbi etappokban Singaporét (Kelet Gibraltárja!) és Ausztráliát fenyegetné.

Bár ezek az elgondolások, kombinációk ma még a távolabbi jövő kérdései, mégis, ha Japánnak ezt a főcélját — a dél felé irányuló hódítási terveit — a vizsgálódásainkban figyelmen kívül hagyjuk, vagy nem értjük meg az egyes események közötti összefüggéseket, vagy helytelenek lesznek leszűrt következtetéseink.

Természetes, hogy a japán hódítási törekvések eme főcéljának megvalósítására *most még* nem kerülhet sor. Nemesak azért nem, mert Japán ebben az útjában szembe találná magát a közelebről vagy távolabbról érdekelt nagyhatalmak együttes tengeri haderejével, hanem azért is, mert hiányoznak azok a katonai, illetve stratégiai előfeltételek, amelyek

ezen cél megvalósításában elengedhetetlenül szükségesek.

Ez az előfeltétel: (nézzük a térképet!) *Japánt keleti irányból, tehát Kína, de főleg Szovjetország felől támadás ne érhesse!* Elképzelhető, hogy Japán, tekintettel igen kedvező tengeri-hadászati helyzetére, felveheti a harcot egy vagy két nálánál hatalmasabb állam flottájával is, de csak abban az esetben, ha oldala Ázsia szárazföldje felől teljesen biztosítva van!

Ez — nézetem és meggyőződés szerint — a japán imperialista politikának alapvető, sarkalatos tétele. Ez szabja meg a nagyjapán külpolitika főirányvonalát. Ez döntő a háború és béke kérdésében.

Úgy vélem, *jogos* a feltételezés, hogy Japán energikus és lázas tevékenykedése Mandzsuriában, Észak-Kínában, Shantungban, Belső-Mongoliában és az Amur mentén, a már említett két cél mellett ezt a harmadikat, mondhatjuk *főcél*t szolgálja, hogy e geopolitikai és stratégiai előfeltételeket megteremtse.

Azaz a helyzetet rövidebben összefoglalva: Japán *offenzív* lép fel Kína, esetleg később Szovjetország ellen, hogy annakidején a „nagy esetre“ *defenzív* magatartása ezekkel az államokkal szemben szilárd alapokon nyugodjék. A Kína testéből leszagatott darabok, általában a japán térhódítás Ázsia keleti partvidékén azt a célt is szolgálják, hogy az anyaország biztosítva könnyen sebezhető nyugati oldalát, minden erejét *dél* ellen fordíthassa, — ha ennek ideje elérkezik.

A „nagy cél“ *előfeltételének* megteremtésében Japán két állammal került szembe. Egyik Kína, a másik Szovjetország.

Fentebbiek alapján megpróbáljuk majd tisztázni Kína és Szovjetország szerepét és magatartását a távolkeleti kérdésekben. Erről lapunk egyik közeli számában.

Addig is azonban lássuk, mi történt és mi történik *most ott*, ahol ezidőszent a háborús veszedelem fellángolt.

A lukucsiaoi incidens.

Japánnak egy régebbi szerződés biztosította, hogy Tiencsin és Peking között a vasútvonal biztosítására csapatokat tarthasson. Később azt is kiereszkolta Japán, hogy a peking-tiencsini vasútvonal és a Kínai Nagy Fal közötti területről a kínai katonaságot visszavonják, azaz ezt a területet demilitarizálják. Július 10-ike körül a vasútvonal biztosítására rendelt japán katonaság Peking közelében gyakorlatozott és közben támadást intézett egy Peking közvetlen közelében fekvő kis város, Lukucsiao ellen, amely viszont már nem esik a demilitarizált zónába és kínai csapatok tartják megszállva. A kínai helyőrség katonái tüzelni kezdtek a gyakorlatozás közben előnyomuló japánokra. Ez az eset szolgáltatva a közvetlen okot a mostani bonyodalomra.

Kínai részről azt állítják, hogy az esetet a japánok készakarva tervszerűen kiprovokálták, hogy ürügyük legyen egész Észak-Kína, nevezetesen: Csahar, Siu-Yuan, Sansi, Hopei és Santung tartományok megszállására.

Japán e feltevés ellen tiltakozik, de a japán csapatok összevonása, a japán hadmozdulatok és általában Japán magatartása arra enged következtetni, hogy a Kína részéről elhangzó vádak nem alaptala-

nek. Japán egyelőre azt követeli, hogy Észak-Kína függetlenítse magát a nankingi kormánytól. Ez a függetlenítés azonban körülbelül azt jelentené, hogy Észak-Kína Mandzsukoo sorsára jut, azaz teljesen Japán uralma alá kerül.

A további események fogják megmutatni, hogy Japán követelésével szemben meddig megy el a nankingi kormányzat s hogy Japán valóban elhatározta-e magát egy komolyabb, hosszabb háborúra, avagy egyelőre megelégszik észak-kínai pozíciójának további megerősítésével. A vagy-vagyban döntő kihatással lesz, hogy a közvetlenül érdekelt Szovjet-ország s a közvetve érdekelt nagyhatalmak, első sorban Anglia, Amerika, milyen magatartást fognak tanúsítani.

Akár előnyomulnak a japánok, akár nem, valami máris kétségtelenül megállapítható.

Japán megint precíz pontossággal kiválasztotta azt az időpontot, amely legalkalmasabbnak látszik arra, hogy program-megvalósításának útjában újból jelentős lépésekkel haladjon előre.

Anglia erősen angazsálva van a „Távol-Nyugaton“ a spanyol kérdésben. Szovjetország ebben az évben olyan belső megrázkódtatásokon ment át, hogy aktív közbelépése nem valószínű. Amerika pedig azzal a ténnyel, hogy a Philippi-szigetek függetlenségét visszaadta, mintha dokumentálná, hogy nem kíván közelebből beavatkozni azokba a dolgokba, amelyek a sárga vizeken és azok partjain végbemennek. A többi hatalom: Francia-, Német- és Olaszország a Csendes Oceánon nincs közvetlenül érdekelve, amelyek pedig érdekelve vannak, mint például Hollandia, azok mint ellenfél nem sokat számítanak.

Jól számít tehát a nagyjapán politika, ha arra számít, hogy észak-kínai „gyakorlatosságait“ és csapatainak partraszállítását „alattvalóik életének és érdekeinek megvédelmezésére“ a külhatalmak nem igen fogják akadályozni. Azért használom gyakrabban azt a megjelölést „nagyjapán“, mert a dolgok ismeretéhez tartozik az is, hogy a „nagyjapán“ politika nem mindig azonos a mindenkori japán kormány politikájával. A „nagyjapán“ politika azonos a hadsereg és flotta politikájával, amely akaratát reá tudja kényszeríteni a parlamentre akkor is, ha a parlament más politikát szeretne követni. Most például, amikor Japánnak liberális kormánya van, általános a vélemény, hogy a Kínában történtek s kapcsolódó fejlemények sokkal inkább a hadsereg külön akciója volt, mint a felelős japán kormány munkája.

Lehet, hogy Kína a provokáló fél?

Bár annak a feltételezésnek valószínűsége, hogy talán Kína lenne a kezdeményező, illetve provokáló fél, sokkal távolabb fekszik, mint a feltételezés ellenkezője, mégis ha a lehetőségek és kombinációk között kutatunk, nem szabad az egyoldalúság hibájába esnünk és a kérdést — ha felszínesen is — de erről az oldalról is meg kell vizsgálnunk.

Nem tartozik a lehetetlenségek közé, hogy Csang-Kai-Csek, a kínaiaknak ez az energikus, éleseszű tábornoka és katonapolitikusa elérkezettnek látja az időt arra, hogy a „betolakodott idegent“ Észak-Kínából kiszorítsa. Bizonyos adatok szerint a kínai hadsereg reorganizálása és modernizálása terén egészen meglepő eredményeket értek el. Különösen erősen

kiépítették azt, amivel Kína azelőtt egyáltalában nem rendelkezett: a légi flottát. Állítólag az Amerikai Egyesült Államok és Szovjetország egymással versenyezve árasztják el Kínát repülőgépekkel. Ezek a repülőgépek bizonyára nem a legújabb típusúak és az említett két állam bizonyára elsősorban kiöregedett gépeit fogja eladni Nankingnak, erőnek azonban mégis csak erő.

Különösen akkor „erő“, ha a gépek mellett a hadviselő állam, mint éppen Kína, kiapadhatatlan embertartalékkal rendelkezik és hadseregét nem kell — mint ellenfelének — tengeren túlról szállítania.

Lehetséges tehát az is, hogy amikor Lukucsiaónál kínaiak rátüzeltek japánokra, a tüzelési parancsot nem kicsi raj és szakaszparancsnokok, hanem egészen magas helyről adták.

A vázlaton csikozással tüntettem fel azt a részt, amely körülbelül „Észak-Kínát“ jelenti. Ebben a részben fekszenek a már említett tartományok: *Csahar, Siu-Yuan, Sansi, Hopei és Santung*. Nem írtam bele ezeket a neveket a vázlatba és nem húztam meg az egyes tartományok között a határvonalat, mert — őszintén megvallva — nem tudom pontosan. Hiába kutattam és kerestem 10–15 különböző térképen, a megbízható, pontos megjelölések hiányoztak. Egyébként nem abszolút pontos az a határvonal sem, amely Belső-Mongoliát Kínától, illetve Mandzsuriától elválasztja. Ebben azonban a térképek nem hibásak. Nincs megállapítva sehol és senki nem tudja, hogy ez a határvonal pontosan hol húzódik. A helyzet megismerését, a történetek, valamint a jövőben lezajló események nagy összefüggéseinek megértését ez nem fogja zavarni.

Görbetükör.

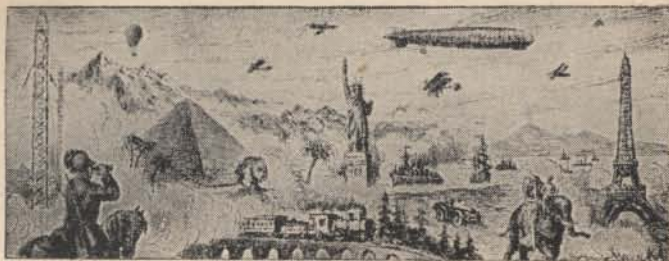
(Pályázat.)

A dicséretnek, elismerésnek tükrében eleget látjuk magunkat, most hasznos lenne belenézni a görbetükörbe is. Ez azt jelenti, hogy az embereknek nemcsak dicsérő szavuk van számunkra, hanem hibákat, fogyatkozásokat is találnak bennünk. Bizalmas beszélgetések során közlik ezt magával a csendőrrel is. Írják meg nekünk a pályázók, milyen panaszokat, kifogásokat hallottak ilyen beszélgetések során? Minél őszintébb a beszámoló, annál jobb. Ha úgy is érzi a pályázó, hogy valakinek valamiben nincs igaza, írja csak meg azt is. Megírhatja a pályázó a maga egyéni nézeteit is.

Pályázatot csak a csendőrlegénység köréből fogadunk el. Határidő szeptember 1. Az eredményt az október 1-i számunkban közöljük és a legérdekesebb pályázatot fényképezőgéppel jutalmazzuk.

Clemenceau, aki híressé vált goromba kiszólásairól, a diplomaták egy nagyobb társaságában néhány országról szólván, megvetőleg legyintett:

— Les chacals de notre victoire! (A mi győzelmünk sakáljai!)

Portyázás.

Egészen pontosan, hitelesen ismerjük egy autóbaleset történetét, amiben mindössze az történt, hogy az egyik gépkocsi jelentéktelenül megrongálódott. Összeegyeztettük ezeket az adatokat az annak idején közölt újsághír adataival. Megdöbbenő, mennyire nem hasonlítanak ezek az adatok egymásra. Ha csak legalább egy picike részletben egyeznének, de nem! Szinte az az érzése az olvasónak, hogy az újságíró vigyázott: jaj, valahogy úgy ne írja meg a különben mindennapos, szürke eseményt, ahogyan megtörtént. Még csak ne is hasonlítson a valóságra! Kapásból talált ki szereplőnevet, felborította a gépkocsikat, szétröpítette a benne ülőket a világ minden tája felé, kivonultatta a mentőket, kórismét adott a sebültek állapotáról, egyszóval olyan parázs autószerencsétlenséget teremtett hirtelenében, hogy borsódzott bele az olvasó háta. Valami rejtelmes, megmagyarázhatatlan dolog, honnan szedte a tudósító ezeket a rémségeket? Mi értelme, célja, magyarázata volt, hogy a semmiből szerencsétlenséget költsön? Ennyire szenzációszegény lett volna az a nap? Most, amikor szerte a világban ugyancsak borsos szenzációk hemzsegnek Pekingtől Madridig?

Megdöbbenő ez, mert úgy olvassák az emberek az újságot, mint a szentírást. Hisznek a nyomtatott betűnek vakon. Éppen ezért szavakkal nem is fejezhető ki az a felelősség, ami a nyomtatott betű munkáit terheli. Nagy baj, hogy nem mindig és nem mindenkinél bízhatunk ebben a felelősségérzetben. És ha még ilyen egyszerű, világos, félre nem magyarázható tényeket is ennyire kiforgatva, felismerhetlenné téve írnak meg, hát hogyan bízunk a tudósításban olyankor, amikor nem számítani egyszerűségű tényekről, hanem egyéni felfogás szerint magyarázható jelenségekről, problémákról van szó?

Minden csendőr olvas újságot és kell is minden csendőrnek újságot olvasnia, de ebből az ordító példából megint csak arra kell bajtársainkat figyelmeztetnünk, hogy nem szabad kritika és kételkedés nélkül mindent elfogadni, ami le van nyomtatva. Ilyen példákat látva, elszörnyedünk és megrökönyödve vagyunk kénytelenek megint leszögezni, hogy a nyomtatott betű még mindig nem tart ott, hogy rászolgáljon arra a korlátlan hitelre, amiben a nagy tömegek részesítik. Sajnos, egyszerűbb emberek ezt nem tudják, de tudnia kell a csendőrnek, mert hivatása, közéleti szerepe nem engedi meg, hogy birka-módra kövessen mindent, amit egyszer valahol nyomtatásban olvasott. Mi már csak igazán értékeljük és becsüljük a sajtó szolgálatait, ismerjük nélkülözhetetlenségét, azt is tudjuk, hogy az ilyen kirívó esetek kivételek csupán, de mégis: vannak és — nem ritkák. Bizalmatlanságunk tehát kétségtelenül jogos és szükséges. Mert ha valaki szereti az igazságot és

tényeket és ha valaki ismeri a felületességek, ferdítések rombolását, mi igen. Mi már nem valljuk azt a régi szólásmondást: újság-hazugság, de bizony arra sem vesszük be a patkánymérget, hogy az újság mindig — igazság. Pedig szerintünk az igazi újságírás nem végződik, hanem kezdődik ennél.

Egy amerikai magyar hosszú évtizedek után látogatott haza az Óhazába. Ragyogó ábrázattal nézi a réglátott vidéket s mikor egy csendőrről esik a tekintete, felesillanó szemmel mondja:

— A falunkban Balogh őrmester volt az őrsparancsnok, az volt aztán csendőr!

És leírta pontosan, milyen volt Balogh őrmester. Emlékezett a bajuszára, a mozdulataira, a szójárására. Negyven év távlatából is olyan pontosan leírta, mintha ott állana előtte, pedig gyermek volt, mikor utoljára látta. Semmiféle rokoni, vagy más közelebbi kapcsolatban nem volt vele, ami talán érthetővé tenné ezt az eleven visszaemlékezést.

Mégis, miért emlékezett rá ennyire világosan és részletesen? Az az érzésünk, hogy nem is Balogh csendőrnek szólt ez, hanem a Csendőrnek. Ez az amerikai magyar negyven év alatt tömérdek mindent látott és tapasztalt. Rengeteg embert megismert és az Óhaza lassanként ködbeveszett előtte, csak egyetlen egy ember volt, aki az emlékezetéből nem tudott kipusztulni: a Csendőr. Ez a legnagyobb dicséret, amit elődeink kaphatnak. Ennyire felejthetetlenül csak igazán nagyszerű, igazán kivételes emberek tudják magukat az emlékezetbe bevésni. Reméljük, hogy aki ma megy ki Amerikába és jön vissza negyven év múlva, éppen úgy emlékezni fog a mai csendőrről, mint most ez az amerikai a régire. Rajtunk múlik, hogy úgy legyen és nem is egészen mindennapos jutalma az emberi életnek, küszködésnek, hogy visszaemlékeznek rá. Mert amíg igen, a halál nem igazi halál.

Talán nincs rosszabb igazoltatási alany a magyarnál. Nálunk még mindig megaláznak, megszenvednek tartják az emberek ezt a nélkülözhetetlen és egyszerű közbiztonsági ténykedést, hogy hivatalos nevén nevezzük. A legtöbb emberben persze a született, naivan anyagi meggyőződés dolgozik: én ugyan nem ártottam a légynek sem, hát mit akarok tőlem? Egyszerűen nem bírja befogadni az agyába, hogy úgy ránézésre ezt senkiről sem lehet látni és tudni és hogy a legjámborabb polgár igazoltatása is végeredményében a Polgár érdekeit szolgálja.

Mi természetesen ezzel nem törődhetünk és végezzük a dolgunkat ezen a téren is úgy, amint azt az utasításunk előírja. Nekünk az a dolgunk, hogy a gyanút és annak nyomán a gyanúsat kutassuk s ahol ez az elem jelentkezik, ott igazoltatunk, ha tesszik, ha nem. Általában rendjén is volna ez így, de túlsok baj van azokkal, akik akár születés, származás, akár hivatal vagy más egyéni kiemelkedettség birtokában és főleg tudatában, felháborodnak, ha tőlük a csendőr valaminek az igazolását kívánja. Ha valakinek egyszer valahol a hetedik útkorona részvett egy hajókiránduláson, amiben egy valamiféle bizottsági tag is benne volt, már szabályon felül állónak érzi magát és az igazoltatást sértődötten há-

ritja el magától. De azért azt, hogy közbiztonság legyen, hogy egyetlen ellopott facsemetéjét a csendőr huszonnégy perc alatt kinyomozza, azt aztán éppen ez a típus követeli meg a leglármásabban. Ha az országúton baleset van, felel érte a csendőr, de ha a szabálytalanságon ért autóst igazoltatja, megvan a felháborodás. Hát ez se jó, az se jó?!

Mindezzel azonban nem kell törődni. Számunkra csak törvények, rendeletek, szabályok és utasítások léteznek. Ha valaki — bárki — ezek keretéből elkalandozik, annak igazolnia kell magát is, meg az elkalandozását is. Akár apró kihágásról, akár súlyos büncselékményről van szó, az teljesen mindegy.

Háború és — üzlet.

A háború = szükséges rossz. Népek, nemzetek erőmértéke az igazságuk és a létérdekeik biztosításáért. Véres, szörnyű tusákban arat a Halál, hogy a hősök áldozatából kisarjadhasson a szép, boldog Élet...

Az üzlet = szükségtelen jó. A szabadverseny (ma már inkább: szabad verekedés) lázában értékek felhalmozásáért küzd, hogy helyes értelemben minél több embernek adhasson további munkát, de helytelen felfogásban az a célja, hogy önmaga számára fölöslegessé tegye a létküzdelmet.

A háború mindig közösségi (kollektív), az üzlet egyéni (individuális) tevékenység. Valójában tehát összeférhetetlenek. A háború a legnagyobb áldozatot, az élet kockázatát követeli meg tőlünk, tehát az önzetlenség legfelsőbb fokát. Az üzlet — bár szintén kockázattal jár —, de végeredményében az önzés ösztöneinek a kielégítését szolgálja.

Nem akarunk most a világháborúban milliók véréből-könnyéből gyorsan megtollasodott hadiszállítókra, a papírbakancsból keletkezett vagyónokra rámutatni, hanem csak egy mai — anyagi szempontból nem is jelentős, de erkölcsileg mégsem

elhanyagolható — jelenséget teszünk szóvá, ezt is csak jótakarásból.

Az utóbbi időben lendületes fejlődésnek indult az ú. n. háborús irodalom. Egyre-másra jelennek meg különböző szakmunkák a modern hadviselés eszközeiről és módjairól tudományos és népszerű feldolgozásokban egyaránt. Mindennek csak örülhetünk, hiszen mindez korszerű kérdés, sőt égetően fontos és sürgős a bekövetkező háborúra való felkészülés minden viszonylatban. Azonban a megoldás módjához egyik-másik mű esetében hozzá kell szólnunk, éppen a magyar katona-eszmény védelme érdekében.

Nem helyes ugyanis az, ha a jövő háborúját vagy általában időszerű katonai, nemzetvédelmi, stb. kérdéseit tárgyaló munkák magánvállalkozások formájában jelennek meg. Távol áll tőlünk az a szándék, hogy a tehetséges és buzgó szerzők jól megérdemelt tiszteletdíját vita tárgyává tegyük, de ehhez könyvük magamúton való kiadása és sokszor kényes helyzeteket teremtő terjesztése nélkül is bizonyára hozzájuthatnának. Az pedig szomorúan szembetűnő jelenség, hogy az ilyen művek kiadása (és haszna) olyan vállalatok birtokába jut, amelyeknek a katonai gondolattal és intézménnyel szemben elfoglalt álláspontjuk — a legenyhébben szólva — ismeretlen...

A sorsdöntő élet-halálharcunkra való felkészülés elsősorban az erkölcsi erőknek kristálytiszta kiműveléséből áll. Ne homályosítsa el tehát jövőt kereső tekintetünket az üzleti mohóság hályoga még a legkisebb mértékben sem, mert ez most (az új ezredévre döntő erőfeszítések idején) előre végzetes lehet... Irjunk és adjunk ki továbbra is, sőt még több ilyen könyvet, füzetet, felvilágosító, oktató vagy nevelő eszközt stb.-t, azonban szervezzük meg e műveletet úgy, hogy a befolyó tiszta jövedelemből senkinek se legyen egyéni haszna, hanem csakis a Köznek, tehát hogy vehessünk belőle valamit: egy ágyút, egy géppuskát vagy hát csak egy pár igazi borbakancsot jövőnk honvédeink számára. (v. R.)

A m. kir. csendőrség Emlékalapjának mérlege az 1936. évről.)*

Bevétel: 1936. I. 1-től XII. 31-ig	P	f	Kiadás: 1936. I. 1-től XII. 31-ig	P	f
1935. évi december 31-én vagyón	13.314	48	Kezelési költségek	2.867	02
Kamatok	476	48	Postatakarékpénztári díjak és illetékek	37	90
Fillérmaradványokból	3.799	74	Múzeumi tárgyak vásárlása	1.613	80
Levelezőlapok eladásából	3.617	65	Tábornoki arképek megfestése	1 000	—
Kincstári támogatás	2.000	—	Tábornoki arképek bekeretezési költsége	440	—
			Levéltári és múzeumi terem berendezési költsége	880	43
			Jutalomdíjak pályázatra	71	80
			Összesen	6.910	95
			Maradvány 1936. év végével	16.297	35
Összesen	23.208	30	Mindössze	23.208	30

Budapest, 1937. május 24-én.

*) Közzétesszük az Emlékalap alapszabályainak 26. pontja alapján.

Gyermekkor.

— Szemelvények egy pályázatunk anyagából. —

A pályázatot lapunk folyó évi március 14. számában hirdettük. Azt akartuk ezekből a pályázatokból látni, hogy a nehéz gyermekkor kemény próbáján átesett csendőrnek mennyire marad emlékezetében a keserves multja és hogyan tudja most megbecsülni a jobb sorsot. A pályamunkából az alábbiakban szemelvényeket adunk okulásul azoknak, akik a mostoha gyermeksors küzdelmeit nem ismerve, talán túlságosan magátólértetődőnek találják, hogy életük zökkenők nélkül telt eddig és elvárják a sorsból, hogy ezután is gondja legyen erre. S ha a sors mégis kioszt itt-ott egy ütést, az ilyen elpuhult emberek tele vannak panasszal és elégedetlenséggel. Hát tessék idefigyelní s akiknek más volt az élete, mint amiket itt bemutatunk, azok fogják rövidebb szárra a panaszkodásaikat. A pályázók nevét nem közöljük, bár legtöbben hozzájárultak ehhez. Számolunk azonban egyesek tapintatlanságával, ami elől jobb lesz ezeket a nehéz gyermeksorsokat az ismeretlenség takarójába burkolni.

I.

Úgy érzem, hogy ezt a kis történetet nekem is le kell írnom, mert az én megítélésem szerint az én gyermekkorom sem mondható valami rózsásnak és úgy érzem és talán nem is túlzok, ha azt állítom, hogy tisztán a magam emberségéből lettem, amivé lettem. Őszintén, teljesen leplezetlenül leírok mindent és egyben megkérem a szerkesztőséget, hogy ezeket a sorokat a nyilvánosságnak nem is szántam. De ha mégis úgy találja a szerkesztőség, hogy érdemes lenne a közlésre, akkor kérem a nevemet elhallgatni. Ezt azért óhajtom így, mert sajnos, még vannak bajtársak, akik az embert a külső dolgok után ítélik meg.

Atyám teljesen vagyontalan ember volt, napszámos. Munkájával, amíg élt, az egész családnak megélhetést biztosított. Nyolcan voltunk testvérek, ezek közül a legidősebb 12 éves volt, amikor atyám tüdőgyulladásban hirtelen meghalt. Én akkor 7 éves voltam. Ezzel aztán ráncszakadt a lavina, bekövetkezett a család szétbomlása. A többi testvéreimről nem sokat írok, mert ezek sorsa hasonló volt az enyémhez. Csak annyit, hogy ők is szintén a maguk erejéből valamennyien révbe jutottak. Egy nővérem férje rendőrtiszthelyettes, egy testvérbátyám ácsmester, a másik pincér, egyik öcsém határőr törzsőrmester, a másik csendőr. Két fiatalabb leánytestvérem időközben meghalt.

Amikor szegény atyám elhalt, akkor én még az első elemít jártam. Anyám pedig nem bírt tovább iskolába járattni, mert a szükséges létfenntartásunkat sem bírta előteremteni. Én aztán teljesen a magam erejére lettem bízva, mert valamennyien elszéledtünk hazulról. De már akkor megéreztem, hogy ha most nem törődöm magammal, akkor az életben el fogok bukni. Hogy ez be ne következzen, úgy segítettem magamon, hogy megkértem a távoli rokon kispapját, hogy járassanak iskolába és én ezért az állatjainknak gondját fogom viselni. Úgy is történt. Nyáron át a mezőn az állatokat legeltettem, télen pedig a ház körül dolgoztam, amennyit akkor tudtam. Ezért ősszel mindig felruháztak és télen iskolába jártattak. Ez nagyon nehezen ment az első évben, mert

kicsi voltam és nem kellettem sehohsem. Így sűrűn változtattam a helyemet, pedig akkor még nem volt divat a munkanélküliség. De a másik évben már az ismerősök maguk hívtak, mert a koromat és testi képességeimet meghaladó munkát végeztem, a rámbízott állatoknak pedig nagyon gondjukat viseltem. Így aztán ember és állat egyaránt megkedvelt. Így jártam ki mind a hat elemít, de azért kitűnő eredménnyel.

Amikor aztán az elemi iskolát elvégeztem, akkor már teljesen nagykorúnak számítottam magamat. És azután már én kértem meg a béremet, de meg is adtak mindenütt, amit kértem. Persze ezek az évek nem mentek olyan simán, mint ahogyan azt most leírtam. Nagyon sok könnyes kenyeret ettem meg addig, vagyis — ettem volna sokszor, ha akadt volna. De verést is kaptam annyit, hogy nem szeretném még egyszer átélni. Nem azért kaptam a sok verést, mint ha tán nem lettem volna engedelmes, hanem mert — bizony — sok gazdaembernek ez már szokása, hogy családját, állatját és cselédjét veri, ha megteheti. Velem pedig tehetett, mert nem volt, aki megvédelmezzen mások durvaságai ellen. Anyám nem törődött velem, másom pedig nem volt. De voltak olyan helyeim is, ahol rajtam kívül még egy legényeslád is volt. Ezek is igen sokat ütlegeltek és kínoztak különféle módon. Részben pajkosságból, részben hatalmaskodásból, részben ittas állapotban, máskor pedig azért, mert nem bírtam elvinni azt, amit ők elbírtak. De azért nem csüggedtem és dolgoztam szó nélkül, abban bízva, hogy majd megnövök és akkor minden szenvedésnek vége szakad. És soha nem jutott eszembe, hogy valamihez hozzányuljak, pedig sokszor elfeledtek vacsorára behívni.

Majd, amikor a 15. évemet betöltöttem, a bátyám hívására Budapestre mentem. Ő már akkor ott volt állásában. Akkor még nem volt nehéz Pesten elhelyezkedni, igen szívesen alkalmazták a megbízható embereket. Innen beszegődtem egy birtokra istállófiúnak. Nem volt már rossz dolgom, havonta 20 koronát és ellátást kaptam. De voltak más bajok. Mert voltak ott többen és idősebb lovászfiúk, akik állandóan irigyeltek, hogy engem szeretnek, mert szépek a rámbízott lovak. És ahol csak tehettek, elnadrágoltak. Eleinte beárultam őket a lovászmesternél, de aztán később már ezt sem mertem, mert egyszer a lovak alá dobtak és akkor olyan rúgást kaptam, hogy a Rókusba kerültem. Ha kaptam egy kis borraivalót, mindjárt hívtak, hogy menjek be velük Pestre. Mivel pedig nem mentem, állandóan ellenségeim maradtak. De azért én csak túrtam. Meg is lett az eredménye, mert a másik évben már parádéskocsisnak „neveztek ki.“ Ekkor már 35 korona volt a fizetésem és szép fekete ruha. Lettettem a vizsgát Budapestnek akkor érvényben volt közlekedési szabályairól, azután már csak Pestre jártam kocsival. Mégpedig gumikerekűvel. Akkor aligha ismertem nálamnál nagyobb urat a világon. Igen szép fehér telivéreim voltak és én szerettem őket.

De aztán ez sem tartott örökké, mert egy napon a szállásunkon levő ládámat valamelyik társam feltörte és abból az összes ingóságaimat ellopta, közte 200 korona megtakarított pénzemet is. Ekkor teljesen szegény és mezítelen maradtam. De a legnagyobb baj ott volt, hogy elvesztettem a munkakedvemet és ezt a jó helyemet otthagytam. Úgy gondoltam, úgy sem lesz jó vége, hiába maradok ott tovább. Most az-

tán ismét újra kellett kezdenem az elejéről. Pedig már de sokszor újra kezdtem.

Beszegődtem az akkori közúti villamostársasághoz műhelymunkásnak abban a reményben, hogy majd később kocsivezető lehetek. Itt dolgoztam azután 1917 márciusig, amikor 18 éves koromban katonának besoroztak. A kelenföldi főműhelybe lettem beosztva, de itt eleinte nagyon rossz dolgom volt, mert csak annyit fizettek, amiből a lakásomat ki tudtam fizetni, meg kaptunk a műhelyben naponta egy adag sajtot kenyérrel 20 fillérért. Ebből tengettem magamat. De azért többet koplaltam, mint ettem. Később aztán jobb volt, mert az idősebb szakembereknek meg szoktam tisztogatni a szerszámjaikat és ezek az ebédmaradékukat mindig nekem adták. Ezután már tűrhető volt. Azért szerettem ott is. Különösen a műhelyfőnököm. Fel is lettem volna mentve, de ezt nem fogadtam el. Így vonultam be március 10-én a volt cs. és kir. 83. gyalogezredhez. Bécsbe kerültem, majd 4 heti kiképzés után az orosz határra. Ezzel aztán a gyermekkoromnak vége is volna, de úgy érzem, hogy a történet nem volna egész, ha meg nem írnám, hogyan lettem azzá, amivé lettem.

1917 októberében ezredünket az olasz határra vitték és én is velük mentem. Közben már rohamista kiképzést is kaptam és az ezred rohamzászlóaljában volt a beosztásom. Így működtem több sikeres és sikertelen vállalkozásban egészen a gyászos emlékü piávéi ütközetig. Itt már kevesebb volt a szerencsém, mert június 15-én a hajnali órákban, amikor a Piávé a járőrünk átkelt, nem kaptunk támogatást és 9 emberünk közül csak hárman maradtunk életben, akik valamennyien sebesülten fogságba kerülünk. Voltam Olaszországban sok helyen. Sorsom hadifogoly-sors volt. Nem szívesen beszélek róla.

Innen 1919 november 10-én hazakerültem. És ismét anyámmal együtt dolgoztunk mezőgazdasági munkában. Majd 1920 nyarán a Nemzeti Hadseregbe behívtak. Itt teljesítettem szolgálatot 1922 márciusig. Innen ismét hazakerültem. De már annyira megszoktam a katonaeletet, hogy nem tudtam ellenni anélkül, hogy az oldalamon fegyver ne legyen. No meg azt sem bírtam elviselni, hogy a munkások állandóan visszabeszéltek a munkaadónak. Mindig az volt az eszemben, hogy azt gondolják, én is így gondolkodom, mint a többi. Ekkor született meg bennem az a gondolat, hogy csendőr leszek. Már másnap elmentem az örsre és jelentkeztem. Itt mint volt szakaszvezetőt, szívesen fogadtak és egy hét múlva már az osztályparancsnoksághoz bevonultam. Szorgalommal elértem az örsparancsnoki megbízatást, az egykori kis rongyosból tehát igazán valaki lettem, aki egy egész örskörlet biztonságáért felel. Ha visszagondolok néha a sok hányódásra, nyomorgásra, megaláztatásra, alig tudom elhinni, hogy ez az ezüstbojtos kard az oldalamon — az enyém...

II.

Apám 1915 június 21-én hősi halált halt és három — gagyogni is alig tudó — fiút hagyott fiatal özvegy anyám nevelésére. Én a középső gyermek vagyok.

Anyám három árvájával bizony könnyel dagasztotta kenyerét, ami nem búzából, hanem árpa- és zabkeverékből volt. Emlékszem, 1917-ben, mikor már 5 éves gyermek voltam, nekem és másfél évvel

Egy kis viszonzás...
(Iglódi József törm. v. — Tápiósáp — felv.)

idősebb bátyámnak kellett hiányos öltözetben, rongyosan menni csikorgó hideg télben az erdőből száraz galyakat szedegetni, hogy időközben betegé lett édesanyámat kíméljük, ki különben is oly beteg volt velünk élő 60 éves nagyapámmal együtt, hogy az ágyból nem bírtak felkelni. A három árva két nagyobbikja egyszerre családfenntartó lett, már annyiban, hogy a tüzelő beszerzése a mi gondunk volt. Sokszor bizony majdnem úgy jártunk, mint a „megfagyott gyermek“, mert jómódú bátyáink régi harag miatt szüleimmel rossz viszonyban voltak és nem segítettek rajtunk. Sokszor éjfélig virrasztottam anyám betegágya mellett olajjal világító kis méces mellett mint 5–6 éves gyerek, fázva és éhezve...

Később a jó Isten visszaadta nagy örömkre édesanyám egészségét. Már-már kezdtünk lábrakapni, mikor 1918-ban kiütött a forradalom. Most lett aztán az igazi nyomor és szenvedés!

A mi családjunk és főleg már megboldogult öreg nagyapám, a kommunizmus legelszántabb ellensége volt. Benne volt minden mozgalomban, szervezkedésben, mely a vörös terror letörésére irányult. Ezt a falunkban mindenki tudta és lakásunkban több ízben házkutatást tartottak, mely alkalmakkor még a létminimumhoz szükséges élelmet sem hagyták meg. Nem gondoltak és nem is tekintettek arra, hogy emiatt ártatlan gyermekek is éheznek és fáznak!

Nagyapámék kertjében volt egy gyümölcsaszaló épület, melynek a padlása kukoricaszárral volt berakva. Ez magyar csendőrök menedékháza és rejtékhelye volt a kommunisták, később pedig az oláhok elől. Már nem emlékszem pontosan, hogy a kommunisták vagy az oláhok garázdálkodása idején történt-e, de vittem én is egy-egy darab kenyeret, szalonnát és vizet az elrejtőzött és éhező magyar csendőröknek.

(A csendőrök rejtékhelyét játszás közben fedeztem fel, amikor bűvöcskát játszottunk. Nagyon megijedtem a kakastollas csendőröktől, de azok megnyugtattak, hogy ne féljek, hisz ők is olyan katonák, mint az én édesapám volt! Majd kértek, hogy erről gyermekpajtásaimnak ne szóljak semmit. Így is tettem.)

Ezt követőleg néhány nappal meg akartam nézni a csendőr bácsikat, de azok akkor már nem

voltak ott! A mai napig sem tudom, hova mentek és hogy élnek-e még?...

Éltük tovább a magunk sanyarú életét. Özvegy anyám számtalanszor megsiratta hazájáért halt hős férjét. Keserveiben azonban nemesak hogy vigaszt, de inkább még bánatot kapott. Jómódban nevelkedett, elkényeztetett, földbirtokos családból származó anyám sorsa szinte elviselhetetlennek látszott. Az anya szeméből pergő könnyek pedig a gyermek életét még keserűbbé teszik.

Azonban Isten gondviselő kegyelme velünk maradt és feleseperedtünk. E levél szerény írója már betöltötte a hatodik évét, de iskolába nem járhatott, mert falunkban oláhok voltak. Bezárták iskoláink ajtaját, hogy magyar oda többé nem teszi be-lábát. Majd falunkat házról-házra járták; elkobozták szegénynek, gazdagnak java jószágát...

Az iskola bezáratása azonban engemet nem akasztott meg a magyar szavak írásában és olvasásában. Egyik fiatal nagybátyám és édesanyám megtanítottak írni-olvasni és számolni...

1920-ban falunk felszabadult az oláh rabság alól. Megnyílt iskolánk ajtaja és hálaimánk naponta háromszori elimádkozása mellett megkezdődött a tanítás. 1924-ig falunkban a négy elemi elvégeztem, kitűnő eredménnyel. Ekkor megtudtuk, hogy a magyar állam a szegény hadiárva neveltetésére hadiárva-házakat létesített. Így én is árvaházba jutottam, hol négy évig voltam és ahol izig-vérig vallásos és lángoló hazaszeretettel nevelkedtem. A ceglédi gimnáziumban — hová később kerültem — mint hadiárva, teljesen ingyen tanítottak és ruháztak.

Már gyermekálmaimat is úgy szöttem meg, ha felnővök, katona leszek. Hazámért akarok élni s ha kell, ott akarok meghalni, ahol az apám! Amit apám elveszített, azt fia visszaszerzi! — lángoló gondolatok fűtötték érzelmeimet... Kértem, mindig kértem édesanyámat, hogy vitessen katonaiskolába, mert én katona akarok lenni! Az, ami az apám volt! Kérésre azonban ilyen válaszokat kaptam: apád is az volt, azért halt meg a háborúban; de nem tágitottam. Bátran és égő lélekkel olvastam el a hősök szobráról a hősi halottak névsorát, akikért sokszor imádkoztam és ahol esküvel fogadtam meg, hogy ha kell, az én nevem is ide fog kerülni! Ilyen és ehhez hasonló érveim még mintha jobban keserítették volna édesanyámat és mindig azt mondta, hogy azért sem engedem, hogy katona legy!

Elkeseredésem azt szülte, hogy nem tanultam, de csak azért, hogy veszítsem el a tandíjkedvezményt s így valahogy zárjanak ki az internátusból — ami meg is történt —, azonban a történelemből és hittanból tüntetőleg mindig jelesre feleltem; míg a torna és testgyakorlatban kiváló voltam, mit bizonyítanak a szerzett sportérmek is. Édesanyámnak ezt be is vallottam. Ez sem használt, sőt még jobban ellene volt, hogy katona legyek. Így 1929 nyaráig mindössze háromnegyed évig a szülői háznál maradtam. Ekkor egy újságból olvastam, hogy Budapesten nagy katonatorzás folyik, mert nincs elég katonája a hazának. Ezt követőleg pár napra felutaztam Budapestre és jelentkeztem több katonai parancsnokságnál, azonban mindenütt azt mondták, hogy már megtelt a létszám, így többet egyelőre nem vesznek fel.

Azonban ebbe nem nyugodtam bele. Elmentem járásunk országgyűlési képviselőjéhez, kit felkértem, hogy támogassa törekvésemet, aki ígéretet is tett. Így kb. 3—4 hétig Budapesten tartózkodtam és egy földim adott éjjeli szállást. Pár nap múlva otthonról hozott kevés pénzem elfogyott. Éhes voltam. Nem volt se pénz, se kenyér. Ismerőseim pár napig tartottak, de tovább nem bírtam enni a kegyelemkenyeret (mert annak az embernek az édesapja, akinél voltam, valamikor az én nagyapám szolgálatában állott, mint cseléd). Aztán Budapesten házról-házra jártam, munkát kerestem. Hordtam szemet, vágtam fát, voltam napszámos, hogy legalább kenyérrevalót keressek. Már-már kezdtem elkeseredni, hogy „hazafi szívem, nincs itt rád szükség!” Azonban a reményt nem adtam fel.

Elhatároztam, felmegyek a Kormányzó Úr Ó Főméltóságához és tőle fogom kérni, hogy vétessem fel katonának. El is indultam gyalog — mert villamosra nem volt pénzem — Budára, a honvédelmi minisztériumba, hogy érdeklődjem, mi módon lehet a Kormányzó Úr Ó Főméltósága elé járulni kérelmemmel. A honvédelmi minisztériumbeli portásnak is kipanaszoltam magamat, ki az ügyeletes tiszt úrhoz utasított. Ő figyelmesen meghallgatott és felküldött az emeletre és megnevezett egy ajtószámot, ahova kopogjak be. Emlékszem, „Vén miniszteri tanácsos” felirat volt az ajtóra kiségezve. Ekkor beléptem és katonásan jelentettem panaszomat, hogy nem akarnak felvenni katonának, itt aztán az volt a benyomásom, hogy szeretettel és megértéssel vannak irántam. Vén miniszteri tanácsos úr megveregette a vállamat és emlékszem, többek között ezeket mondta: „Derék gyerek vagy fiam!” Mindjárt kérte az okmányokat és megállapította, hogy még tizenhét éves sem vagyok. Én azonban rimádkodtam és könyörögtem, hogy ez ne legyen akadály, hisz elég nagy és erős vagyok, kibirrom azt, amit egy katonának bírnia kell. Hála Istennek, katona lettem!

Határtalan örömben áradozva írtam édesanyámnak levelet s tudattam nagy szerencsémét és kértem, hogy nyugodjon bele, mert jó sorom van és nagyon szeretem hivatásomat. Sikerült is megvigasztalni édesanyámat és pár hónapi katonai szolgálat után már pénzt is küldtem haza.

Már katona koromban is olvastam újságokat, főleg a bűnesetek lefolyása és azok kiderítése nagyon érdekelt. Egyik barátomnak pedig volt egy esendőr rokona, ki néha-néha el-elhozott magával egy Csendőrségi Lapok-at, melyet olvasni kezdtem; sőt egész terjedelmében, még a híreket is elolvastam. Később már úgy vártam minden esedékes napot, hogy hozza el barátom a lapot, hogy olvashassam.

A Csendőrségi Lapok gyakori és alapos átolvasásából azt a tanulságot — sőt még ma is fennálló igazságot — szűrtem le, hogy a kakastollas esendőrök nem csak abban a nevelésben részesülnek, mint a katonák; később azt is megállapítottam, hogy esendőr nem is lehet minden katona és hogy a m. kir. esendőrség csak erkölcsileg megválogatottakat fogad kebelébe! Majd rájöttem arra is, hogy a esendőrök, most békében is, a hazájukért harcolnak és éreztem, hogy forrón szeretett hazámat sehol sem szolgálhatom jobban, mint a m. kir. esendőrségnél.

Egy alkalommal, mikor hazamentem szabad-
ságra, édesanyámmal közöltem, hogy csendőr aka-
rok lenni. Szó se lehet róla fiam! — vágott közbe
édesanyám. Hiába kértem, anyám nem hajlott. Fájdalom,
ezt azzal indokolta (később megtudtam, hogy
csak elriasztás és elkedvetlenítés végett), hogy
csendőrnek csak olyan megy, ki másutt nem tud ér-
vényesülni és hogy oda felvesznek mindenféle anal-
fabétákat is. Erre felháborodott lélekkel tiltakoztam
és kijelentettem, hogy nem az a fontos, hogy valaki
szegény, hanem, hogy talpig becsületes legyen.
Nézze meg csak édesanyám, akár csak egy csendőr-
nek a szüleit is, hogy nem talpig becsületesek-e? Az-
tán édesanyám rám, én pedig viszont édesanyámra
ezen kijelentése miatt megharagudtam, azaz inkább
fájt és felkértem a rokonokat, jóismerősöket, hogy
bíráják édesanyámat más álláspontra. Anyám azon-
ban nem akart tágítani. Ő nem csendőrnek nevelte
fel a fiát! — hangoztatta. Majd kitagadással fenye-
getett. Szilárd álláspontomon azonban ez sem vál-
toztatott. Törődtem is én akkor a jussommal, fontos
lett volna, hogy mielőbb csendőr lehessenek. Édes-
anyám ezen kijelentésében az igazság megcsúfolását
láttam és azért sem engedtem elhatározásomból.

1931 tavaszán felmentem a budapesti I. csendőr-
kerületi parancsnoksághoz, ahol csendőrnek jelent-
keztem és megkaptam az útbaigazítást, hogy milyen
okmányok szükségesek és hogy alosztályparancsnok-
ságomnál kérelmemet kihallgatáson adjam elő.
Ugyanekkor azt is mondták, hogy szülői beleegyező
nyilatkozat is szükséges, mert nem vagyok 24 éves.
Ez fájt nekem a legjobban! — Na Pista! — gondol-
tam magamban, — nem lehetsz csendőr... Édesanyám
semmi szín alatt nem írja alá a nyilatkozatot. — De
kellemesen csalódtam, mert rokonaim és öreg nagy-
apám pártfogása mellett édesanyám aláírta a nyi-
latkozatot. Meg volt minden örömöm!

Az örömöm azonban nem sokáig tartott, mert
mikor kérelmemmel kihallgatásra jelentkeztem, már
a szolgálatvezetőm megakadályozott abban, hogy
csendőr legyek, azaz csak szeretett volna megakadályozni.
Ijesztgetett, hogy itt milyen rossz sorom lesz s
a katonaéletben sokkal szebb jövő vár reám. Majd
elküldött, hogy ad három heti gondolkozási időt s
addig nem enged kihallgatásra. Hiába jelentettem,
hogy akkorra már lejár a kérvény benyújtásának
határideje. Nem használt semmi. Három hét multán
ismét jelentkeztem, azaz feliratkoztam kihallgatásra.
Ismét azt kaptam, amit előbb. De ekkor már jelentet-
tem, hogy ha nem engednek kihallgatásra, panaszzra
megyek. Erre aztán megtört a szolgálatvezetőm, elő-
állított hát a kihallgatásra. Az ütegparancsnokom is
el akart szándékomtól téríteni, de hajlíthatatlan vol-
tam... Kb. 1 hónap múlva kérelmemet fel is terjesz-
tették az osztályparancsnoksághoz — szolgálati úton
—, de visszaadták azzal, hogy a jelentkezési határidő
már 2 hónappal ezelőtt lejárt. Szomorúan vettem tu-
domásul, de mégis bele kellett nyugodnom... Termé-
szetszerűen bajtársaim viccelődtek velem, hogy
úgy-e még sem lettél csendőr? Nem kell oda olyan
ember, mint te! A szolgálatvezetőm is, aki eddig szeré-
tett, ellenem fordult, sőt mindig viccelt és próba-
csendőrnek hívott...

Rendületlenül hinni tudó szívem azonban nem
csüggedt el. A gúnyos vicceket némán tűrtem. Ma-
gamban büszke öntudatot éreztem — és lelki sze-

A tápiósápi őrskertjéből.
(Iglódi József tórn. v. — Tápiósáp — felv.)

meim előtt — kakastollas kalappal fejemen — láttam
magamat... Eltelt közben egy év... 1932 február
volt, mikor megtudtam, hogy a közeljövőben ismét
felvétel lesz a csendőrséghez.

Erre elhatároztam, hogy elmegyek a budapesti I.
csendőrkerületi parancsnoksághoz és jelentkezem an-
nál a tiszt úrnál, ki a jelentkezők felvételét intézi.
Igy is történt. A kapuban az ügyeletes csendőr ud-
variasan útbaigazított. Egy ajtónál megálltam, hol
ki volt írva, hogy kerületi parancsnokság. Bekopog-
tam és minden erőmet összeszedve, katonásan jelen-
tettem, hogy egyedüli vágyam, hogy csendőr legyek!
Majd elpanaszoltam, hogy itt jártam tavaly, amikor
szintén jelentkeztem.

Erre Alkay (Zselyonka) ezredes úr így szólt hoz-
zám: Újból jelentse kérelmét alosztályparancsnok-
ságánál kihallgatáson azzal, hogy én adtam meg az
útbaigazítást.

Igy is történt! Mintha elvágta volna az előttem
levő gátat, kérelmemet felterjesztették. Egy hónap
múlva — 1932 áprilisában — orvosi és szellemi viz-
gára rendeltek. Az orvosi vizsga előtt nagyon izga-
tott voltam. Úgy éreztem, mintha nemcsak egy szív
dobogott volna a zubbonyom alatt. Nagyon féltem,
hogy nem leszek alkalmas és akkor mi lesz velem? Mit
szól majd édesanyám és mit szólnak a katona bajtár-
saim, mit szól a szolgálatvezetőm és mit az ütegpa-
rancsnokom?...

Hála a Teremtőnek, a bizottság „alkalmas“-nak
talált. Itt éreztem életemben először hősi halott
apám áldó szellemét. Orvosi vizsga után felszólítot-
tak bennünket, hogy jelentsék nevüket azok, kik
hadiárvák... Könyv szökött a szemembe, mikor ezt
hallottam. Leírhatatlan melegezt éreztem. Éreztem,
hogy nem hiába halt meg apám, hogy én érdemtelen,
az apám hősiességének árnyékában előnyben része-
sülök... 1932 május 1-én már próbacsendőr, kakas-
tollas, m. kir. csendőr voltam. Istenem, de nagy volt
a boldogságom!

Első dolgomnak tartottam, hogy Istennek hála-
imát mondjak, édesanyámnak pedig vigasztaló leve-
let írok, hogy a Pista fia miatt többé ne aggódjon,
mert itt, a m. kir. csendőrségnél — hősi halált halt
apám helyett — előljáróim személyében apát, gond-
viselő apát találtam, akik az igaz ösvényen való já-
rásra tanítanak... Édesanyámnak azt is megírtam,
hogy nincs a világon az a hivatás, melyért csendőri
pályámat elhagynám, ezt a pályát, mely erkölcsi

alapra építette fel minden vihart kibíró házát. Azóta édesanyámnak már előszóval is oly sokat beszéltem a csendőrségről, hogy ma már valósággal csendőrrajongó lett és minden egyes kakastollas csendőrben fia testvérét, neki pedig legjobb akaróját látja és azt a csendőrt, ki ha kell könnyezni, a sírókkal sírni, az örülőkkel pedig örülni is tud; az üldözötteket és gyámoltalanokat felkarolni, a közjó ellenségeit pedig üldözni tudja és akarja... Az egykor csendőrellenes édesanyámnak ma már két büszke csendőr fia van.

Édesanyámnak ez a fia, aki eddigi életsorsát itt nagyjában vázolta, büszke arra, hogy falunkban ő volt az első háború utáni önként jelentkező katona, de az első m. kir. csendőr is, ki otthonléte alatt viselkedésében és tettében arra törekszik, hogy a m. kir. csendőrséget mindenkivel megszerettesse és megbecsültesse. (Ezt a pályázatot inkább azért közöltük, mert az igazán hivatott csendőrt látjuk ebben a történetben. Íróját ismerjük, a valóságban is olyan, amint itt leírta. Szerk.)

III.

Édesapám raktári munkás volt a M. Á. V.-nál. Ezenkívül minden nyáron az egri érseki uradalomnál mint részes aratómunkás dolgozott. Öten voltunk gyermekek.

Dacára annak, hogy az édesapám csak abból tartotta fenn családját, amit két keze munkájával ke-

Óránként 130 km.
(Nyéki Bálint cső. — Vámosgyörk — felv.)

resett, mi hiányt semmiben nem szenvedtünk, mert az édesapám igen becsületes és szorgalmas ember volt, ki igen szeretett bennünket és aki az iszákosságtól mindig mentes volt, tehát minden keresetét hazahozta édesanyámnak.

Azonban az árvaság és a szegénység kettőzötten ránszakadt, amikor az édesapám 1913 februárjában meghalt. Nyugdíjban nem részesülhettünk.

Édesapám halála után két hónapra édesanyámnak még született egy fia. Az újszülött öcsémmel együtt akkor már hatan voltunk. Akkor én két és fél éves voltam. A testvérek között a legidősebb testvérem 12 éves volt. Édesanyám, hogy az éhenhalástól megmentsen minket, gyermekeket, a M. Á. V.-nál takarítónői munkát vállalt, ahová korán reggel kiment és csak késő este jött haza. A 12 éves bátyám nyáron szintén a M. Á. V.-nál, mint fűtisztító fiú kapott alkalmazást, egyik nővérem pedig mint vízárúsító lány próbálta pótolni édesanyám szerény keresetét.

Az édesanyám elbeszéléseiből és amennyire én is vissza tudok emlékezni az akkori időkre, igen nehéz, szomorú, sőt sokszor kétségbeejtő viszonyok között éltünk és szenvedtünk. Hatunknak enni, ruházkodni, fűteni és az iskolaköteles testvéreimnek tankönyv stb. kellett. Reggelire és ebédre csak igen ritkán jutott rendes meleg étel, máskor száraz kenyér volt. Vacsorát pedig az édesanyám akkor főzött, amikor este munkából fáradtan hazajött. Pedig az édesanyám egyébként igen gyenge és törékeny asszony volt. A mosást, ruhajavításokat és a kenyérsütést kénytelen volt vasár- és ünnepnapokon elvégezni, olyankor, amikor nem kellett kimenni a vasútállomásra takarítani.

Visszaemlékszem azokra az időkre, amikor a velem egyforma idős gyermekekkel játszottam. Azok hétköznap rendes, vasár- és ünnepnapokon pedig igen jó és szép ruhában jártak, míg én és a testvéreim hétköznap és ünnepen egyforma foltos ruhában jártunk, mert nem tellett jobbra. Azok a játszótársak, akiknek jó ruhájuk volt, igen sokszor éreztették velem, hogy nekem nem volt jó ruhám és igen sokszor meg is mondták, hogy én ne játsszam velük, mert nekem nincs jó ruhám. Ilyenkor sírva mentem haza, mert igen rosszul esett, hogy azért nem akarnak velem játszani, amiért nincs olyan ruhám, mint nekik. Amikor az édesanyám hazajött munkából, igen sokszor sírva panaszkodtam neki, hogy a többi fiúk nem akarnak velem játszani és kértem őt, hogy vegyen nekem is olyan ruhát, mint azoknak van. Édesanyám olyankor vigasztalt: — Ne sírj, kisfiam, majd veszek neked is jó ruhát, majd megsegít minket is a jó Istenke! — És észrevettem, hogy az ő szeme is könnyes lett. Később, amikor mái meg tudtam érteni, miért könnyes olyankor az édesanyám szeme, már nem mertem panaszkodni.

Nehéz sorsban bár, de fölnevelkedtem. Kilencéves koromban már kenyeret kerestem. Anyám a nyári időszakra odaadott egy vasúti pályaórhöz ténylegeltető fiúnak, egy vasúti őrházhoz, télen pedig iskolába jártam. Én örömmel mentem ki az őrházhoz, mert ott, ha eseléd is voltam, de legalább megvolt a rendes étkezésem. Dehát az otthon mégis csak nagyon hiányzott...

Mint gyermeknek, nehéz volt megszokni azt az egyedüllétet. Sokszor hetekig sem tudtam beszélni

Mutatkozik szépen...

(Bálint Géza őrm. — Budapest — felv.)

más emberekkel, mint a gazdával, mert igen ritkán jártak arrafelé más emberek. Pedig én az emberek közé vágyódtam s így igen sokat sírtam és keseregtem a tehenlegeltetés közben.

Ahová kilencéves koromban szegődtem tehenészfiúnak, ott két egymásután következő nyáron voltam. A második nyár után következő télen kijártam az elemi iskolát s mivel az iskolában igen jó tanuló voltam, ezért a tanítónő és a tisztelendő úr is azt akarták, hogy folytassam az iskolát tovább, középiskolában. Édesanyámat rá is beszélték, mivel nekem is volt kedvem, hogy irasson be az egri gimnáziumba. Be is iratott, de arra már nem került sor, hogy tényleg járjak is, mert időközben rájött az édesanyám arra, hogy nem fogja tudja fizetni a tandíjat és a sok más, velejáró költséget.

A főök azonban nem ez, hanem az volt, hogy édesanyám betegeskedett és már nem bírta a munkát, így ismét cselédnek kellett mennem, mert valahogyan csak kellett kenyeret keresni. Sokat sírtam akkoriban is, de bele kellett nyugodnom a változhatatlanba. Újra kikerültem egy másik vasúti őrházhoz, de oda már mint éves cselédet fogadtak meg három tehenhez. Ott voltam szintén két évig. 1924 január 1-én egy vízimalomban mint mindenestű kaptam alkalmazást. Ott is igen nehéz volt. Egy évig voltam ott. A következő év január 1-én mint kisbéres, háromnegyed bérrrel uradalomhoz szegődtem, ahol az első félévben két ökröt kaptam és a többi cselédekkel (felnöttekkel) együtt hajnali 2 órakor kel-

tem és késő estig dolgoztam velük. A másik félévben pedig már négy ökröm volt és tizenöt éves létemre éppen úgy jártam szántani, vetni, szállítani, mint a felnőtt emberek. Azon a helyen három évet töltöttem. Amikor már uradalmi cseléd voltam, édesanyám nem járt munkába, hanem abból éltünk, amit mi testvérek közösen kerestünk.

1928. év januárjában felmentem Budapestre munkát keresni abban a reményben, hogy a nagy városban talán nekem is sikerül munkát kapni, ami sikerült is, mert pár nap alatt a Margitszigeten a parkkertészetnél kaptam munkát. A Margitszigeten egyhuzamban másfél évig dolgoztam és nemcsak a kertészetnél, hanem a Palatinus Ásványvíz-üzemnél, mint autó- és kocsirakodó munkás, míg a „Műszaki Osztály“-nál mint műhelyi segédmunkás is dolgoztam. A másfél év elteltével, édesanyám kérésére, jöttem el onnan, mert ő féltett, hogy a nagyvárosi élet meg fog rontani. Pedig erre nem volt szükség, mert én a rossz társaságtól, iszákosságtól és a romlott nőktől mindig óvakodtam.

A Magyar Államvasutakhoz mentem vasúti pályamunkásnak, ahol szintén másfél évig dolgoztam. A másfél év elteltével télen elbocsátottak azzal, hogy majd tavasszal, amikor ismét több munka lesz, visszavesznek. Én azonban nem mentem vissza, hanem 1931. év tavaszán ismét felmentem Budapestre munkát keresni. Ekkor Budapest kertészeténél kaptam munkát, ahol azon év késő őszeig dolgoztam. Ott is meg voltak velem és a munkámmal elégedve, mert

én minden erőmmel és tehetséggel azon voltam, hogy munkaadóim meg legyenek velem elégedve, mindenütt józan és becsületesnek igyekeztem maradni, a kocsmát és a rossz társaságot kerültem, kereszteléstől csak annyit hagytam magamnál, amennyi nekem étkezésre, lakbérre és ruházódásra süken elég volt s a többi hazaküldtem édesanyámnak. Azonban mindezek ellenére télire elbocsátottak azzal, hogy télire csak régebbi munkásokat és családos embereket tartanak meg munkában. Ebbe is bele kellett nyugodni. Akkor azonban nem mentem haza, mint más télen, hanem elmentem egy fuvarozási vállalkozóhoz szénszállító munkásnak, ahol egész télen át dolgoztam.

Bár igen nehéz volt a szénszállító munka, mégis örültem, hogy valamilyen munkát kaptam. A következő év tavaszán ismét visszamentem a Margitszigetre segédmunkásnak és ott dolgoztam késő őszig. Télire pedig újra elmentem szénmunkásnak. A rákövetkező év április 19-én bevonultam katonának Egerbe.

A katonai szolgálati időm letelte után ismét fölmentem Budapestre, ahol akkor egy gőzmosóházban kaptam alkalmazást, mint csavarógép-munkás. Onnan jelentkeztem a jó Isten segítségével csendőrnek, Budapesten a Böszörményi-úti m. kir. csendőrlaktanyában és onnan hívtak be 1935 április 1-én csendőrnek. Így jutottam el odáig, hogy most teljes megelégedés hangján mondhatom: Hála a jó Istennek, ha nehéz és küzdelmes élet után is, de végül olyan tesztületnek lehettem tagja, amelyre a csendőrségnek minden tagja büszke lehet.

Ez röviden, dióhéjba foglalva a gyermekkorom. Bár nehéz küzdelmekkel kellett az életben megküzdennem, azonban arra mégis büszke vagyok, hogy ha kilencéves koromtól távol a szülői háztól, szülői felügyelet nélkül, idegen emberek között, a saját nehéz és fárasztó munkával megkeresett kenyeremen nevelkedtem is fel, mégis tiszta lelkiismerettel állhatok előljáróim és embertársaim elé azzal a tudattal, hogy még eddig sohasem csináltam olyat, amiért isteni és emberi törvénnyel összeütközésbe kellett volna kerülnöm.

IV.

Még egészen fiatal gyermek voltam, amikor kötőfékszárnál fogva nekem kellett legeltetni a lovakat egy dűlőúton. Egész nyáron át, napokon keresztül a mezőn voltam. Órákig elnézegettem a mázskáló rovarokat a fűben és a földön. Végigkísértem vizsgálódva útjaikat. Különösen érdeklődéssel néztem a galacsinhajtó bogarat, amint egy trágyarakásból kibujva, hátrafelé menve, mint a rák, már egy nagy trágyagömböcskét forgatott. Máskor meg hanyattfeküdtem a földre és órák hosszúáig elnézegettem a felhő képződését, amint egy kis tenyérnyi átlátszó ködfoltból egy negyedóra múlva már hatalmas fekete felhő alakult ki. Mindent szerettem hosszasan megfigyelni és nyomban a dolog okát is kutattam.

Még nem voltam iskolaköteles, de addig könyörgtem a szüleimnek, hogy beszéljenek a tanító úrral, mígnem sikerült és az őszi napokban — amíg hiányoznak a gyerekek az iskolából és van hely — én is mehettem az iskolába. Az iskola a szomszédban volt, éppen szemben a mi házunkkal, de én már egy órával előbb mindig ott voltam. A tél elejéig — amikor már az iskolaköteles gyermekek kiszorítottak a

helyből — a fél A-b-s könyvet megtanultam. Otthon pedig az édesapámat kínoztam folyton, hogy tanítson tovább engemet a következő betűkre. Iskolaköteles koromban is igen szorgalmas, jó tanuló voltam. Mindig, mindenből kitűnő. Különösen nagy képességet mutattam a rajzolás iránt. Iskolai tanulmányaim mellett, mint második elemista, képes voltam mindennap este a szomszédos községbe sötétben elmenni a postára (a mi községünkben nem volt posta) „Kis Ujság“-ért, „Friss Ujság“-ért, mert akkor volt a török—bolgár háború és ezek az újságok a címlapjaikon mindennap közöltek egy-egy háborús képet. Addig soha nem fekiüdtem le, amíg én is le nem rajzoltam. De a török—bolgár háborúról talán én tudtam a legtöbbet beszélni még a felnőttek között is. Minden helységet, ahol a harc folyt, a térképen megnézegettem és bizony nagyon sokszor, amikor a felnőttek beszélgettek a folyó háborúról, én magyaráztam meg a falusi embereknek, hogy merre, mily irányban van és magyaráztam a földrajzi fekvéseket.

Észrevettem a felnőttek rajtam való csodálkozását és a hiúságnak ez nagyon tetszett, de hasznomra is volt, mert még jobban igyekeztem tanulni. Igen sok regényt, köztük történelmi regényeket, élet- és útleírásokat olvastam éjszakákon keresztül is. Rajongtam a versekért is. Petőfit szerettem legjobban, de lelkesültem az Arany- és Vörösmartyu-versekért is, amelyek hatása alatt már magam is kezdtem kis verseket írogatni, vagyis éreztem, hogy kíváncsi vagyok ki belőlem a szavak és igyekeztem őket rímek szerint eszokorba szedni. Ráérő időmben — télen — próbálkoztam írogatni kisebb elbeszéléseket is úgy titokban, mert a szüleim nem jó szemmel néztek az e fajta ténykedéseimre. Azt mondták, nem való ez egy paraszt gyereknek. Ezért azután eldugdostam az írásaimat is, meg a rajzaimat is. Egyszer azután úgy eldugtam, hogy soha többé nem találtam meg őket, pedig a rajzaim között már nagyon sok világháborús kép is szerepelt.

Szüleim szegény földművesek voltak. Foglalkozott még édesapám porcellán- és eszerépedénykereskedéssel is, amit kétlovas kocsira rakott szakértő gondossággal s elvitte a harmadik vármegyébe is eladni.

Nyáron engem is elvitt magával párszor. Utazás közben — ami eltartott két hétig is — csak a kocsi-ban lehetett aludni és bizony mire hazaértünk, igen jól esett az alapos mosakodás és még jobban a jó puha ágyba való belefekvés. Elég nehéz kereset volt az is, mert gyakran egész éjjeleken át kocogtunk a kocsi-val csak úgy lépésben, miközben szundikáltunk is, nappal pedig egy-egy község utcáján az edényt a földre lerakva árusítottuk. Eszembe jut, hogy ilyenkor éjszaka legtöbbször csak csendőrökkel találkoztunk, akik megállítottak bennünket és megkérdezték, honnan jövünk, hová megyünk. Sok csendőr már ismerte is az édesapámat. Hogy elábrándoztam én ilyenkor szemlehunyvva a csendőrökről, hogy milyen bátor emberek és tetszett nekem, hogy mindenki fél tőlük. Én természetesen akkor még nem tudtam, hogy ilyen szegény emberek is, mint én, lehetnek csend-

Keveseknek adatott meg az a képesség, hogy ragyogjanak a társaságban, de a legtöbb embernek módjában áll kellemesnek lenni.

SWIFT

örök és még gondolatban is csak titkon mertem arról ábrándozni, hogy ha én is ilyen hatalmas úr lehetnék egykor! És persze az édesapámat kérdezgettem, hogy kikből lesznek a csendőrök? Ő szegény azt mondta, hogy csak olyan ember lehet csendőr, aki még semmiféle bűnt nem követett el életében. Erre azután elkezdtem vizsgálgatni visszafelé az életemet és megállapítottam, hogy hiszen, ha ez lenne csak a feltétel, akkor még én is lehetek valamikor csendőr és szentül megfogadtam, hogy mindenféle rossztól óvakodni fogok.

Leginkább országos vásárokon volt alkalmam megfigyelni közelebről a csendőröket, az utcán messziről láthattam őket, amikor mentek és ekkor nem sokat tudtam megfigyelni. Ilyenkor egészen oda bátorkodtam közvetlenül a közelükbe és lopva figyeltem meg rajtuk mindent, amíg egyhelyben álltak. Különösen a gyönyörű kakastollat bámultam, amint lengette a szél. Úgy találtam, hogy egyiknek szebb, hatalmasabb tollbokrétája van, mint a másinak. Azt hittem mindig, hogy az a parancsnok, amelyiknek szebb a tolla, de bizony egyszer azt láttam, hogy a „poszkább” tollú csendőr parancsolt, rendezkedett a polgárok körül. Akkor azután tisztába jöttem vele, hogy nemcsak a toll teszi a csendőrt.

Rettenetesen irigykedtem és nagyot nőtt a szememben annak az embernek is a tekintélye, akikkel a csendőröket beszélgetni láttam, nem is szólva arról, amikor valakivel kezét fogták. Ezt egyenesen nagy-szerű és igaz embernek tartottam, mert úgy véltem, hogy akivel a csendőrök paroláznak, az csak kiváló ember lehet.

Mindig úgy képzeltem, hogy a csendőrök nem is egészen emberek. Mintha azok valami tökéletesebb emberi lények lennének, akik talán nem is esznek, nem is isznak, nem is alszanak, mert tökéletességük-nél fogva erre nincs is szükségük. Úgy gondoltam, hogy a csendőrnek valót az Isten külön teremt.

Annyira megfigyeltem minden mozgásukat, beszélgetésüket és komolyságukat, hogy igyekeztem akképpen viselkedni. Beszéd közben kezdtem nem mosolyogni, mert én bizony a csendőröket beszéd közben soha nem láttam mosolyogni és azt hittem, hogy nem is tudnak. Mikor egyedül voltam, mindig arról ábrándoztam, hogy én csendőr leszek valamikor és amikor nem látta senki, próbálgattam a tisztetést. Valami hosszú fényes tárgyat — kaszát — szoktam a baloldalamra tenni és már ott láttam a csillogó kardot az oldalamon ragyogni. Egyszer egy napsütéses napon kaszát vittem haza a mezőről és egy dülőúton menve, ismét a baloldalam mellé illesztettem. A nap rásütött és velem szemben messziről jött egy ember. Amikor közelembé ért, megjegyezte, hogy azt hitte, valami huszár jön messziről a karddal, mert úgy villogott a kasza. Egy kicsit restelkedtem is, arra gondolva, hogy talán észrevette az én ábrándozásomat, de meg tetszett is a megjegyzés.

Édesapám azzal szokott biztatgatni, hogy ha jól tanulok az elemi iskolában, felsőbb iskolába fog járni és akkor lehet belőlem csendőr, mert oda csak okos és tanult emberek mehetnek.

Tanultam is igen nagy szorgalommal. Sokat olvasgattam, hogy szegény emberek gyermekeiből kitartó igyekezettel milyen nagy urak lettek. Én nem vágytam nagyobbra, — mert hiszen azt tudtam, hogy szegények vagyunk és én bizonyosan nem fo-

gok azok közé a ritkaságok közé kerülni — csak az volt a vágyam, hogy valamikor csendőr lehessenek.

Jött a háború. Minden tervet felborított. Apám bevonult katonának. Én voltam a három testvér között a legidősebb a tizenkét évemmel. Anyám aratót és egyéb munkára embert akart fogadni, de én azt mondtam, — majd én, édesanyám. És az öreg emberek bámulatára, mint gyermek végeztem a férfi erejét is próbára tevő földművesmunka minden ágát. Birtam, mert az igyekezetem hajtott és az Isten segített. Erőt és önbizalmat adott a nehéz munkához.

(Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Rablás nyomozása.

írta: DEBRECZENI GYULA ny. alhadnagy
(Sátoraljaújhely).

1930 április 21-én 15 óra 15 percekor Kohn Gyula* felmutatott egy táviratot, amellyel igazolta, hogy baromfikereskedők, a vajdácskai örsön megjelentek és az alábbi feljelentést tették:

Kohn Gyula a vajdácskai örsparancsnoknak fölmutatott egy táviratot, amellyel igazolta, hogy Schwarz Ferenc budapesti lakos, baromfikereskedő 1930 április 20-án táviratban felkérte, hogy hétfőn, azaz 1930 április 21-én 12 órakor a sátoraljaújhelyi vasútállomásra érkező gyorsvonathoz menjen ki elébe és várja, mert ürüvásárlás céljából Bodroghalom községbe ki fognak menni. Az említett táviratot 1930 április 20-án 17 órakor vette át. A távirat átvétele után Sátoraljaújhelyen, a Kazinczy-utcában levő bérautóállomásra ment és Laufer Márton bérautóvezetőt másnapra megfogadta. A bérautóvezetőnek elmondta, hogy Budapestről, a hús-nagyvágó részvénytársaságtól Schwarz Ferenc nevű tisztviselő fog lejőni, akivel Bodroghalom községbe is ki fognak szállni.

Huszonnegyedikén a vonaton Laufer a kocsijával pontosan megjelent. Schwarz megérkezett a gyorsvonattal, majd Laufer kocsiján Sátoraljaújhely közelében levő Waldbott-tanyára mentek, ahol 98 ürüt megvásároltak. Innen Sátoraljaújhelyre tértek vissza, ott megebédeltek, majd ugyancsak Laufer autóján 13 óra 30 percekor Bodroghalom községbe indultak. Útjukat Alsóberecki községen túl, a 11. és 12-es kilométeroszlop közötti útrészig akadály nélkül folytatták. Itt a gyorsan haladó autó előtt 40–50 méternyi távolságban, a megyei út árkanak töltésén ülő két napszámoskülső férfi felugrott és mindketten az úttestre futottak. Egyikük

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

az út bal-, a másik az út jobbszélén állott fel és a feléjük haladó autónak megállásra adtak jelt.

Laufer autóvezető a jeladást látva, hármas túlköléssel jelezte az autó közeledését. Az autó menetsebességét mérsékelte és teljesen lassú menetben közeledett a két férfi elé. Midőn közvetlen közelükbe ért, az egyik férfi — ittaságot színelve — az autó felé tántorgott. Laufer ekkor az autót az út közepéről az út szélére vezette és ott megállott ugyan, de a motort nem állította le. A férfiak egyike az autó egyik, a másika másik ajtajánál foglalt állást. Az autó jobboldalán álló férfi az autó ajtaját kinyitotta, betekintett a kocsiba és a következőket mondta: „Vegyenek fel bennünket is, mert nagyon fáradtak vagyunk.“ Schwarz Ferenc, aki a jobboldali ajtó mellett ült, azt válaszolta: „Nem veszünk fel senkit!“ Ezután rákiáltott Lauferre, hogy hajtsen és kérdőre vonta, hogy az autóval miért állott meg?

Laufer, bár a motorja működésben volt, nem indította meg a kocsit. Az autó jobboldalán levő férfi ezután Schwarz Ferencnek azt kiáltotta: „Fel a kezeket és ide a pénzt!“ Egyidejűleg a nadrágja zsebébe nyult, hogy pisztolyát elővegye. Míg a rabló a zsebében megakadt pisztollyal bajlódott, Kohn Gyula a másik oldalon az autóról leugrott és a nála volt 10.000 pengő papírpénzzel az úton visszafelé elfutott. Menekülése közben segítségért kiáltozott és integetett egy kondásnak, aki 250—300 lépés távolságban legeltetett.

A kondás nem mert segítségükre menni, mert attól félt, hogy a rablók lelövik. A rablók Kohn Gyula elmenekülésével egyáltalán nem törődtek. Egyikük Schwarz Ferencre pisztolyt fogott s azzal fenyegette meg, hogy lelövi, ha a nála levő pénzt azonnal át nem adja. Schwarz a fenyegetés hatása alatt nadrágja farzsebébe akart nyulni, de a rabló rákiáltott, hogy feltartott kezeit le ne bocsássa, mert lelövi, csak mondja meg, hogy a pénze hol van, ő majd személyesen fogja kivenni. Midőn megmondta, hogy nadrágja farzsebében 840 pengője van, a rabló a pénzt onnan kivette.

Laufer Márton a rablók ténykedését tétlenül nézte. Miután a rabló Schwarz Ferenc pénzt magához vette, Laufer felszólította, hogy a pénzt ő is adja át. Laufer vonakodott és csak Schwarz biztatására adta át a birtokában volt 50 pengőt.

A rablás befejezése után a rablók egyike a motorház borítólemezt felnyitotta, a motor négy kábele közül az egyiket kiemelte, a másikat pedig kezével úgy megrángatta, hogy a kábelben levő vékony sodrony a kábeltartó csap fejéből kiszakadt. A kár, amit ezzel okozott, teljesen jelentéktelen ugyan, de a rongálás helyrehozatala körülbelül 10 percig tartott. A kábelek megrongálása után a rabló azt mondta Laufernek: „Most már mehetsz!“ A másik rabló a rablásban tevékenyen nem vett részt, csak mint passzív szemlélő volt jelen. A rablók ezután a rablás helyszínétől mintegy félórajárásnyira a Bodrog-holtág töltése mentén elterülő erdőbe menekültek és nyomtalanul eltűntek.

Kohn Gyula a rablók elmenekülése után visszavert az autóhoz, mikor is Schwarz Ferenc közölte vele, hogy pénzt elrabolták s igen örvend, hogy életben hagyták.

Schwarz Ferencnek Bodroghalom községbe feltétlenül el kellett mennie s minthogy a vajdácskai

csendőrörs a bodroghalmi útvonaltól félreesik, először nem az örsre, hanem Bodroghalom községbe hajtottak. Miután Bodroghalom községben üzleti dolgait elvégezték, Vajdácskára indultak, ahol — a rablás időpontját véve számításba — a csendőrörsön esupán másfélórai késéssel tehetek feljelentést. Ez a késés éppen elegendő volt ahhoz, hogy a vajdácskai örsről nyomban kivezényelt járőrök a rablóknak már csak hiült helyét találják. Az erdő átkutatásával célt elérni nem tudtak, a sötétség is nemsokára beállt: a rablók nyomtalanul eltűntek.

Ebben az időben Sátoraljaújhelyen én voltam a szakaszparancsnok. A vajdácskai örs szakaszomhoz tartozott. A vajdácskai örs parancsnoka szabadságon volt. Az örsparancsnokhelyettes távbeszélőn jelentette nekem az esetet azzal, hogy máhova jelentést nem tett. Felszereltem és kerékpáron a vajdácskai örsre kiszálltam. Megérkezésem után az eseményt a debreceni nyomozó alosztályparancsnokságnak táviratilag bejelentettem és támogatást kértem. Előljáró szárny-, osztály- és kerületi parancsnokságaimnak írásban tettem jelentést. A budapesti rendőrfőkapitányságnak is táviratoztam, ezenkívül a saját és a szomszédos szakasz területén levő örsparancsnokságokat a rablás nyomozása érdekében táviratilag utasítottam, illetve felhívtam. Szakaszom területéről összpontosítást rendeltem el. A szomszédos sárospataki szakasz területén levő örsökről pedig a nyomozás foganatosításához járőröket kértem. A járőröket beérkezésük után eligazítottam.

A feljelentést Kohn Gyula tette meg a vajdácskai örsön. Schwarz Ferenc a feljelentést azzal egészítette ki, hogy az őt megtámadó rabló kezében hosszúcsövű „Steyer“-pisztoly, a másik rabló kezében „Buldog“-pisztoly volt. A sértettek ugyanakkor a rablók személyéről és ruházatáról leírást is szolgáltatottak.

A helyszíni szemlét megtartottuk, de a helyszínen olyan nyomot vagy bűnjelet, amelyből a rablók kilétére következtetni lehetett volna, nem találtunk.

Midőn láttam, hogy a járőrök nyomozása s a magam tevékenysége sem nyújt kilátást arra, hogy a rablókat kézrekeríthessük, két főből álló járőrt vettem magam mellé s vándorútra határoztam el magam. Előnytelen volt a nyomozásnál az is, hogy Laufer Márton autóvezető Sátoraljaújhelyen, Osztrovszki Fedor autótulajdonos a sárospataki szakasz területéhez tartozó Makkoshotyka községben laktak, a sértettek a panasztétel után Budapestre, illetve Sátoraljaújhelyre távoztak, vagyis Vajdácskai községben egyáltalán nem volt senki a felek közül.

Laufer Márton autóvezetőt elindulásom előtt a sátoraljaújhelyi örs útján Vajdácskára rendeltem.

Sokat töprengtem az eseten. Laufer Márton szerepe nem tetszett nekem. Lehet, hogy a rablás alkalmával tanúsított különös magatartása, tétlensége pusztán az ijedtség következménye volt, ennek azonban egészen más magyarázatát is el tudtam képzelni. Lassankint az a feltevés alakult ki bennem, hogy Laufernek valamilyen része van a rablásban. Részletesen kikérdeztem, anélkül, hogy gyanumat vele akáresak sejtettem is volna. Kikérdezése alkalmával elmondta, hogy ő nem alkalmazott, hanem Osztrovszki Fedorral társtulajdonosa a kocsinak. Arra a kérdésre, hogy a társa tud-e már a

rablásról, Laufer azt válaszolta, hogy nem, mert a húsvéti ünnepeket anyjánál, Makkoshotyka községben tölti. Laufert kikérdezése után elbocsátottam, de elhatároztam, hogy a nyomozást a reá vonatkozó feltevésből kiindulva is lefolytatom. Gyanumat a következő adatokra alapítottam: Miért állt meg Laufer egyáltalán a kocsival? Schwarz Ferenc felszólítására miért nem hajtott tovább, hisz a motor nem volt leállítva. Honnan vette a két napszámos-külsejű rabló a szakértelmet a motorház kinyitáshoz és a kábelek megrongálásához? Laufernek bőségesen volt ideje a rablás megtervezéséhez és előkészítéséhez, hisz Kohn a fuvarát már előző nap megrendelte.

Laufer anyagi helyzete nem volt fényes, mert bár társtulajdonos volt, a vételár ráeső részét annak idején nem fizette ki, hanem azt a fuvarozással szerzett pénzből törlesztette.

A másik társtulajdonost is szemügyre akartam venni, ezért egy járőrrel Makkoshotyka községbe indultam. Nem akartam ajtóstól a házba törni, ezért először a községben bizalmas puhatolásba kezdtem. Eközben felkerestem az egyik zsidó kocsmáros is. Közömbös dolgok megbeszélése közben érdeklődtem, hogy miképp megy az üzlet? Van-e némi forgalom? Húsvét első napján volt-e sok ivó? Verekedés nem történt-e? stb., stb. A kocsmáros a feltett kérdésekre elmondta, hogy húsvét első napján Osztrovszki Fedoron kívül csak három vendége volt. Erre feljegytem. Érdeklődtem a három ember után és feljegyeztem a nevüket. Midőn azt kérdeztem a kocsmárosától, hogy meddig mulattak, mennyi bort fogyasztottak, a kocsmáros elbeszélte, hogy három félliter bort rendeltek, de csak kettőt fogyasztottak el, mert közben autózúgást hallottak, mikor is Osztrovszki csendre intette ivótársait és a következőket mondta: „Fogadjunk, hogy ez az én autóm, megismerem a zúgását.“

A kocsmában húsvét első napján Osztrovszki társaságában Kazár Ferenc és Poka András földművesnapszámosok ittak. A negyedik vendég a községi kisbíró volt, aki azonban nem tartozott Osztrovszkiék társaságához.

Mire a jelzett autó a kocsmáig elé ért, Osztrovszki és Kazár a kocsmáig elé kiállottak és Osztrovszki füttyjellel adta tudtára Laufer Mártonnak, hogy felismerte az autót. Laufer akkor a kocsmáig előtt nem állt meg, mert Mezei József makkoshotycai lakos, földbirtokos és családja ült az autóban, kiket a sárospataki határban levő sertéshizlalda közelében vett fel autójára, mivel az ő autójuk utcákban elromlott. Mezei arra is felkérte Laufert, hogy az elromlott autót vontassa be Makkoshotyka kára. A Mezei-család hazafuvarozása után Laufer az elromlott autó elvontatására indult, de mielőtt Makkoshotyka községet elhagyta volna, a zsidó kocsmájára előtt megállott, ahol az autóra várakozó Osztrovszki Fedor és Kazár Ferenc az autóra felszállt és az elromlott autó hazavontatásához együtt mentek el. Poka András nem ment velük, hanem visszatértük a községben várta meg. A kocsmából a kisbíróval egyidőben távozott el.

Úgy okoskodtam, hogy az elromlott autó bevonatása alatt Laufernek elég idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy a Kohn-féle ügyet Osztrovszkiával és Kazárral letárgyalhassa. Visszatértük után viszont

Ezeket a felkutatott lőfegyvereket Bárdos Mihály gádorosi örsbeli törzsrőmester az orosházi főszolgabírónak adta át.

a községben elég alkalmuk volt Pokát beavatni az ügybe.

Midőn a nyomozás során a két gyanús napszámos közül Kazár Ferenc előtttem állt, a sértettek által szolgáltatott leírás alapján felismertem az egyik rablót. Csak annyi eltérést fedeztem fel az arcán, hogy nincs bajusza. Megállapítottam, hogy a bajuszát a rablás időpontja után borotválta le. Természetes, hogy ez a gyanút még jobban megerősítette bennem. Midőn azt a kérdést intéztem hozzá, hogy miért borotválta le a bajuszát, azt felelte, hogy ritka volt és szeretné, ha borotválással tömöttebbé növeszthetné. Arra a kérdésre pedig, hogy bajuszát mikor vágta le, válaszul a rablás idejét jóval megelőző időt mondott be. Gyanumat egyáltalán nem éreztettem vele, sőt a rablásra vonatkozólag egyetlen kérdést sem intéztem hozzá. Sikerként ráderítem egy falopási ügyet s ebben az ügyben a szolgabírói hivatalhoz való elővezetése céljából vettem őrizetbe.

Midőn Poka András került elé, benne a másik rablóra nem ismertem rá. Mint később kiderült, a sértettek izgalomukban rosszul figyelték meg és rossz személyleírást adtak róla. Így pl. fekete hajúnak és bajuszúnak mondták, holott szőke haja és bajusza volt. Én ennek dacára benne gyanítottam a második rablót. Gyanumat természetesen vele sem közöltem, hanem egy mezőrendőri kihágásban lett ludas és ennek következményeként elővezetés céljából őrizetbe vettem.

A gyanúsítottakra az erdei lopást és a mezőrendőri kihágást kettős okból térítettem:

egyrészt, hogy a gyanúsítottak hozzátartozóinak a még őrizetbe nem vett bűnjelvisztolyokat és az elrabolt pénzt ne legyen okuk megsemmisíteni;

másrészt hogy félrevezessem őket abban a tekintetben, hogy a már fentebb említett erdei lopás és mezőrendőri kihágás ügyéből folyóan húsvét másnapján a csendőrszolgabíró kereste őket a faluban és távollétük miatt nem vezethette elő a sárospataki szolgabírói hivatalhoz. Tettem ezt azért is, hogy gyanukeltés nélkül feltehessem azt a kérdést is, hogy húsvét másodnapján hol tartózkodtak.

E tervemmel eredményt értem el, mert arra a felszólításomra, hogy husvét másodnapján hol tartózkodtak, aggodalom nélkül válaszoltak. Felszólítottam őket, hogy külön-külön igazolják azt, hogy húsvét másodnapján mikor, hol jelentek meg, hol, mennyi ideig tartózkodtak és kikkel érintkeztek? Előadásukat feljegyeztem és állításaikat nyomozással pontról-pontra ellenőriztem. Nyomozás közben rájöttem, hogy előadásukban sok a hazugság.

Megállapítottuk, hogy a két gyanúsított — a rablásból való tértüjtja alkalmával — rokonainál és ismerősei körében a hamis alibi biztosítása érdekében igen nagy tevékenységet fejtett ki, többekkel egyenesen összebeszéltek, hogy alibiüket hamis valóságukkal támogassák. A járőr azonban a fejbujtott rokonok és jóbarátok figyelmét felhívta, hogy ne tegyék ki magukat annak, hogy bűnpártolás miatt megbüntessék őket és jól felfogott érdekükben igazat mondjanak. Nem sok rábeszélés kellett és a hamis alibiigazolás helyett mindannyian a valóságot mondták.

A rablás indítóokát is sikerült tisztáznunk. Az autót adósságra vásárolták és az árát váltókra felvett pénzből törlesztették. A fuvarozás sem ment valami jól s így Osztrovszki és Laufer nehéz anyagi viszonyok közé jutott. Úgy gondolták, hogy a rablás révén nagyobb pénzüsszeghez jutnak s így anyagi gondjaik megszűnnek.

Laufer Márton és Osztrovszki Fedor kikérdezésük alkalmával tagadtak. Tagadták azt is, hogy húsvét első napján, azaz 1930 április 20-án, a rablást megelőző napon Laufer a közös autójukkal Makkoshotyka községben járt, holott erre a nyomozás már bizonyítékokat szerzett be. Ekkor főzték ki a tervet és nyerték meg Kazárt és Pokát a kivitelre.

A bűnjelek (pisztolyok és a pénz) feltalálása céljából a gyanúsítottaknál a házkutatásokra csak az elkövetés után harmadnapra kerülhetett sor. Ez alkalmal Kazár Ferenc gyanúsított lakásán, atyja fényképének keretében 120 pengő, Poka András lakásának padlásán, a fedél folyógerendája alatt, egy horganyból készült cipőkenőcsös dobozban 175 P, özv. Osztrovszki Fedornénál, a szobamenyезet gerendájának pótdeszkája mellé rejtve 205 pengő, összesen 500 pengő került elő. A hiányzó pénzüsszeggel nem tudtak elszámolni, mert időközben elköltötték. A pisztolyok a házkutatások alkalmával nem kerültek elő. Osztrovszki azt állította, hogy a pisztolyokat a Bodrog-folyóba dobta.

Kazár Ferenc és Poka András a talált bűnjel-pénn és tanubizonyítékok súlya alatt cselekményüket beismerték. Ugyanakkor részletesen ismertették azt is, hogy Laufer és Osztrovszki hogyan bujtották fel őket és hogyan oktatták ki őket a legapróbb részletekig a végrehajtás tekintetében. Laufer szerepét is előre pontosan megtervezték. Őt is ki kellett rabolni, nehogy gyanússá váljon. Védelmükre azt hozták fel, hogy ha őket Laufer és Osztrovszki a rablás elkövetésére nem bujtja fel, nekik soha eszükbe nem jutott volna a rablást elkövetni.

Özv. Osztrovszki Fedorné fia rablási ügyéről nem bírt tudomással. A fia által neki átadott 205 pengőről sem tudta, hogy rablásból származik.

Midőn Laufer és Osztrovszki látták, hogy bűntársaik teljes beismerésben vannak és mindenben reájuk vallanak, szintén beismerő vallomást tettek.

Kazár Ferencet és Poka Andrást a járőr Kohn Gyula és Schwarz Ferenc sértettekkel — személyazonosságuk felismerése céljából — szembesítette. A sértettek a gyanúsítottak személyében kétségtelenül felismerték támadóikat.

A bíróság Osztrovszki Fedort, aki aki hét gimnáziumot végzett, 7 évi, Kazár Ferencet és Poka Andrást 5—5 évi, végül Laufer Mártont 6 évi és 6 hónapig fegyházbüntetésre ítélte.

A leírt bűncselekmény elkövetési módja érdekes és megjegyzésre méltó. A nyomozás tervszerű, alapos munka, sok tanulságot nyújt.

Olyan tanuvallomásokat, amelyeknél az alapul szolgáló észrevételt a tanúk izgalmi állapotban tették, mindig óvatosan kell fogadni, mert az izgalmi állapot az észrevétel jóságára, megbízhatóságára hátrányosan hat. Éppen ezért gyakori, hogy erőszakos bűncselekmények sértettjei támadójukról vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak téves leírást tudnak adni.

Beutalások Hévízre. Belügyminiszter úr a folyó évi IV. gyógyidőszakra a hévízi csendőrségi gyógyháza pótlólag még a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtiszt állományból: Barényi Ferenc ezredes és felesége, Dr. Domoszlai Gyula alezredes és felesége, Dr. vitéz Ujlaky László százados és felesége, Papp Jánosné, őrnagy felesége és Nóra leánya. — Az ellátást élvező csendőrtisztek, tisztii özvegyek és árvák közül: Tergenyey Gyula ny. ezredes és felesége, özv. Ambrózy Gyuláné, táboriok özvegye Magda és Ágnes leányaival és Kirlényi Béla, őrnagy árvája. — A tényleges csendőr legénységi állományból: Harangi József és Vajda József II. törzsrőmester.*

Beutalások Balatonfüredre. Belügyminiszter úr a folyó évi IV. gyógyidőszakra a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza pótlólag a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtisztek hozzátartozói közül: Sasady Edith és Bakó Teréz, alezredesek leányai. — Az ellátást élvező csendőrtisztek és hozzátartozói közül: Rásky Barna ny. százados, Edit leánya és Árpád fia. — Az ellátást élvező csendőrlégénységi állományú egyének, ezek özvegyei és árvái közül: Szalinka Pál ny. tiszthelyettes és felesége, Zöld Mihályné, ny. törzsrőmester felesége és Margit leánya, özv. vitéz Pintér Pálné, tiszthelyettes özvegye és vitéz Pomothy Gyula, ny. őrmester fia.*

Beutalások a galyatetői turistaszállóba. Belügyminiszter úr a folyó évi III. gyógyidőszakra a galyatetői turistaszállóba a következőket utalta be: *Fodor György alezredes, a felesége és György fia, Hadusfalvy Istvánné, őrnagy felesége és Béla fia.*

Beutalások a csevceforrási üdülőbe. Belügyminiszter úr a folyó évi III. gyógyidőszakra a csevceforrási Osztafin-féle üdülőbe a következőket utalta be: *Dr. Révész János törzsrőmestert, Solymos Lajos csendőrt és Rajó Sándorné, alhadnagy feleségét.*

Dicséretetek. *A m. kir. belügyminiszter úr dicsérő okirattal látta el: Dr. Ehrlich Alajos nyugállományú községi és tiszteletbeli vármegyei tisztiorvost, mert a csendőregészségügyi szolgálat során 37 éven át fáradszaktalan buzgalommal és kimagasló lelkiismeretességgel teljesítette szolgálatát. — A m. kir. csendőrség felügyelője dicsérő okirattal látta el: a pécsi*

IV. kerület állományába tartozó **Béres József** tiszthelyettest, mert 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, ebből a közbiztonsági szolgálatban általában, később éveken át mint őrsparancsnok, szolgálatának utolsó öt évében pedig mint irodai segédmunkás kötelességeit példás magatartással, önzetlen szolgálatkészéssel, igen eredményesen látta el. — **A székesfehérvári II. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicséerte: Vida Lajos I. alhadnagyot, Bányai József, Horváth Kalmár Lajos, Molnár Imre, Váradi Zsigmond, Szabó Gyula, Kósa János tiszthelyetteseket, Nagy Imre I., Harmati István, Patonai József törzsrőrmester v.-at, Egri Sándor II., Ács József, Farkas Mihály, Tóth István I. törzsrőrmestereket, továbbá Szomor István és Rakó Sándor tiszthelyetteseket, mert az olasz király Ó Felsége 1937. évi budapesti látogatása alkalmával a vasútvonal biztosítása terén az átlagot meghaladó, igen buzgó és igen eredményes tevékenységet fejtett ki; Nagy Imre I. törzsrőrmester v.-at, mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban, legutóbb pedig mint őrsparancsnokhelyettes, parancsnokát buzgalommal és szorgalommal támogatta, a közbiztonsági szolgálatban tennivalóit jó magaviselet mellett igen jó eredménnyel látta el; **Balázs József** törzsrőrmester v.-at, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen az utóbbi évben mint ideiglenes őrsparancsnok példás magatartásával alárendeltjeinek vezetése, kiképzése és fegyelmezése, nemkülönben hazafias szellemben való nevelése körül igen jó eredményt ért el; a közbiztonsági szolgálat teljesítése és irányítása terén igen buzgó, igen eredményesen működött; **Benkő József** tiszthelyettest, mert 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen mint szárnyirnok 7 éven át a reá háramló teendőket nagy szorgalommal, odaadással, lelkiismeretesen, kifogástalanul látta el és példás magaviseletével bajtársaira előnyös befolyást gyakorolt; **Gáspár József** tiszthelyettest, mert a nemesszalóki örskörletben 1936 október 17-én a következtetésre semmiféle támpontot nem nyújtó módon elkövetett 950 P készpénz ellopása ügyében mint őrsparancsnok körültekintő, céltudatos intézkedésével, valamint a nyomozás helyes irányításával a tettest és a bűnjelt képező pénz nagyrészt 115½ órai fáradságos munkával, helyes érzéssel, alapos szaktudással és nagy leleményességgel kiderítette és a tettest az igazságszolgáltatás kezére juttatta; **Farkas József** törzsrőrmestert, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, különösen 1935 március 1. óta a székesfehérvári nyomozó alosztálynál nyomozói minőségben, kiváltképpen a politikai bűncselekmények felderítése terén igen nagy buzgalommal és leleményességgel, igen jó eredménnyel tevékenykedett; **Farkas László** törzsrőrmestert, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, mint járőrvezető igen buzgó tevékenységet fejtett ki, igen jó fegyelmi érzékével, kötelességtudásával, szolgálatkésziségeivel és ragaszkodásával, előljáróinak a legteljesebb megelégedését érdemelte ki s bajtársainak pedig úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül kifogástalan magaviseletével igen jó példát mutatott; **Zsigrai Ferenc** törzsrőrmestert, mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó tevékenységet**

fejtett ki, különösen az utóbbi időben az igen forgalmas móri őrsön, kiváló fegyelmi érzékével, kötelességtudásával, szolgálatkésziségeivel, ragaszkodásával, előljáróinak mindenkor a legteljesebb elismerését érdemelte ki s bajtársainak pedig úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül kifogástalan magaviseletével jó példát mutatott; **Sápi Imre** törzsrőrmestert, mert 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes szolgálatot fejtett ki, mint ideiglenes őrsparancsnokhelyettes őrsparancsnokát nagy odaadással, hathatósan támogatta, alárendeltjeinek pedig jó magaviseletével és szorgalmával jó példát mutatott; **Szabó József** törzsrőrmestert, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó odaadó tevékenységet fejtett ki, szolgálati buzgalommal és jó magaviseletével bajtársaira igen előnyös befolyást gyakorolt; **Ikervári Sándor** törzsrőrmestert, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magaviselet mellett szorgalommal és buzgalommal látta el, miáltal fiatalabb bajtársainak igen jó példaadással szolgált; **Szűcs Lajos** törzsrőrmestert, mert 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magaviselet mellett, a közbiztonsági szolgálat terén buzgón, odaadón és eredményesen tevékenykedett; **Szabó Károly III.** törzsrőrmestert, mert 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magaviseletet tanúsított, a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgón, odaadón és eredményesen működött; **Vig Imre** törzsrőrmestert, mert a nemesszalóki örskörletben 1936 október 17-én a következtetésre semmiféle támpontot nem nyújtó módon elkövetett 950 P készpénz ellopása ügyében mint járőrvezető körültekintő módon, céltudatos, fáradságot nem ismerő buzgalommal igen hathatósan közreműködött s 228 órai fáradságos munkával, helyes érzékkel, alapos szaktudással és leleményességgel elősegítette, hogy a bűnjelt képező pénz nagyrésze megkerült s a tettes az igazságszolgáltatás kezére jutott; **Bodó Imre** törzsrőrmestert, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, legutóbb mint járőrvezető a moesai őrsön példás magaviselet mellett, a közbiztonsági szolgálat terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki; **Adorján Illés** törzsrőrmestert, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, — melyből 6½ évet a képviselőházi örsnél teljesített — a közbiztonsági szolgálat terén nagy buzgalommal és lelkiismeretességgel eredményesen működött. Pédás magaviseletével bajtársait előnyösen befolyásolta; **Kendi Péter** törzsrőrmestert, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen 1936 február 11-től mint oktatósegéd fegyelmezett magatartás mellett, követésre méltó szorgalmával és fáradságtalan buzgó odaadásával a legénység kiképzését előmozdította, előljáróit odaadó lelkiismeretességgel támogatta, alárendeltjeit igen helyes irányban befolyásolta; **Kristóf János** őrmestert, mert 13 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen az utóbbi 5 év óta mint járőrvezető a közbiztonsági szolgálat terén fegyelmezett magatartásával igen jó eredményt ért el; **Korláth Ferenc** őrmestert, mert 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt igen fegyelmezett, példás magaviselet mellett, mint járőrvezető a moesai őrsön, a közbiztonsági szolgálat terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki; **Magyarosi Imre** őrmestert, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen 1935 március 15-től mint oktatósegéd, követésre méltó szorgalmával és fáradságtalan buzgó odaadásával a legénységi kiképzést előmozdította, előljáróit odaadó lelkiismeretességgel támogatta, alárendeltjeit igen helyes irányban befolyásolta; **Hajnal József** őrmestert, mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen legutóbb mint járőrvezető a tatabányai őrsön példás magaviselet mellett a közbiztonsági szolgálat

Üjrendszerű hitörhitel!

A magyar kir. csendőrség tagjai lakásukat berendezhetik.

Váltó és előleg nélkül 30 egyenlő havi részletre,

vagyis minden 100 pengő után 3,33 pengő részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

KARDOS TESTVÉREK BUDAPEST, VII., WESSELÉNYI-UTCA 18. SZÁM.

Négy évtizede vásárolnak legjobb megelégedésre kiváló

hangszereket

REMÉNYI MIHÁLY Öfensége dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zenaművészeti Főiskola szállításjában.

Budapest VI., Király-utca 58-60. Kérjen árjegyzéket!

A csendőrnek nélkülözhetetlen óra- és ékszereműt a

»KRONOSZ«
óra- és ékszerkereskedelmi rt.-nál
Budapest, IV, Eskü út 3. vásárolja!

Részletfizetési kedvezmény!

terén, buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki; *Takács György* őrmestert, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt fegyelmezett, példás magaviselete mellett a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységével és nagy szorgalmával az átlagon felülemelkedett; *Olaj Lajos* őrmestert, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt fegyelmezett, példás magaviselete mellett a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, eredményes és hasznos tevékenységével, valamint igen nagy szorgalmával az átlagon felülemelkedett; *Széles József* őrmestert, mert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, példás magaviselete mellett a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységével, valamint nagy szorgalmával az átlagon felülemelkedett; *Nemes Lajos* őrmestert, mert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magaviselet mellett legutóbb mint járőrvezető a dunalmási különítményen, a közbiztonsági szolgálat, de különösen a csavargók üldözése terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki; *Soós Ferenc* őrmestert, mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgón és odaadón tevékenykedett; *Szekely Kálmán* őrmestert, mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magaviselet mellett, a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgón odaadón és eredményesen tevékenykedett; *Horváth József* II. őrmestert, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgón és odaadón tevékenykedett, példás magaviseletével bajtársaira igen előnyös befolyást gyakorolt; *Ország József* őrmestert, mert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, de különösen 1935 február 1. óta a székesfehérvári nyomozó alosztálynál nyomozói minőségben, kiváltképpen a politikai bűncselekmények felderítése terén igen nagy buzgalommal és leleményességgel tevékenykedett és igen jó eredményt ért el; *Sebestyén József* őrmestert, mert 10 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, különösen 1935 december 1. óta a székesfehérvári nyomozó alosztálynál nyomozói minőségben, igen nagy buzgalommal és leleményességgel tevékenykedett és igen jó eredményt ért el; *Jónás Sándor* őrmestert mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt példás magaviselet mellett a közbiztonsági szolgálat terén, de különösen 1934 március 14. óta a székesfehérvári nyomozó alosztálynál nyomozói minőségben, a politikai bűncselekmények felderítése terén igen nagy buzgalommal és leleményességgel tevékenykedett és igen jó eredményt ért el; *Lendvai György* csendőrt, mert a nemesszalóki őrskerületben 1936 október 17-én a következtetésre semmiféle támpontot nem nyújtó módon elkövetett 950 P készpénz ellopása ügyében mint járőrtárs, járőrvezetőjét fáradságos nem ismerő buzgó tevékenységével és odaadással támogatta, miáltal a tettest és a bűnjelt képező pénz nagyrészt 119 órai fáradságos munkával sikerült kinyomozni s a tettest az igazságszolgáltatás kezére juttatni.

Csendőrlégénység megjutalmazása. *A m. kir. belügyminiszter úr* a közbiztonsági szolgálat önálló ellátása és vezetése, a légénységi kiképzés, valamint a szolgálati lovak jókarban tartása terén kifejtett érdemeiért a következő pénzjutalomban részesítette az alábbiakat: *A budapesti I. kerületben: Kovács Áron, Maróti Mátyás, Ujjál József, Varga György, Eröss Imre, Hatházi Dénes, Hepedüs István* alhadnagyokat 55–55 P, *Pálfalvi Máté, Pap József, Honos Ferenc, Mikolai Lajos, Csibye József, Csiki Albert, Benkő Lőrinc, Harmati Adám, Fehérvári Antal, Mészáros György, Gaál Béla, Bagi József, Flórián Gyula* tiszthelyetteseket 50–50 P, *Bokor László, Csöke László, vitéz Ambró András* tiszthelyetteseket, *Szabó József* IV., *Német Kálmán* I. törzsőrmestert 45–45 P, *Tóth János* IV., *Kiss András* III. törzsőrmestert 25–25 P, *Fekete János* tiszthelyetteset, *Pintér Pál*

törzsőrmestert, *Farkas Ferenc, Galambos Antal* őrmestert és *Balla József* csendőrt 20–20 P. — *A székesfehérvári II. kerületben: Szőrényi Pál, Kövi Pál, Szabó József* I., *Fésüs János, Kopacz Dénes* alhadnagyot 55–55 P, *Horváth János* III., *Hunyadi János, Pozsgai Imre, Szabó Gyula, Jenőfi István, Almási József, Dákai Péter, Réti György, Farkas Ferenc* III., *Gáldonyi Béla, Erős József, Horváth Imre, Pál Pál, Szomor István, Baráth Sándor, Vida István* I., *Nemes József* tiszthelyetteseket, *Pálvölgyi Sándor, Somlyós István* törzsőrmester v.-akat 50–50 P és *Nyitrai József* tiszthelyetteset 45 P. — *A pécsi IV. kerületben: Németh János* I., *Kadarkuti János, Barabás János, Pozsonyi József, Pintér Pál, Bérczi János, Mester Sándor, Csabafi András, Pető Elek* alhadnagyokat 55–55 P, *Göcze József* II., *Kakas Sándor* II., *Lorányi Vilmos, Orbán Lajos, Bánóci István, Nagy István* XIII., *Rab Sándor, Szücs István* I., *Komlós József, Pocsai Mátyás, Malomszegi Ferenc, Tari András, Vincze Simon* tiszthelyetteseket, *Arany László, Halmos András* törzsőrmester v.-akat 50–50 P, *Diósi Ferenc* tiszthelyetteset 45 P, *Berkó János* tiszthelyetteset, *Szécsényi Imre* törzsőrmester v.-at, *Nemes Mihály, Varga Sándor* III., *Tóth Sándor* IV., *Szekely Imre* törzsőrmestereket 25–25 P, *Csombók István, Balázs István* tiszthelyetteseket, *Kerekes András, Lakó Antal* törzsőrmestereket, *Takács Károly* II. és *Fejes József* II. őrmestereket 20–20 P. — *A szegedi V. kerületben: Ligeti Alajos, Névény Sándor, Czifra István, Perei György, Faragó Sándor, Busai Sándor, Lajtos Dénes, Kovács István* III. alhadnagyokat 55–55 P, *Körmenyi Pál, Császár János, Nagy györgy* Bálint, *Sebe Márton, Zudor János, Hangodi János, Kristály András, Pál Lajos, Köteles Zsigmond, Somoskői Lajos, Olajos Mihály, Zubor János, Pénzes József, Kovács Boldizsár, Sinka József* tiszthelyetteseket 50–50 P, *Péter Mátyás* tiszthelyetteset, *Karasz László* törzsőrmestert 45–45 P, *Fülöp István, Dalmadi István, Gyoroki László* tiszthelyetteseket, *Less József, Lukács Sándor, Herczeg István, Horváth Lajos* II., *Magyar Sándor* törzsőrmestereket 35–35 P, *Bőszörményi József* tiszthelyetteset, *Nemes Bálint, Várnagy Imre* II., *Mónus Pál, Magyar Antal* törzsőrmester v.-akat, *Ercse Mihály, Varsányi Antal, Petők Sándor, Honti József* törzsőrmestereket, *Bakos Ferenc* őrmestert, *Szalai Ferenc* csendőrt 25–25 P, *Füzesi Márton* tiszthelyetteset, *Debrődi József* törzsőrmester, *Debreceni István* törzsőrmestereket, *Kállai István, Szegedi Sándor, Károly Antal, Nemes György, Takács Imre, Keszi József, Utasi László és Kóbor János* őrmestereket 20–20 P.

Negyszázötven tanító kegyeletes emlékünnepe Fery Oszkár altábornagy emlékművénél. Főlelemelő és bensőséges emlékünnepelet tartottak a budai állami tanítóképzőben a tanítói továbbképző tanfolyam hallgatói a bolsevizmus alatt vértanuhalt halt *Fery Oszkár altábornagy, Borhy Sándor* és *Menkina János* csendőrezredek emlékműve előtt. A 450 főnyi hallgatóság *Paddnyi Frank Antal* tanügyi főtanácsos és *Dródy Gyula, a Néptanítók Lapja* felelős szerkesztőjének vezetésével levonult az intézet pincéjében levő emléktábla elé. *Halmay Olivér* sárszentlőrinci tanító tartott emlékbeszédet, majd az intézet 30 hősihalottjának emlékműve előtt *Szamosfalvy Imre* verségi tanító tett hitet arról, hogy a jövő nemzedéket az ő szellemükben nevelik.

Fegyverhasználat. Július 11-én 23 órakor *Ölbő* községben az őrszlaktanya előtt egy 4–5 tagú csoport nagy lármát csapott és énekelt. *Török Sándor* csendőr, mint napos a láрма okának megállapítása végett kardot kötött és kiment az utcára, ahol a lármázókat csendre intette. A duhajkodó egyének, akik lécekkal voltak felfegyverkezve, *Török* csendőrre támadtak és léccel fejbesújtották. *Török* csendőr kardot rántott és támadói közül *Fredics Vince* ottani lakost bal eszéjén megvágta és egyízben hasbaszurta. *Fredics* a szombat-helyi mentők sulyos, de nem életveszélyes sérüléssel a szombathelyi kórházba szállították. *Török* csendőrt, akinek az fítés következtében dobhartýája megrepedt és balesípője

fehér+Optika

Budapest, VIII., Múzeum-kr. 2. sz.

Modern
fényképező gépek
FOTÓ CIKKEK
Prizmás látszővek

Csendőrség

tagjai részére

6 havi folyó-

számla hitel

Csendőröknek Részletre is

Dr. Jámor, mérnök **Ciánoz**
268-270 és 268-279

felett késszurástól kisebb sérülést szenvedett, július 12-én a szombathelyi, majd 13-án a budapesti honvéd és közrendészeti kórházba szállították.

Szuronydöfködés a szénába. A nagykanizsai örs állománya tartozó **Takács József I.** törzsrőmester és **Vági Márton** csendőr alkotta járőr *Eszteregnye* községben július 10-én délelőtt **Kele Józsefné** lopással gyanúsított egyén kézrekerítése végett házkutatást tartott. Vági csendőr szuronyával a pajtában felhalmozott szénát turkálta, miközben az elrejtőzött gyanúsított hasát kétízből megszúrta. Kele Józsefnét a mentők a nagykanizsai kórházba szállították. A gyanúsított sérülése könnyű természetű.

Gyanúsított öngyilkossági kísérlete és szökése. Az érdi örs állományába tartozó **Acs Lajos** törzsrőmester és **Takács Lajos** őrmester alkotta járőr július 9-én **Simon Lajos** gyanúsítottal *Budapesten* a főkapitányság épületében nyomozott. Nyomozás közben Simon a detektívek szobájában a járőr elől hirtelen az asztalhoz ugrott, egyik detektív zsebkését felkapta és öngyilkossági szándékból mellbeszúrta magát. Az eset oly gyorsan játszódott le, hogy sem a járőr tagjainak, sem pedig a szobában tartózkodó detektíveknek nem sikerült Simont eslekményében megakadályozni. A súlyosan sérült gyanúsítottat a mentők a Rókus-kórházba szállították, ahonnan beszállítása után pár perc múlva megszökött.

Villámcsapás. A kisterenyei őrszlaktanyára július 17-én délután villám csapott le. A villámcsapás következtében, úgy az állami, mint a bányatelefon hasznavehetetlenné vált. Emberéletben kár nem esett s a telefonok megrongálásán kívül más rongálás nem történt.

Megtámadott csendőr. A bérbaltavári örs állományába tartozó **Tóth István VI.** őrmester — mint rendes szolgálat járőrvezetője — július 19-én 21 óra tájban **Nagy Sándor** zalakoppányi lakos baromfikereskedőt a Csehminszent és Csipkerek községek közötti országúton kihágáson érte tetten. Tóth VI. őrmester a tettenért kereskedőt személyazonosságának igazolására szólította fel és a gyanúsított személyi adatait feljegyezte. A személyadatok feljegyzése közben, a gyanúsított társaságában levő **Seibert Sándor** (a gyanúsított nevelt fia) ugyancsak zalakoppányi lakos, Tóth VI. őrmestert megszúrta. Seibert a cselekmény elkövetése után megszökött, de a járőr július 20-án **Kám** községben elfogta. Tóth VI. őrmester sérülése 14 nap alatt gyógyul s jelenleg az örsön ápolják. A kivizsgálás folyamatban van.

Sporteredmény. A budapesti 3. lovas tanalosztály állományába tartozó **vitész Bíró József** százados a saját tulajdonát képező **Kont** nevű lován július 9–11-én *Keszthelyen* a díjlovaglás nehéz kategóriájában 3. helyezést ért el.

Az őrsparancsnokképző iskola vizsgájáról legutóbbi számunkban megjelent közleményünkből *Szente Géza* őrmester neve nyomdahiba miatt kimaradt. A helyes szöveg a következő: **Kitünő** eredményt értek el még: **Marton János** őrm., **Szente Géza** őrm., **Horváth Ferenc I.** lov. őrm. stb.

Csendőrségi Közlöny 14. sz. Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározás. A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* legfelsőbb elhatározásával **vitész Sáray Ferenc** ezredes, a budapesti I. kerület parancsnokát ezen szolgálati állása alól felmenteni és a m. kir. belügyminisztérium VI/c. osztályának vezetőjévé ki nevezni méltóztatott. — Miniszteri rendeletek. **Kinevezettek: vitész Torzsay Lénárd** alezredes a m. kir. csendőrtiszti tanfolyamok ideiglenes parancsnokává; **dr. vitész Damasy Farkas** alezredes a budapesti I. kerület ideiglenes parancsnokává; **Hertelendy és Vindornyalaki Hertelendy Ignác** alezredes a belügyminisztérium VI/c. osztály vezetőjének helyettesévé. — **Odaitéltettek: a III. osztályú tiszti szolgálati jel Faji Fáy Gyula** századosnak. — **Athelyeztettek: dr. Körmöczy Rezső** g. hadnagy, gazdasági hivatalfőnöki minőségben a győri osztály gazdasági hivatalához, **Szalánki László** g. hadnagy, gazdasági hivatalfőnöki minőségben a kaposvári osztály gazdasági hivatalához, **dr. Varga Ferenc** g. zászlós, gazdasági hivatalfőnöki minőségben a mátészalkai osztály gazdasági hivatalához, **Kiss Zoltán** g. zászlós, gazdasági hivatalfőnöki minőségben a pécsi osztály gazdasági hivatalához, **Janky György** g. zászlós, előadótiszti minőségben a budapesti II. osztály gazdasági hivatalához, **Hunyadi György** g. zászlós, előadótiszti minőségben a kecskeméti osztály gazdasági hivatalához, **dr. Szalontai Sándor** g. zászlós, előadótiszti minőségben a debreceni osztály gazdasági hivatalához, **Mátéffy Árpád** g. zászlós, előadótiszti minőségben a szegedi kerület törzsgazdasági hivatalához és **Maczky László** g. zászlós, előadótiszti minőségben a szombathelyi osztály gazdasági hivatalához. — **Kinevezettek: Horváth Károly** IV. g. főhadnagy a gyulai osztály gazdasági hivatalának főnökévé és **Farkas Gábor** g. főhadnagy a zalaegerszegi osztály gazdasági hivatalának főnökévé. — **Beosztottak: Madarász Ernő** g. zászlós, előadótiszti minőségben a budapesti I. osztály gazdasági hivatalához, **Géczy József** g. zászlós előadótiszti minőségben ideiglenesen a veszprémi osztály gazdasági hivatalához és **Koczián Gyula** g. zászlós előadótiszti minőségben az egeri osztály gazdasági hivatalához. **A tényleges szolgálati állományba felvétel:** **Dózsa János** II. kerületbeli várakozási illetményekkel szabadságot szv. tiszthelyettes. — **Allandó nyugállományba helyezettek: Szatai László** miskolci VII. kerületbeli, **Asbóth Imre** székesfehérvári II. kerületbeli, **Bedő Ferenc** debreceni VI. kerületbeli alhadnagyok és **vitész Náudvari Sándor** pécsi IV. kerületbeli tiszthelyettes. — **Névváltoztatások: Sumics János** próbaesendőr családijét „Sümegei“-re, **Szemenkó Vilmos** törzsrőmester „Szemenkei“-re és **Blahó Ferenc** próbaesendőr „Békefi“-re változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — Pályázati hirdetés a m. kir. csendőrségi csapattiszti állományának kiegészítése céljából. — Szabályrendeletek: „Cs-15.“ jelzésű „Utasítás a m. kir. csendőrség lovas alakulatai részére.“ (Tervezet) című szolgálati könyv kiadása. —

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbkat a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

SZÜCS A. kárpitosmester, lakásberendező

BUDAPEST, IV., Semmelweis-u. 17. 40 éves cég. Telefon: 189-288.

Komplett lakásberendezések, kárpított bútorok. Speciális bőrbútorkészítés, javítás és festés. FIZETÉSI KEDVEZMÉNY!

Új üzletünkben különleges kedvezményt

nyújtunk a csendőrség tagjainak. Bútorok, berendezések, szőnyegek, matrac, szőnyeg, paplan, függöny, ágynemű és fehérnemű anyagok. Kész ruhák, kabátok, szövetek őrési választékban. **Előleg nélkül** leghosszabb lejáratú részletfizetésre Budapest, VI., Szondy-u. 25. Vörösmarty-utca sarok.

Szondy-bolt

A két

elválaszthatatlan!

A csendőrségi nyugdíjárulék alap 1935/36. évi zárszámadása. — Négyrétű lópokróe rendszeresítése. — A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus jelvényének védelme. — Az 1937. év harmadik negyedében használandó gépjármű-adójegyek. — A m. kir. belügyminiszter a Vas megyébe kebelezett Keményegerszeg és Ivánegerszeg községeket „Vasegerszeg” végleges név alatt, továbbá Nemeshollós és Rempehollós községeket „Nemesrempehollós” végleges név alatt, mindkettőt kisközség jelleggel egyesítette. — Pályázati hirdetmény Nyiregyháza városhoz egy II. osztályú altiszt, egy kiegészítő szolgáló és három hivatásos tűzoltói állásra.

SZEMÉLYI HIREK.

Gyászjelentés. Szilády Gyuláné szül. gellénfalvi és szentgáli Szilády Klára — csendőrőrnagy felesége — július 22-én hosszas szenvedés után elhunyt. A budapesti farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra július 24-én.

Új szakasparancsnokok. A budapesti I. kerületben: Szakonyi József tiszthelyettes; a szegedi V. kerületben: Horváth Gábor I. tiszthelyettes; a debreceni VI. kerületben: Szász József tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: vitéz Dávid András tiszthelyettes.

Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: Darányi János tőrzsőrmester v.; a debreceni VI. kerületben: Végvári Mihály tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: Sárvári József és Marjai Pál tőrzsőrmester v.

Elöléptek. A budapesti I. kerületben őrmesterré: Kemény János, Takács István, Csurgó Lőrinc, Ferenci Károly, Dóczy Gyula, Mester Ferenc és Harangozó Mihály csendőrök. A szegedi V. kerületben alhadnaggyá: Szák János tiszthelyettes.

Örökbefogadás. B. Gyovai István pécsi IV. kerületbeli tőrzsőrmester örökbefogadta vitéz Bartók Mihály és Gyovai-Bodák Erzsébet Rozália-szülelőktől született István nevű gyermekét. A gyermek neve ezentúl „Bodák-Gyovai”.

Doktorrá avatás. A budapesti I. kerület állományába tartozó Révész János tőrzsőrmestert a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem tanácsa az államtudományok doktorává avatta.

A kiskunhalasi I. lovas tanalosztályhoz vezényelt 35 csendőr és próbacsendőr július 16-án vizsgázott. A vizsgabizottság elnöke: Huszár Agoston alezredes, tagjai: Huba Ferenc alezredes és vitéz Kiss László százados voltak. A tanfolyamot elsőnek Kalydi Ferenc próbacsendőr végezte.

Örökbefogadna a kommun alatt a vörösök által meggyilkolt Bakonyi András csendőrtiszthelyettes özvegye, Bicske, Vörösmarty-u. 18. szám alatti lakos, gyermeknélküli, vagyos magános nő, egy teljesen árva 16-17 éves, református vallású, barna arcú, testben és lélekben egészséges, erkölcsös, szorgalmas, háziasszony, aki elhalt leányait tudná pótolni. Lehet teljesen vagyontalan. Elsősorban csendőr-árvát keres.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: Szentmiklósi József tőrzsőrmester v. Juhász Bertával Alsónémedin, Lassu András tőrzsőrmester v. Mohácsi Gizellával Török-

bálinton, Madarasi-Papp Sándor tőrzsőrmester Buzás Gizellával Battonyán. — A székesfehérvári II. kerületben: Somlyós István tőrzsőrmester v. Nagy Juliannával Válon, Gál József I. tőrzsőrmester Kliszki Annával Abán, Hermann Károly tőrzsőrmester Kancsal Teréziával Resznekén, Pintér Ernő tőrzsőrmester Auerbach Máriaival Nagyvásonyban, Dömötör Imre tőrzsőrmester Benkő Ilonával Fülén, Bondor Ágoston tőrzsőrmester Hegyi Margittal Mezőbörzson, Abai István tőrzsőrmester Péntek Ágnessel Ácsán, Balogh György tőrzsőrmester Mohácsi Zsófiával Ravazdon, Reményi Vilmos tőrzsőrmester Pápai Ilonával Budapesten, Zsengellér József őrmester Csomba Máriaival Csabrendeken. — A szombathelyi III. kerületben: Süveges Sándor tőrzsőrmester v. Lohonya Máriaival Aranyodon, Várnagy János I. tőrzsőrmester v. Ódor Annával Olaszkán, Kovács András tőrzsőrmester v. Bór Ilonával Mozsgón, Csabafi Imre tőrzsőrmester v. Balázs Irmával Balatonendrén, Kardos József II. tőrzsőrmester v. Bencze Ilonával Csehmindezen, Kelemen Ferenc tőrzsőrmester v. Somogyi Mária-Teréziával Igalon, Balogh János I. tőrzsőrmester v. Böcskei Vilmmával Tapolcán, Simon József II. tőrzsőrmester v. Kővári Lujzával Kőszegen, Vitályos Sándor tőrzsőrmester Rózsa Karolinnal Rákospalotán, Horváth Jenő tőrzsőrmester Szücs Margittal Vaszáron, Pál József tőrzsőrmester Gerencsér Rozáliával Nován, Balácsi János tőrzsőrmester Parkas Margittal Somogyásmonban, Kertész Vilmos tőrzsőrmester Ember Rozáliával Somogyváron, Molnár István IV. tőrzsőrmester Harangozó Juliannával Karádon, Kovács György II. tőrzsőrmester Somogyi Máriaival Tabon, Hegedüs József őrmester Kis Rozáliával Mernyén. — A pécsi IV. kerületben: Szegedi Sándor tőrzsőrmester Ujhelyi Etelkával Dombóváron, Bajnok Pál tőrzsőrmester Volonics Rozáliával Pincehelyen, Birák István tőrzsőrmester Kertész Erzsébettel Szalkán, Varga Domokos tőrzsőrmester Pápai Máriaival Ozorán, Kovács Pál I. tőrzsőrmester Bujdosó Borbálával Kerekgyházán, Takács Péter tőrzsőrmester Csombordi Máriaival Karcagán, Nagy Imre tőrzsőrmester Gidai Máriaival Füzesgyarmaton, Szabados Mihály tőrzsőrmester Kollár Lidiával Szalkszentmártonban, Székely Ferenc őrmester Pápai Erzsébettel Ozorán, Kovács Péter őrmester Gézi Máriaival Egyházasharasztn, Gál Ferenc II. őrmester Tarnai Ilonával Siklóson. — A szegedi V. kerületben: Dudás Sándor tőrzsőrmester v. Mészáros Rózával Szegváron, Pászti István tőrzsőrmester Kányó Borbálával Pásztón. — A debreceni VI. kerületben: Tallódi József tőrzsőrmester v. Balogh Annával Nagylétán, Baczonyi Jenő tőrzsőrmester v. Andor Máriaival Darvason, Höggye József tőrzsőrmester v. Szivák Etelkával Berekbőszörnyben, Antal Sándor tőrzsőrmester v. Polgári Erzsébettel Zsadányban, Kozma Lajos tőrzsőrmester Sarkadi Ilonával Nyirkarászon, Gál Zsigmond tőrzsőrmester Balla Annával Tuzséron, Balogh Géza tőrzsőrmester Balogh Gizellával Gyűrén, Nagy Pál tőrzsőrmester Fodor Máriaival Darvason, Karacs Benjamin tőrzsőrmester Kádár Juliannával Püspökföldyben, T. Kiss János tőrzsőrmester Szilágyi Erzsébettel Szatmárokörönten, Lakatos Imre tőrzsőrmester Szabó Rózával Derecskén, Papp Miklós őrmester Bálint Rebekával Kabán. — A miskolci VII. kerületben: Kiss Ferenc tőrzsőrmester v. Tárcei Máriaival Zemplénagárdon, Apostol Lajos tőrzsőrmester v. Németh Ilonával Cigándon, Oláh Sándor tőrzsőrmester v. Konecz Juliannával Tiszakarácson, Várnagy János tőrzsőrmester v. Menyhárt Irén-Margittal Mezőtúron, Tóth József III. tőrzsőrmester v. Danka Katalinnal Gyöngyösön, Pocsai Elek tőrzsőrmester Kis Lidiával Mezőnagymihályon, Szekrényes Pál tőrzsőrmester Fónagy Erzsébettel Megyaszón, Mészáros József I. tőrzsőrmester Balla Annával Hejőcsabán, Tóth András tőrzsőrmester Mérész Mária-Juliannával Harsányban, Baráti János tőrzsőrmester Tompos Jolánnal Egereseiben, Széplaki János tőrzsőrmester Virág Juliannával Mezőkeresztesen és Bodó Kálmán őrmester Oláh Jolánnal Karácsondon.

Családi hírek: Született a budapesti I. kerületben: Sánta András tiszthelyettesnek Erzsébet-Terézia nevű leánya, Csaba Gyula őrmesternek Mária-Terézia nevű leánya; a szé-

Lakbérletkötés mellett ujonnan építendő **családiházak** és **közművestelkek** kaphatók Budapesten, a zuglói villamos végállomástól néhány percnyire, továbbá **Környe-bányán** (Bánhida mellett) **kertés házrészek** hosszú törlesztésre. Érdeklődni Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r.-t.-nál (Budapest, IX., Ferenc-krt 14. sz. Telefon: **18-88-78**).

KAUFMAN A. ÉS TÁRSAI Budapest, II. Margit-krt. 52. Telefon: 1-525-36.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy raktára. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és lelkismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve kezkesedik.

A „Steyr-Wallferrad“ Puch „Éverest“ világhírű **KERÉKPÁROK** csendőrségi használatra kiválóan alkalmasak 10-, 15-, 20-, pengős havi részletre. A védjegyzett „Everest“ tura kerékpár már P. 130.-tól részletre megrendelhető.

Szigeti Károly Budapest, V. Visegrádi-utca 11/a. Emelet Kérjen díjtalan árjegyzéket.

kesfehévári II. kerületben: *Fülöp Márton* törzsrőmesternek *Mária-Magdolna* nevű leánya; a szombathelyi III. kerületben: *Horváth István* VII. törzsrőmester v.-nak *Tibor* nevű fia; a pécsi IV. kerületben: *Nagy Sándor* V. törzsrőmesternek *Árpád-Miklós* nevű fia, *Tari János* törzsrőmesternek *János* nevű fia, *Gonda Pál* őrmesternek *Ibolya-Erzsébet* nevű leánya; a szegedi V. kerületben: *Vigh Albert* tiszthelyettesnek *Endre-Albert-János* nevű fia, *Bárdos János* törzsrőmester v.-nak *János* nevű fia, *Hangai István* törzsrőmesternek *István* nevű fia, *Pénzes Sándor* törzsrőmesternek *Sándor-Imre-András* nevű fia, *Szabó József* törzsrőmester v.-nek *Jenő* nevű fia, *Molnár Pál* őrmesternek *Gabriella* nevű leánya; a debreceni VI. kerületben: *Mártha Gábor* tiszthelyettesnek *László* nevű fia, *Eszenyi János* törzsrőmesternek *László* nevű fia, *Kiss Antal* I. törzsrőmesternek *Antal* nevű fia, a miskolci VII. kerületben: *Tóth Sándor* II. törzsrőmester v.-nak *Mária* nevű leánya, *Szabó Ferenc* törzsrőmesternek *Ferenc-György* nevű fia és *Maczó Mihály* őrmesternek *László-István* nevű fia. — *Meghalt: Horváth István* VII. szombathelyi III. kerületbeli törzsrőmester v. *Tibor* nevű fia Badaacsonytomajon.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kézirattal csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrekktúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóségától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válasz-bélyegget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet szolgálati útra nem terelünk.

azok tartalma vagy beküldők kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy öljegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségre” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk színt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám”

Nemzetes. Ennek utána akarunk járni, ugyanerre a jeligére fogjuk a választ megadni.

Cigányesetek. Használja egészséggel, megszolgálta.

Sz. G. törm. v. Balassagyarmat. Teljesen igaz van, szép, értelmes és önértékben is szerény levele megérdemli a díszítet. A kéziratban benne volt, de a szedő átugrott rajta s a szerkesztő azt már nem veheti észre. Mai számunkban helyreigazítjuk.

1954. 1. Erre mindig külön parancsot adnak ki, figyelje azt. 2. Az 1925. évi 92.118. K. M. sz. rendelet 2. § a értelmében vidéken a mézárós- és hentesüzletekben a húsneműeket vasárnap és Szent István napján, március 1-től október 31-ig 6 órától 10 óráig, november 1-től február utolsó napjáig pedig 7 órától 10 óráig szabad árusítani. Az árusításnál alkalmazottakat is szabad foglalkoztatni.

Rádóe. 1. Hogyan jutott ez eszébe? Egész ügyes kérdés. Később erre a jeligére megírjuk. 2. Milyen címen kapja a kedvezményt? Akármilyen címen is, jobb, ha a szokásos igény mellett megmarad. Ez ugyan nem probléma, csinálhatja tetszése szerint, mi nem törjük rajta a fejünket, mert nem általános érdekű és Önnek egyénileg sem nagyon fontos.

Érdek. Tanfolyamoknál a vonatkozó rendeletek mindig külön-külön rendezik a kérdést. Ezt nem lehet az utazási illetményrendeletben tárgyalt tartós vezénylésnek tekinteni, rendszerint csak utazási illetményeket, esetleg méltányosságból még valamit kaphatnak.

Gyula. Később kap választ.

Gomba. 1. Elválasztó vonal, tehát pl. fűből alakított esék nem kerítés, legfeljebb eszmeileg az. Eszmei kerítésen pedig nem lehet átmaszni. Olyan legyen a kerítés, hogy átmaszni legyen rajta kénytelen, aki a telekre be akar jutni. Éppen ez a minősítő körülmény. 2. Mi lenne tettenkapás, ha ez sen? Csak az a baj, hogy nem fogta meg. Meg kellett volna

Ön által megszabott időre terjedő előleg nélküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bátorok, szelencék, matracok és sodronyok, szőnyegárak, láto- és ebédlőszőnyegek, dísztárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágycíműdamasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66

Legprimább minőségű német gyártmányú varrógépek

(hímző minimális használattal)

A m. kir. csendőrség részére amíg a készlet tart, egy évi részletfizetéssel.

Felsőszekrényes	P. 260.—
Sülyesztős 2 fiókos	„ 320.—
Sülyesztős 2 fiókos csapó asztallal	„ 340.—
Sülyesztős, 2 fiókos faállványal	„ 360.—

5 éves garanciával.

HORVÁTH VILMOS mechanikai vállalat BAJA.

FOTO-

gépeit és cikkeit SZENES MÁRTONNAÉ szerkezze be.

Főüzle: Bpest, IV. Károly-körút 16. Tel.: 1-891-66

Pióküzletek:

VI., Teréz-körút 1/c Telefon: 1-259-66.

VI., Teréz-körút 41. Telefon: 1-124-71.

„Cse. dőrségi tagok részére megkönnyített fizetési feltételek”

írnia, hogy milyen szempontból tette fel a kérdést. 3. Ilyen szalmazsákos képet már közöltünk, a másokról pedig egyik-másik csendőr szabálytalan állásban néz ránk. A kép különben jó lenne, a felvétel ügyes.

Németfalva. 1. Hogyne, anyakönyvi kihágás. 2. Tíz háztulajdonosról, külön-külön kihágásokról van szó, tehát 10 kihágás történt.

Tisza. Kötelesek a táskaelelmet elfogadni és a teljes napi-betétet megfizetni. Ha nem elég a táskaelelem, kérjenek többet. Az őrsparancsnok meghallgatja a kérésüket, ne féljenek tőle. Általában mindennel az őrsparancsnokhoz kell menni, mert ő is szívesebben veszi, ha a bajokat csírájukban egyengetheti el s nem akkor, amikor már valami elmérgesedett. A 40 f. bélyegzet lapunk javára bevételeztük, de mi megadjuk a választ enélkül is szívesen.

Temesvár. Arról szó sem lehet, hogy az arája előtt az előjárói mentegessék őnt. A levonást, mivel törvénytelen gyermekről volt szó, csak az ennek megfelelő címen lehetett elintézni, még akkor is, ha csak úgynevezett fájdalomdíjról volt szó. Ügyetlenséget követett el, amikor az ügyvéd fizetési felszólításának eleget tett s úgy látjuk, a továbbiakban sem törődött az ügygel. Ne csodálkozzék aztán, ha ráhúzták a költségeket. Az arájának talán mutassa meg ezeket a sorokat, bár ha csak szolgálati vagy szerkesztői támogatásra hisz önnek, akkor már billeg a bizalom. De talán még helyreigazítható.

Perint. Igen, csak igazolja és kihallgatáson adja át az igazolványt.

Vágy. Kapálgat... a jó magyar anyácska... hej, micsoda rímek és hát anyácska... Nagyon rossz versek, rosszabbakat már nem is lehet írni. Ezzel az őszinteséggel talán megmentjük őnt sok időpocsékolástól.

Erő Éppen ez hiányzik a képből. Témában is, kivitelben is. A nadrágtartó összecseszavardott, ilyen apróság tönkre tud tenni egyébként sokkal jobb képet is. Ilyen intím ruhadarabokat különben sem szívesen közlünk a képeinken, ha csak a téma eredetisége nagyon ritkán kivételre nem esábit.

Center. Még a pályán is középcsatárnak hívják újabban, használjon ön is magyar szót jelígenek. A felvételek jók, de kerti képpel már tele vagyunk. A kerékpárra kényszerített cica természetellenes, tehát szép sem lehet. Kerüljenek mindent, ami erőszakolt, áll ez a fényképezésre is.

Borgáta. I. Közismert tréfa. II. Eltettük, talán gyűlelkszik egy közleményre való csendőrhistoria. III. Nincs benne humor. A jószándékot köszönjük.

Vitakozás. A vagyontalanság nem hibája az arának, hanem olyasmi, amire nincs magyar szó: pech. Ezt önmek kellett volna látnia előre, az új arával kapcsolatban tehát ne számítson az eredeti sorszámra. De hát ön raktáron tartja az arákat! Ha egyik arája valamiben nem felel meg, nyomban előhúzza a másikat, mint a rőfös a fuszeklit? Rettentő, micsoda komolytalanságot tapasztalunk némely bajtárs nősülése körül. Mintha csak eltávozási engedélyt kérnének, mikor nősülési szándékkal kihallgatásra állanak. Igazán nem sajnáljuk, hogy a szerdai arája sorszámát a csütörtöki arája nem örökölheti. Rendfokozata után ítélve, talán célszerűbb lenne egyelőre a Szut-tal bíbelődnie.

Soós István hó, őrm., Légrad v. á. Őrsfőzőnök ajánlkozását nem közöljük, mert egész elhelyező irodát nyithatnánk annyira a jelentkező.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

Arany-bánya. 1. Csak az egyik. 2. Az 1931. évi II. számunkban részletes közlemény jelent meg erről, nézze meg abban.

Alsógöd. A hivatkozott üzenetet csak az értheti meg egészen, aki feltette. Az „Arany-bánya” jelíges mai üzenetünkben említett közleményt tanulmányozzák át.

Veszprém. 1. 1932—3. sz.-ban „Nagykanizsa” jelíge alatt megmondottuk. 2. 1933—23. szám 83. lekszikonválaszt olvassa el.

55555. 1. Gyermektartási díjat nem kellene fizetnie, hanem a gyermeket volna köteles nevelni. Örökösödési stb. tekintetben a gyermeket teljes jog illeti meg, de csak az ön vagyónát illetően. Általában minden jog megilletné, ami a törvényes gyermeket megilleti. 2. Szó sincs róla. Éppen eleget erőszakolt ki az eddigiek során is. Ön megtette a kötelességét, előjárói ezen túlmenően semmire sem fogják kényszeríteni, ezzel hiába fenyegetik. Nem kell minden ügyvédi felszólítástól megijedni, sőt!

Nagymajláth. Ha magához venné a szüleit és igazolná az előírtakat, akkor családi pótlékot kaphatna. Más módja a segítségnek csak az, amit eddig tett: személyes támogatás. Megpróbálhatják, hogy a belügyminiszter úrtól (hadikölcsön osztály) segílyt kérnek. Más segélylehetőségről nem tudunk, legfeljebb a községi élelmezési akcióba kapcsolódhatnának bele, de hát erre talán mégse kerül a sor?

Brassó. Egyik kerületnél többen várákznak, mint a másikonál. Innen vannak a látszólagos eltulodások. Téves magyarázatok előfordultak, de ezt rendezték. Egyébként a kérdéseket úgy tette fel, hogy nem lehet megérteni, mit akar tudni. Ne is törje magát ezen, gyakorlati haszna nem volna belőle, ha az egészet minden csínjával-bínjával és rugóival együtt úgy ismerné, mint az arra hivatott szervek.

B. H. J. kéményseprősegéd, Budapest, Rózsa-utca 77. Nagyon jólesik nekünk a bizalom, hogy a mi lapunktól várja a kéményseprő ipar bajainak a megírását, de hát azt mindenki joggal kikérhetné magának, hogy az ügyeibe beleavatkozunk. Tessék talán az illetékes szervekhez eljuttatni a levélben tárgyalt javaslatokat és panaszokat.

Kénes. 1. Olvassa el az 1928. évi II. számunkban közölt 62. lekszikonválaszunkat. A vendéglőkre is természetesen vonatkozik minden ilyen rendelkezés. 2. Kérje ott, ahol lakik.

Engedély. Beléphet.

Quo vadis. Mindenkiről és mindenkiről ír a levelében, csak arról nem, hogy szolgálati úton jelentést tett-e már az előjáróinak a helyzetről. Burkoltan következtetni lehet talán erre is a mondataiból, ez azonban nem világos beszéd. Ha mégis úgy állna a dolog, hogy az előjárói már foglalkoztak az ügygel, akkor mi nem foglalkozhatunk vele. Ezt tudnia kell. És azt is tudnia kell, hogy nem túlságosan nagy szemfülesség kell hozzá, hogy helyzetét ismételtelen előjárói elé tárja. Ha azonban ehhez megfelelő időt kiváráo türelme nincs, akkor csak ront a dolgán. Emlékszünk egy panaszos levelére valami írógéppügyben — ha nem tévedünk — s már akkor feltűnt a túlságosan keserű, türelmetlen hangja, pedig nem sorsdöntő kérdéstről volt szó. Emlékezzünk a Gyermekkor-pályázata: őnt a „csakazértis” üzte-hajtotta fölfelé, hogy megmutassa egy gyerekkori megbántójának: ez lett belőlem! Tüfűtött igazságoskodásra hajló a természete, a nehezebb és kelemetlenebb helyzetek tisztázódását kiváráo türelme, önmérséklete hiányos. Viszont számos más levelére emlékezzünk, amelyekben értékes emberi és csendőri tulajdonságokat árult el, éppen ezért is foglalkozunk önnel behatóbban. Győzze le a keserűségeit, fekezze a türelmetlenségét, mások többet szenvednek Önnél — hangtalanul. Egy kis okosság dolga az egész: ezzel sokra megy. Az ellenkezője pedig csakugyan odavezethet, amit a levele szerint valaki már kilátásba helyezett Önnek. Vigyázzon, ne hamarkodja el a dolgát, ne napokban és hetekben, hanem hónapokban és években mérje a kitartást. Elhisszük, hogy most nehéz helyzetben van, mást mégsem mondhatunk. A türelmetlen embert megúnják, a türelmet fel-emelik.

Fényképezéshez

KODAK FILM

mindig a legjobb és legmegbízhatóbb!

Zúg az erdő.

(Regény.)

(1)

Írta: NYÁRY ANDOR.

I.

Messze-messze, ahol a sötét testű Czibles hegység püposodik... ahol a csalogány lihegi forró dalát kotoló párjának, ahol az istenültette vadrózsa fűröszi édes kis virágját a nap-sugárban, messze-messze, járatlan erdőkön vezet egy keskeny gyalogút. Nemrégen csak bujt vadak portyáztak arra és most a völgyből felferődik a román kürtök csattogása, a bujt vadak portyázó területén bujt emberek taposnak keskeny gyalogutakat..

A gyalogút vezet, kanyarog s egy rejtett tisztáson megszakad.

A delelő nap aranyos fényvel önti a tisztást.

A tisztáson egy gondozott sír.

— Ki nyugszik a sírban?

Nincs felelet.

— Ki gondolja a sírt?

A titkokat rejtő erdő hallgat, nem felel.

És minden nap rebben a madár, minden nap reccsen az ág, minden nap kopog a sarok a kanyargó gyalogúton. Valaki jár, valaki a sírhoz megy, valaki ráborul a sírra, valaki hűgő sírissal zokog, valaki reszkető két karjával megöleli a nehéz fejfát.

A fejfán égetett betűk tarkállanak.

Csak ennyi van beleégetve:

Volt!

II.

Jász Suba István háza a Fő-utcaán fehéredett, ott, ahol az út kiszélesedik, hogy helyet adjon az utazó kocsiknak, ha a fáradt lovak déli pihenőre megállnak a gémes kút előtt.

Jász Suba István tenyerével a szeme elé ernyőzött, aztán elnézett a templom felé!

Takács Mihály az utcára lépett:

— Aggy' Isten, szomszéd!

— Neked is, Mihály!

— Szemlélődöl?

Jász Suba István mégegyszer elnézett a templom irányában, aztán Takács Mihály felé fordult:

— A gyereket lesem, hogy gyün-e már az iskolából.

Takács Mihály szeme megrebbent:

— Itt az ideje, hogy gyűjjenek. Nemsokára delet harangoz a harangozó.

Ő is megernyőzött a szeme elé, aztán ő is elnézett a templom felé.

III.

Az iskolás gyermekek csapata lármásan csapott az utcára, aztán szétoszlottak és ment, ki-ki amerre lakott.

Jász Suba István összeráncolta a szemöldökét:

— Gyűnnek!

Az utca kanyarulatánál megjelent két gyermek. Az egyik nagyobb volt, a másik kisebb. Egymás kezét fogták és úgy mentek.

Jász Suba Gáspár és Takács Mária.

A járókelők megfordultak, a két gyermek után néztek:

— Olyanok, mintha testvérek volnának!

A két apa szívében édes melegség csapott.

Aztán múlt az idő...

Jász Suba Gáspárt Mármaroszigetre vitte módos apja a polgári iskolába, ugyanakkor Takács Mária az apácáknál nevelkedett és négy év múlva hazakerültek, Jász Suba Gáspár az eke mellé állt és törte a rögös földet, Takács Mária kezében pedig dolgosan pergett a háztartás.

A föld gyermekei visszatértek az anyaföldre.

IV.

Tél volt.

Szent karácsony napja fehéren izzott a havas faluban.

A templomnak mind a három harangja megszólalt.

Beharangoztak a misére.

A pap a szószékre lépett:

— Testvéreim az Urban!...

És beszélt a szeretetről, a nagy-nagy örömről, a Megváltó születéséről.

A magyarok ajkáról ősi hittel száll az ének:

— Mennyből az angyal lejött hozzátok...

Aztán a mise véget ért.

V.

Jász Suba István a kapuban állt, mint tizenkét évvel ez előtt:

— Hány óra?

Takács Mihály előkotorászta zsebéből az öreg nikkell órát, aztán ránézett:

— Tizenegy.

— Akkor már sereglük a nép a miséről.

Takács Mihály a templom felé nézett:

— Úgy látom, már gyűnnek is.

— Csakugyan!

Az utca kanyarulatánál megjelent egy fehér ruhás hajdon és egy sötét ruhás legény. Egymás kezét fogták, lóbázták, beszéltek, játszottak, enyelegtek.

Jász Suba Gáspár és Takács Mária.

A járókelők megfordultak, a játékos pár után néztek:

— Ezeket az Isten is egymásnak teremtette!

KERTGAZDASÁGRA KIVÁLÓAN ALKALMAS

budapesti (felső rákos) területen
1200 négyszögölönként is és

értékes házhelyek

a rákoskeresztúri és rákoshegyi vasút-állomásnál (Bp. K. pu.-tól 13-14 km.)
eladók a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonában lévő
rákoskeresztúri házhelyek és
"pesti rétek", parcellázási és értékesítési központi irodája útján.

VII., Rákóczi-út 4. félem. Telefonszám: 144-263.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

A két apa összenézett, a szemök megvillant...
Aztán bementek a leányos házba...

VI.

Jász Suba Gáspár a hegyen állt, lenézett a pázsitos völgybe.

A Tavasz tündére virágos kertet varázsolt a karesú hegyi patak mentén.

Jász Suba Gáspár a virágos kertet nézte. A vállán vadászfegyver lógott.

Mert Jász Suba Gáspár azt mondta odahaza, hogy vadászni megy.

VII.

Takács Mária megállt a hegyi patak hídján, hátraszegte nyakát aztán felnézett a hegyre.

Az ég kék volt, mint Takács Mária kék szeme, és tiszta, mint Takács Mária szíve.

Takács Mária a hegyre nézett. A kezében apró ostor suhogott.

Mert Takács Mária azt mondta otthon, hogy a libákat teréli haza.

Aztán megindultak a hegyoldalon, az egyik fölfelé, a másik lefelé...

VIII.

— Mária!

— Gáspár!

Jász Suba Gáspár keblére vonta a mosolygó leányt.

Takács Mária odasímult a széles mellre, mintha odatermett volna:

— Eljöttem, Gáspár.

Jász Suba Gáspár kézen fogta a leányt, keresett a hegyoldalon egy sziklapadot, odavezette Máriát, aztán leültek a sziklára:

— Csak azt akarom mondani...

Meghalkult a szava, mélyen belenézett Mária szemébe:

— Mit gondolsz, miért hívtalak ide?

Takács Mária szíve édeset dobant, lenézett a karesú virágos völgybe, nagyon édes érzés zsiabdott az ereiben s alig surrant ajkán a fáradt lehellet:

— Olyan jó itt, Gáspár!

Ráhajtotta fejét a legény vállára.

Jász Suba Gáspár ajkán meghalt a szó.

Annai mindent akart mondani, mielőtt Máriát megpillantotta a patak hídján és most... mintha nem is ő lenne ő, mintha szófukar agyában elrejtőztek volna az édes gondok, amelyek előbb még olyan boldogan kinozták a szívét, hogy beleremegett a lelke.

Nézte, nézte Máriát.

Takács Mária behúnyta a szemét, a gyenge pillák nem bírták el a boldogságot.

Úgy érezte, mintha egész lénye egy nagy-nagy érzés volna s az a nagy-nagy érzés minden súlyával ránehezedik, hogy a nagy tehertől nem bírja megmozdítani tagjait, be kell húnynia a szemét.

Mintha éjszaka suhogna körülötte és az éjszaka lágy szárnyai puhán cirógatnák az arcát.

Összeremegett:

— Gáspár!...

Jász Suba Gáspárt megütötte a szó, mintha villamos szikra pattant volna át a testén, felébredt.

Mintha csak most pillantotta volna meg Máriát, megdobant a szíve:

— Mária!

Aztán beszélt, mint a zizegő nád, mikor végig csókol rajta a kódorgó szellő.

— Azért hívtalak ide, mert beszélni akarok veled, Mária... Meg akarom mondani neked... Azt akarom megmondani, hogy én... nem bírom tovább ezt az életet... Ha madár röpül a párja után, megfájdul a lelkem... Ha fecske rakja a fészket, megdobog a szívem... Ha fölbredek álmomból, téged kereslek... Ha beköszönt az este, olyan sötét az éjszaka... Amikor a madár fészkébe húzódik a párja mellé... akkor én...

Lehajtotta fejét, mélyet sóhajtott:

— Akkor én sírni tudnék, Mária...

Mária szívét körülzsongták a szavak, fáradt szemei lassan kerekedtek, aztán rámeredt a szomorú legényre.

Jász Suba Gáspár felkapta a fejét, lankadt szemébe visszazöként a tűz, aztán a leány felé fordult:

— Huszonöt éves vagyok. Kiszolgáltam a katonaságot...

Kezébe vette a leány forró kezét, aztán megsimogatta:

— Édesebb volna az élet, ha ez a két kis kéz irányítaná a dolgot a Jász Suba portán.

Belenézett a leány szemébe:

— Mit szólsz hozzá?

Mária elpirult, aztán bátran ránézett a legényre:

— Ha a helyedben volnék, én már régen megkértem volna a Mária kezét, Takács Mihálytól.

Jász Suba Gáspár átkapta két karjával a piruló leányt és csókolta az ajkát, a szemét, az arcát, a haját, ahol csak érte. A leány remegett, mint az ijedt kis madár.

Aztán megindultak a hegyoldalon a falu felé...

IX.

Jász Suba István az udvaron sürgösködött, szecskát vágott a tehénnek.

Takács Mihály a kerítéshez ment, rákönyökölt a deszkára, aztán átszólt a szomszédhoz:

— A tehénnek vágod?

Jász Suba István abbahagyta a szecskavágást, fölnézett, megtörölte izzadt homlokát:

— Már csak ezt köll neki fogyasztani, ameddig friss takarmány nő a kasza alá.

Takács Mihály bólintott, aztán nagyot szippantott a pipából, a szava mintha magasabbra csapott volna, amikor megszólalt:

— Gáspár idehaza van?

— Nincs. MÉR kérdezed?

— Csak úgy!

Sűrűen pislogott a kalap alatt:

— Mária sincs idehaza...

— Jász Suba István közelebb ment a kerítéshez. Elővette a pipát, megtömté, rágyújtott, párszor megszívta a dohányt, mikor a füst már bodrosan tódult a pipaszárból, szemére rántotta a kalapját, aztán Takács Mihályra nézett:

— Hol van?

Takács Mihály vállatvont:

— Aszonta, a libákat tereli haza a patakról.

Hüvelykujjával hátrabökött a maga portája felé:

— A libák itt legelnek a kert alatt.

Jász Suba István elmosolyodott:

— Hm!

Aztán megreszelte a torkát:

(Folytatjuk.)

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegforgás. Ebédlő- és futószőnyegek, sezlonok, paplanok stb. Ágy-nemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előlegnélküli részletfizetésre

LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5. sz. Telefon: 1-271-77.

Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.

Magyar gyártmány

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V. Eötvös-tér 1 Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

Lőfegyverkutató

c. pályázatunk nyertese **Rideg Mihály** békéscsabai őrsbeli tőrzsőrmester, eredménye: 53 lőfegyver. A pályázati időtartamként megjelölt másfél év alatt tekintélyes, igen szép eredmény ez, *ővé a jutalom*. Dieséretet érdemelnek még a következő pályázók (az eredményt zárójelben közöljük):

vitéz **Ambrus András** tőr. (Murakeresztúr, 45), **Bárdos Mihály** tőr. (Gádoros, 25), **Biró Balázs** őrm. (Buják, 16), **Duka Dénes** thts. (Nagykörös, 24), **Farkas József** II. tőr. (Leányfalu, 20), **Illés Mihály** tőr. (Bihartorda, 12), **Kecskés István** tőr. (Krasznokvajda, 31), **Mészáros László** I. őrm. (Szentgál, 21), **Mészáros János** L. őrm. (Karácsond, 10), **Madarász Béla** őrm. (Tura, 18), **Németh Sándor** II. tőr. (Andocs, 30), **Szaniszló Dániel** tőr. (Egeresehi, 35), **Váli Ferenc** tőr. (Nyulfalu, 18), **Végyvári Mihály** thts. (Nagykálló, 7).

Voltak olyan pályázatok, amelyek több járőr egyidejű — razziaszerű — kutatásának az eredményét tárgyalják. Ezeket nem vehettük figyelembe, mert több járőr eredményét egy járőrvezető javára írni nem volna igazságos, azonfelül pedig a razziaik egységes irányítás alatt, felsőbb kezdeményezésre történnek, mi pedig a csendőrben most és mindig az egyéni kezdeményezést keressük, dicsérik és jutalmazzuk elsősorban.

Ki találja meg?

című pályázatunk megfejtése: Az idézetek a következő vezető-cikkekből valók: 1—12. szám. Modernizálódás, 2—9. szám. A kilencvenesek, 3—5. szám. Csendőr és pártpolitika, 4—4. szám. Hogyan ünnepelünk?, 5—3. szám. A kivizsgálás, 6—1. szám. Évfordulón, 7—10. szám. A magyar hadsereg, 8—7. szám. Suhancok, 9—3. szám. A kivizsgálás, 10—11. szám. Hadparanes.

A sorsolás **Dani József** dísjenői őrsbeli tőrzsőrmester v. nak juttatta a pályázat jutalmát. Rajta kívül még a következők küldöttek be helyes megfejtést:

Alagi József thts. (Kecel), vitéz **Ambrus András** thts. (Murakeresztúr), **Abonyi János** őrmest. (Nagykörös), **Almás István** cső. (Kiskúnhalas), **Alpári József** cső. (Tószeg), **Ádám Antal** cső. (Sóstófürdő), **Ádám Miklós** tőr. (Örkény), **Agócs András** cső. (Garadna), **Arvai András** prb. cső. (Báta), **Böjthe**

Albert alhdgy. (Abony), **Bártfai Pál** thts. (Kaba), **Bándi Péter** thts. (Győr), **Báán Lajos** thts. (Kiskúnlacháza), **Bárány István** thts. (Debrecen), **Bédek József** thts. (Sármellék), **Beke Dávid** thts. (Romhány), **Bátor József** tőr. v. (Csanádpalota), **Bujdosó B. József** tőr. v. (Tahitótfalu), **Bodó Imre** tőr. (Kúnbaja), **Bakos Mihály** tőr. v. (Györgyöspata), **Bányai József** I. tőr. v. (Pincehely), **Bérczés Sándor** tőr. (Szekszárd), **Bujáki Ferenc** tőr. v. (Künszentmárton), **Budai András** tőr. (Debrecen), **Besenyői Dezső** tőr. (Nagykörös), **Biharszegi Elek**

tőr. (Verseg), **Bérczés János** tőr. (Szajol), **Balog Ferenc** őrm. (Lippó), **Bognár Mihály** őrm. (Abony), **Boros László** őrm. (Abony), **Boros Jenő** őrm. (Tapolca), **Gy. Balogh István** őrm. (Bagamér), **Biharszegi György** őrm. (Iváne), **Boda István** cső. (Nagyszénás), **Bardócz Árpád** cső. (Hódmezővásárhely-központ), **Benei Sándor** cső. (Nádudvar), **Balla József** cső. (Cegléd), **Borancsi István** cső. (Budakalász), **Böti Alajos** cső. (Tura), **Borbély József** cső. (Künszentmárton), **Balogh István** II. cső. (Debrecen), **Bagdi Lajos** cső. (Nyirábrány), **Barta András** cső. (Tatárszentgyörgy), **Bérczés József** II. cső. (Mátaszöllös), **Balogh János** cső. (Zagyvaróna-Vízválasztó), **Balogh Béla** prb. cső. (Abony), **Búzás Mihály** prb. cső. (Pécel), **Czigány Ferenc** cső. (Nagybajom), **Csapó Sándor** I. őrm. (Lajosmizse), **Cselényi József** tőr. (Jászkarajenő), **Cseh Balázs** tőr. v. (Bugyi), **Csizmadia István** őrm. (Földeák), **Cséke Zsigmond** őrm. (Nyíregyháza), **Csikós Imre** cső. (Nagykálló), **Csete Dániel** cső. (Oros), **Cseh András** cső. (Csemő), **Darabos János** ny. alhdgy. (Mohács), **Duka Dénes** thts. (Nagykörös), **Dobos Ferenc** thts. (Almáskamarás), **Dobó József** tőr. (Pusztakengyel), **Dudás Mátyás** őrm. (Parád), **Dobó István** cső. (Nagykörös), **Dobos László** prb. cső. (Örkény), **Endre László** thts. (Szigetmonostor), **Elekes János** tőr. (Tapolca), **Erdélyi János** tőr. v. (Köröstareca), **Endrői Imre** cső. (Rád), **Farkas László** alhdgy. (Gyömrő), **Füleki József** alhdgy. (Toponár), **Földvári András** thts. (Tóváros), vitéz **Fejes Antal** cső. (Pusztakengyel), **Fekete József** cső. (Gesztely), **Fekete Dániel** cső. (Lajosmizse), **Fürész Ferenc** prb. cső. (Nagyigmánd), **Füzesi Mátyás** prb. cső. (Leányfalu), vitéz **Gál Pál** tőr. v. (Pécs), **Gyüre Mátyás** őrm. (Makó), **György János** prb. cső. (Abony), **Halmos András** tőr. v. (Németkér), **Horváth István** II. őrm. (Lajosmizse), **Horváth Gyula** III. őrm. (Kiskomárom), **Herzeg Imre** őrm. (Biharugra), **Hegedüs Imre** őrm. (Józsa), **Hadnagy István** őrm. (Szeghalom), **Horváth József** VI. cső. (Örkény), **Horváth József** III. cső. (Veesés), **Horváth Béla** cső.

FIAT →

FIAT BALILLA

FIAT →

500
 1100
 1500

VI., ARÉNA-ÚT 61. SZ.

TELEFONSZÁM: 29-88-29.

CONTINENTAL-PORTABLE 34-37

WANDERER gyártja,
csak jó lehet!

CSENDŐRSÉGI ÍRÓGÉP MODELLJEINK
BEÉRKEZTEK! SZENZÁCIÓSAK!!!
Kérjen díjtalan **PRÓBAHASZNÁLATRA** még ma gépet
GOY ÉS KOVALSZKY **BUDAPEST**
magyarországi vezérképviselőttől V., Nádor-u. 11.

(Budapest), *Horváth József X. eső.* (Nagykörös), *Horváth József VI. eső.* (Répeclak), *Horváth Sándor eső.* (Iharosberény), *Halmos Károly eső.* (Szálka), *Horváth István VII. eső.* (Tevel), *Havas János eső.* (Ukk), *Horváth Sándor prb. eső.* (Abony), *Iró Agoston tórm.* (Mezőhegyes), *Iglódi József tórm. v.* (Tápió-sáp), *Illés Mihály tórm.* (Bihartorda), *Jakab Imre tórm. v.* (Csemő), *Járdánházy Gábor tórm. v.* (Bercel), *Juhász András tórm.* (Miskolc), *Kispál János thtts.* (Budapest), *Komoly Dezső thtts.* (Budapest), *vitéz Káposzta András tórm.* (Csemő), *Kántor István III. tórm.* (Tapolca), *Kisfalvi Bertalan tórm. v.* (Miskolc), *Kőmives Pál tórm.* (Abony), *Kiss Ferenc I. őrm.* (Alsódabas), *Kiss András III. őrm.* (Alsódabas), *Kovács Ferenc III. őrm.* (Abony), *Kovács Sándor II. őrm.* (Csömör), *Kezmes István őrm.* (Bihartorda), *Cs. Kovács János thtts.* (Lajosmizse), *M. Kovács Sándor őrm.* (Nyírmihálydi), *Kökényesi József őrm.* (Cegléd), *Kaposi István eső.* (Kiskúnhalas), *Kecskés János eső.* (Monok), *Kiss István eső.* (Törtel), *Kovács Károly eső.* (Egyházásradó), *Kovács Albert eső.* (Pétergyártelep), *Köves István eső.* (Cegléd), *Kunsági János eső.* (Kereca), *Kartali Ferenc prb. eső.* (Váchartyán), *Kiss István prb. eső.* (Csemő), *Kocsis László prb. eső.* (Edelény), *Kozma Gábor prb. eső.* (Himőd), *Kulcsár Agoston prb. eső.* (Nyírbátor), *Láng Gusztáv tórm.* (Pásztó), *László Géza eső.* (Erdőesokonya), *Lantos Ferenc eső.* (Alsódabas), *Lelkes Miklós eső.* (Nyírmada), *Lendvai Imre prb. eső.* (Újszász), *Lovász Imre prb. eső.* (Örkény), *Major Gábor thtts.* (Köny), *Mogyorósi János thtts.* (Monok), *Maroskői Géza thtts.* (Ják), *Mészáros József I. tórm.* (Tiszadorogma), *Mészáros Mihály tórm.* (Siklós), *Magyar Miklós őrm.* (Budapest), *Mike Sándor őrm.* (Tököl), *Molnár József őrm.* (Veresgyháza), *Magyarlaki eső.* (Balatonszárszók), *Mázsári Mihály eső.* (Méhkerék), *Mészáros Gyula eső.* (Ják), *Monostori Márton eső.* (Budakalász), *Molnár Lajos eső.* (Kenderes), *Móczár Lajos eső.* (Zsámbok), *Molnár József eső.* (Gesztely), *Molnár Lajos eső.* (Újszász), *Nagy Lajos V. thtts.* (Győrújfalú), *Német Lajos V. tórm.* (Lajosmizse), *Németh Sándor II. tórm.* (Andocs), *Nagy József II. tórm. v.* (Gacsály), *V. Nagy Bertalan tórm.* (Tevel), *Nagy Lajos tórm. v.* (Tiszacsege), *Nagy György I. eső.* (Kocsér), *Nagy István eső.* (Diósjenő), *K. Nagy János eső.* (Alsódabas), *Nagy János I. eső.* (Garadna), *Nagy Lajos II. eső.* (Tököl), *Sz. Nagy József prb. eső.* (Nagyhalász), *Nyitrai József thtts.* (Körösladány), *Oláh Illés prb. eső.* (Lajosmizse), *Orbán Lajos tórm. v.* (Nyírmada), *Őri Sándor eső.* (Gülle), *Ősz György eső.* (Polgárdi), *Patakfalvi József thtts.* (Nyírad), *Papp Lajos thtts.* (Nagykörös), *Pálmái László thtts.* (Tatárszentgyörgy), *Polgár György thtts.* (Sásd), *Pásztor János tórm.* (Örkény), *Palotás József tórm.* (Pécs), *Páli Sándor tórm.* (Iván), *Pomázi Károly tórm.* (Törtel), *Porcz János őrm.* (Badacsonytomaj), *Pap Lajos őrm.* (Véménd), *Pásztor Károly eső.* (Abony), *Pozsgay János eső.* (Nagykörös), *Pocsai Gyula eső.* (Gacsály), *Pöntör János eső.* (Csemő), *Pécskői Pál prb. eső.* (Lajosmizse), *Perlaki Imre eső.* (Nagydorog), *Répas János tórm.* (Abony), *Rajna László eső.* (Abony), *Rácz Miklós eső.* (Újszász), *Rendes Géza prb. eső.* (Mosonszentjános), *Ráskövi András prb. eső.* (Tatárszentgyörgy), *Sághi Antal tórm. v.* (Budapest), *Simon Márton őrm.* (Németlad), *Surányi József őrm.* (Budapest), *Sági Antal eső.* (Jászkarajenő), *Sárga Sándor eső.* (Ücsény), *Solymosi Kálmán eső.* (Komló), *Sóvári István eső.* (Ape), *Solymos Lajos eső.* (Pétergyártelep), *Somodi Sándor prb. eső.* (Ibrány), *Sümegei János prb. eső.* (Lajosmizse), *Szabó Lajos V. tórm.* (Budapest), *Szöke József tórm.* (Nagykörös), *Szunyog Ferenc tórm.* (Törtel), *Szakács József őrm.* (Újszász), *Székely János I. őrm.* (Alsódabas), *Székely Sándor őrm.* (Alsódabas), *Székely István őrm.* (Alsódabas), *Szabó József eső.* (Tatárszentgyörgy), *Szabó Gyula II. eső.* (Sümege), *Szendi Sándor eső.* (Mezőhegyes), *Székely Ferenc eső.* (Budapest), *Szombathy Lajos eső.* (Battonya), *Szenczy György prb. eső.* (Fertőrákos), *Szántó Lajos prb. eső.* (Törtel), *Székely Lajos prb. eső.* (Kocsér), *Székely János prb. eső.* (Újszász), *Szép-*

laki László prb. eső. (Romhány), *Szigetvári Lajos prb. eső.* (Pusztakengyel), *Takács Ferenc thtts.* (Kaposvár), *Tálos István tórm.* (Budapest), *Tóth Sándor v. tórm.* (Gamás), *Tóth Antal II. tórm. v.* (Endrőd), *Timár Lajos őrm.* (Nagymányok), *Török Lajos II. őrm.* (Gödöllő), *Tamási József eső.* (Rátót), *Tóth János IV. eső.* (Tököl), *Török János eső.* (Ibrány), *Tóth Kálmán prb. eső.* (Ibrány), *Takács József prb. eső.* (Tököl), *Tóth Imre IV. prb. eső.* (Sükösd), *Újlaki Lajos ny. thtts.* (Sarkad), *Urbán Gyula eső.* (Tököl), *Újvári Jenő eső.* (Kistelek), *Urbán László I. eső.* (Cegied), *Várnagy András thtts.* (Abony), *Virág József tórm.* (Ternaleesz), *Váli Ferenc tórm.* (Nyúlfa), *Varga Lajos I. őrm.* (Demecser), *Varga Mihály őrm.* (Lajosmizse), *Virág András őrm.* (Kenderes), *Viola Gyula eső.* (Kocsér), *Varga József eső.* (Nagykörös), *Wissky Zoltán eső.* (Köszeg), *Varga József II. eső.* (Acsád), *Varga István eső.* (Méhkerék), *Varga Alajos eső.* (Ricee), *vitéz Váradi József eső.* (Sövényháza), *Vida Sándor eső.* (Felsőgalla), *Vessző Imre prb. eső.* (Abony), *Zólyomi István eső.* (Nagytétény), *Pótlólag érkeztek: Arvai Bernát őrm.* (Tiszapalkonya), *Balaton József tórm. v.* (Szeged), *Dankó László ny. thtts.* (Budapest), *Kiss Lajos II. tórm.* (Keszthely), *Molnár Károly eső.* (Dráva-fok), *Nagy Károly őrm.* (Nyírmeggyes), *Németh István II. tórm. v.* (Sármellék), *Peresztegi József eső.* (Nyúlfa), *Völgyes Ferenc eső.* (Lajosmizse).

„Hogyan él az örskörlet?”

c. pályázatunkra a legjobb munkát Várnagy András adományi örsbeli tiszthelyettől kaptuk, övé a jutalom. Megdicsérjük: *Balog Ferenc* őrm. (Lippó), *Boros László* őrm. (Abony), *Cseh Balázs* tórm. v. (Bugyi), *Csapó Mihály* tórm. (Zagyvaróna-Vízválasztó), *Füleki József* alhdgy. (Toponár), *Faggvas Imre* eső. (Gérece), *Horváth Béla* eső. (Budapest), *Székely Sándor* őrm. (Alsódabas), *Szabó István II. eső.* (Gérece), *Szabó Dénes* eső. (Perkátá) pályázatait.

Ki írja meg legszebben?

(Pályázat.)

Három kérdésre kell a pályázóknak felelniök: 1. *Mi az istenfélelem?* 2. *Mi a hazaszeretet?* 3. *Mi a kötelességérzet?*

Mindegyik kérdésre legfeljebb 30 gépirásos, vagy kézírásos sorban — és félhasábosan írva — lehet a választ megadni, tehát azt akarjuk látni, hogy a feltett kérdések lényegét ki tudja röviden és mégis teljesen, szépen kifejezni. Eltekintve attól, hogy a felsorolt fogalmakat a csendőrnek nemcsak éreznie kell, de le kell tudnia írni is, ezzel a pályázattal a tömör fogalmazás is jutalmazni akarjuk.

Pályázatot csak a csendőrlégénység köréből fogadunk el. Határidő szeptember 15, az eredményt az október 1-i számunkban fogjuk közölni. A legjobb pályázatot művészi, bekeretezett csendőrfestménnyel jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-461

EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 26-161

Fotelagyak, paplanok, vasbűtorok, futószőnyegek, teherművésznek, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet.

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy íródal írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek